R. Jauer Jenko

Dugo

u svetištu kršćanske obitelji

Dr. Janez Jenko SDB

U SVETIŠTU KRŠĆANSKE OBITELJI

svibanjske propovijedi

Dozvolom redovničkih poglavara

Z A G R E B 1961.

Izdaju Salezijanci, Rijeka, Nar. Ustanka 62
Odgovara Stanislav Belaj SDB
Rijeka, Nar. Ustanka 62
Umnoženo ciklostilom Salez. inspektorata
Zagreb, Omiška 2/2

U svetištu kršćanske obitelji

1. U SVETIŠTU KRŠĆANSKE SAVRŠENOSTI

Tko želi obnoviti čovječanstvo ili svijet, mora početi kod obitelji. Tko počinje kod nje, latio se je djela na pravome mjestu. /H. Mohor/.

1. Već cvate nježno cvijeće... U našim hrvatskim katoličkim obiteljima postoji već od davnine običaj da podižu svibanjske oltariće u Marijinom mjesecu. Kroz čitavi mjesec svibanj trepere pred Marijinim slikama kandila ljubavi. Na svibanjskim oltarićima miriše svaki dan svježe cvijeće što su ga ubrale marljive ruke Marijine djece. Svijećama i cvijećem mole odana srca pred Marijinim oltarima.

Lijep je svibanj u našim katoličkim obiteljima. Lijep je svibanj diljem čitave naše drage domovine. Na svakom raskršću stoji Marijina slika. Na svakom trećem brdašcu diže se bijela crkvica a u njoj iskićen oltar gdje se kandila nikad ne gase i cvijeće ne vene. Iz dana u dan, jutrom i večerom odzvanja Marijina pjesma iz odanih srdaca. Čitava naša domovina jest jedan svibanjski oltar što ga je sam Bog podigao u proljetnoj ljepoti Mariji.

Najljepši svibanj nije ipak u procvaloj prirodi, niti u iskićenim svibanjskim oltarima nego u odanim hrvatskim srcima koja su vazda vjerna Mariji. Marija je Pomoćnica svih kršćana a napose Hrvata. Neka sva naša srca budu svibanjski oltari a ljubav prema Majci Božjoj kandilo koje se nikada ne smije u nama ugasiti.

2. Neka već župa dobila je novoga kapelana. On je tek nekoliko mjeseci proveo u duhovnoj pastvi. Odlučio je da u svakoj stvari pita za savjet starijeg svećenika kojega je veoma štovao. Bližio se je mjesec svibanj. Mladog kapelana zapala je dužnost da ima uvodnu propovijed kod svibanjskih pobožnosti. Svom brižljivošću sastavio ju je i napisao. Pokazao ju je subratu svećeniku da je pregleda i ispravi. Kolega je pažljivo pročitao propovijed a zatim kazao svoje mni-

jenje: "Sve ti je dobro pošlo za rukom što si htio kazati. Iz jasnih dokaza svatko se može osvjedočiti kako veliku snagu imade Marija, kako nas ona čuva i kako nam može pomoći. Takodjer si dosta dobro i dubokoumno rastumačio da nam je svim potrebna Marijina pomoć i zaštita. No čini mi se da je sve to dokazivanje nepotrebno, budući da je štovanje i ljubav prema našoj nebeskoj Majci naš narod već davno naslijedio od svojih predja. Naš narod je većim dijelom toliko zadojen Marijinim, štovanjem i pouzdanjem prema nebeskoj Gospi da tema sile koja bi mogla uništiti tu ukorijenjenu ljubav.

Ipak me već duže vremena uznemiruje jedno pitanje: Da li je naš katolički narod u cijelini i danas vrijedan Marijine pomoći i zaštite kao nekada? Ja u to sumnjam. Zašto? Imam prilike više puta zaviriti i iza kulisa života. Gledam obitelji bez molitve, bez ljubavi, bez smisla za duhovni život i upravo kod toga izvora novog života postoje mi nevoljko pri srcu, hvata me bol i žalost. Ako nema u obitelji vjere, ako nema ljubavi prema Mariji, tada je takodjer ne će biti niti u narodu.

Čini mi se da je potrebno govoriti o ljepotama katoličke obitelji i o ljepom kršćanskom životu u njoj. Stoga govori o ljepoti, dobroti i pobožnosti, o kršćanskom odgoju i o njegovim plodovima. Posveti svoju propovijed obitelji i zato jer je i Isus gotovo čitav svoj život posvetio obitelji. Čitavih dugih trideset godina posvetio je obitelji a samo tri godine javnom djelovanju. A gdje se Marija posvetila? - U obitelji. Podjimo s Marijom u svetište kršćanske obitelji. Pokažimo svu ljepotu kršćanskog doma i odgoja zato da ga svi upoznaju, izljube i tako se posvete po primjeru Majke svih majki - Marije.."

Prvi kapelan je završio svoju bratsku poukù riječima: "Nastoj tako usmjeriti svoje propovjedi pa ćeš uzorno vršiti dužnost Gospodinovog poslanika u Marijinoj službi". - Marijo, pomozi nam i vodi nas u ovom svetom nastojanju.

3. Neki pisac je zapisao: "Danas su nam potrebne dobre obitelji kao svagdanji kruh". - Ako je obitelj bolesna, bolestan je i sav narod; ako propada

obitelj, s njom zajedno propada i sav kraj i propasti ne može spriječiti nikakva sila. - Narod koji je izgubio smisao za obiteljski život bolestan je u svojoj srži /Wibbelt/. - Sretan život u obitelji izmedju muža i žene je najveće bogatstvo današnjice /Liliencron/.

Ljudi se danas tjeskobno pitaju ima li negdje na svijetu kutić gdje bi se izmorena ljudska srca odmorila i gdje bi se mogla rascvati osrećujuća ljubav.

Kutić mira, iznad kojeg se ne zaustavljaju oblaci zavisti i razdora, morala bi biti svaka kršćanska obitelj. Obitelj je veliko djelo Boga Stvoritelja. Obitelj je osnovana po volji i riječi Božjoj zato je ljudima - samo ako hoće - izvor sreće i blagoslova. Bogatstvo, zdravlje, ljepota i čast, zemaljska dobra nijesu pravedno raspodijeljena jer su ih dijelili ljudi. Obiteljski mir i zadovoljstvo pak dijeli Bog pravedno, bez obzira na bogatstvo i čast. I obiteljsku sreću možete naći posvuda, kod siromašnog kao i kod bogatog. U tome je Bog izjednačio sve ljude. Ljudi traže sreću a ni ne pomišljaju da su je ostavili kod kuće, u svojoj obitelji. Djeca u tudjini osjećaju nostalgiju za domom. Ta želja za domaćom obitelju je andjeo čuvar koji im pokazuje gdje je njihova prava sreća: u obitelji.

4. Po zamisli Božjoj trebala bi obitelj toliko usrećiti čovjeka da bi imao barem mali nadomjestak izgubljenog raja. Priprosto, ali zorno izrazi je to slikar slikom kako su Adam i Eva bili istjerani iz raja. Oboje plaču i obaziru se natrag na izgubljeni raj. A andjeo na vratima otkine crvenu ružu i baci je za izagnanim prvim roditeljima. Priprosti slikar htio je reći ovo: Pogledajte, izgubili ste svu sreću, ja vam dajem ružu obiteljske ljubavi da je uzmete sa sobom i da barem u obitelji nadjete komadić izgubljenog raja.

Pogled u tihu prisnost uzorne kršćanske obitelji je tako lijep da ga slikari najradije slikaju kada hoće prikazati sretne i u nutrini zadovoljne ljude. A kako i ne? Ta svi ljudi cijene mir i kreposti koje čovjeka usrećuju. Tiha obiteljska radost, koja tako prožima čovječje srce, napose se vidi uveče kada se svim članovima obitelji odvali s ramena težina

dana.Kako teško očekuju djeca ona kada se vraća s polja, iz tvornice, iz trgovine ili pak iz ureda ! Hite mu ususret, penju se na njegova koljena, brišu mu znoj s lica, a s njime zajedno i sve brige i slabo raspoloženje. Kako ugodan je onaj sat kad se konačno povrate s rada otac i majka u obiteljski dom. I kad konačno otac uzme u ruke veliku krunicu s krupnim zrncima i kada se dječji glasovi stanu spajati u srdačnu zajedničku molitvu, tada nad čitavom obitelju lebdi njen andjeo čuvar.On nosi njihovu zahvalu i molitve pred prijesto Onoga koji je kazao: "Gdje su dvojica ili trojica sakupljeni u moje ime, tamo sam takodjer i ja medju njima"/Mt, 18,2o/. Ondalen pak se vraća sa radošnom viješću: "Mir ovoj kući i svima, koji u njoj prebivaju!"Zar nije takva obitelj svetište?

Neki izletnik došao je već u mraku do drvene kuće u gorskom seocetu."Kao skladno pjevanje"-pripovjedao je on kasnije - "pričinjali su mi se glasovi koji su dopirali kroz otvorene prozore,preko lijepo obradjenog vrta do mene:Čisti dječiji glasovi, nježne majčine molbe, snažna očeva molitva. Obitelj je obavljala svoju večernju pobožnost.Nisam se mogao otresti misli da u toj kući ovate tiha obiteljska sreća".

Ako dijete iz dana u dan obavlja s roditeljima svoje molitve ujutro i uveče,prije i poslije jela, zar mu je tada još potrebno preporučavati da moli? Nezaboravni utisak ostane u duši djeteta ako ga otac ili majka prekriži u raznim zgodama,na pr.prigodom odlaska iz kuće ili uveče prije nego li podje na počinak.Zaista, obitelj je Božje svetište - Božji hram!

Sretna obitelj,koja je u svom vjerskom životu očuvala komadić izgubljenog raja, toliko je potrebna našem vremenu.Ta čitav materijalni napredak,sva materijalna dobra, svi užici ne mogu pružiti srcu one tihe radosti, a rukama dati one žive djelatnosti, koja bi se trebala razlijevati nad obitelj kao Božji blagoslov.

Kraljice svibnja, posveti naše obitelji da postanu živo Božje svetište,živi Božji hram na zemlji!

2.DAN: - OTAC - SVEĆENIK U OBITELJSKOME SVETIŠTU

Neki odličan konvertit je priznao da je imao prije svoga obraćenja sa svojim društvom,protivnicima Crkve, ovakav nacrt: "Mi imamo pred očima samo jedan cilj: dekristijanizaciju obitelji.Upravo,zato prepuštamo vama kapele, crkve i katedrale. Nama je dosta imati samo obitelji pa ćemo preodgojiti čitavo društvo. Ako imamo u rukama obitelji, tada je Crkva izgubila svoju ulogu".Tu se takodjer obistinjuju riječi Kristove: "Sinovi ovoga svijeta su pametniji u svome naraštaju od sinova svijetla".

1.Veliko zlo suvremene obitelji je upravo u tome što je izgubila smisao za ono što je Božje. Koje sredstvo bi se moralo upotrebiti protiv toga zla?Vratimo se u Nazaret! U svetoj nazaretskoj obitelji započelo je spasenje svijeta.Ako ljudsko društvo želi sebi obnoviti unutarnje zdravlje,tada neka vrati u obitelj svetost ,neka obitelj opet postane svetištem,hramom. Svijet neće spasiti svetišta podignuta iz kamena nego živa svetišta kršćanskih obitelji.Ako smijemo nazvati Božju obitelj svetištem,tada nam je jasno da obitelj mora imati svećenika. Svećenici smiju biti samo muškarci: svećenik u obitelji jest otac, glava obitelji. Svećenikova je dužnost u crkvi da uči i moli. Otac imade u obitelji sličnu dužnost. On moli i uči. Uči riječju i primjerom.

2. Otac - svećenik obitelji je odsjev Božje snage i vlasti u obiteljskoj zajednici.Premalo je ako zamišljamo oca samo kao čovjeka, muža,koji nam privredjuje svakidašnji kruh. Njegove ruke nisu samo umorne od rada i zato vrijedne poštovanja; još u većoj mjeri one su i posvećene.Obitelji koju ne štite te ruke neprestano podignute k Bogu,ugrabljena je velika milost.

Zajednička obiteljska molitva jest lijepi i preporučljivi običaj kršćanske obitelji.Otac obitelji koji predmoli,pokazuje na taj način da je on gospodar u obitelji i da ujedno zastupa časno svećeničko mjesto medju svojim.Kada pristupi u molitvi pred Boga,sabere

sve svoje oko sebe kao da bi htio kazati:"Ja i moja kuća želimo Gospodinu Bogu iskazati poštovanje, čast i zahvalu. Ta svećenička služba u obitelji jest u prvom redu pravo očevo jer je on poglavar medju svojim. Smije ga zamjeniti, nadomjestiti žena. Lijepo je i pohvalno ako se u tome takodjer i djeca izmjenjuju da se nauče glasno predmoliti. Tamo gdje još i danas postoji običaj zajedničke jutarnje i večernje molitve, gdje dolaze k jelu i odlaze od stola sa zajedničkom molitvom, neka se brinu glavari obitelji da se sačuva duh molitve. Drugdje, gdje je nažalost taj običaj nestao, neka ga revni kršćanski očevi opet uvedu. Takodjer i ovaj mjesec svibanj neka pospješi zajedničku molitvu u obitelji po našim kućama.

Otac je od Boga postavljen za poglavara obitelji. Velika odgovornost leži na njegovim ramenima za mnogo budućih pokoljena. U njegovim rukama je žezlo vlasti. Na njegovim usnama počiva blagoslov svećeništva. U imenu Božjem i u ljubavi Kristovoj!

Gledam oca s krunicom u rukama u toku crkvene godine, s blagoslovljenom vodom na badnju večer, sagnuta nad vatrom na Uskrs, s maslinovom grančicom nad vatrom u slučaju nevremena, sa znakom sv. križa kod sjetve. Osjećam njegov križ na čelu prigodom večernjih svečanosti, vidim njegovu ruku koja poslije u škropionicu ... zaista tada su njegove kretnje svečene, kao svećenikove kretnje kod oltara. Sjećam se lijepih nedjelja i puta u crkvu, popodnevih razgovora i pouka. Blago obitelji u kojoj boravi otac i ne ostavlja je osamljenu, dapače iskoristi svaki trenutak da boravi u krugu svoje djece.

3. Otac je glava a majka srce obitelji. U svetoj ljubavi medjusobno se podupiru, jedno drugom pomažu nositi zajedničko životno breme. Očeva ljubav neka dolazi do izražaja napose u ljubavi prema djeci, i ljubavi koja ih znade u svim prilikama života učiti i voditi svojim dobrim primjerom.

Rene Bazin, poznati francuski pisac, pripovjeda o seljaku koji je rano ujutro išao na polje, sagnuo se na grudu zemlje i slušao kako zrno klije. Tko

slušati znade prvi rast, tko pomaže klicama da ugledaju sunce, tko pomaže mladoj biljci, taj je umjetnik. Takav umjetnik je i otac koji pomaže dobrim klicama što dri-jemaju u djeci, do njihova rasta i razvoja. Otac imade najviše prilike da svoju djecu pouči o tome što je dobro a što je zlo.

Antun je bio dječak od deset godina. Nekoga dana razljutio se kod igre i strašno opsovao. Nedaleko njega radio je otac. Čuo je psovku ali nije rekao niti jednu riječ samo ga je mrko pogledao. Uvečer je pozvao u sobu majku, braću i sestre. Nitko nije znao što se je dogodilo, medjutim svi su osjećali da je nešto vrlo neugodno uznemirilo obitelj. Kada su svi bili oko stola, tada je upro otac svoj oštri pogled u Antuna, pokazao nanj prstom i rekao: "Ovaj nesretnik usudio se je danas opsovati. U mojoj kući nije se još nikada psovalo". Za trenutak je ušutio a zatim nastavio: "Da li je tko od vas čuo vašeg oca da je ikada u životu opsovao?" Iza tih riječi je ušutio i ustao. Antun nije mogao više izdržati. Skočio je ocu i plačući molio ga za oproštenje. Otac ga je zagrlio, privinuo na grudi a zatim je brzo otišao jer mu niz lice potekoše suze. Antun je danas već znameniti čovjek te piše o tome dogadjaju ovako: "Čini mi se da još i danas osjećam taj zagrljaj. Otac mi je dao pouku za čitav život". - Dobar otac znat će uvijek naći zgodan i uspješan način kako će dijeci pružiti prikladnu pouku.

Otac je imao sina jedinca. Br žljivo ga je odgajao. Zato je sin postao čestit mladić. No kao mladić stao je zalaziti medju loše prijatelje. Otac je sina opominjao no mladić mu je odgovorio: "Oče, nemoj se bojati, dovoljno sam čvrst te znadem što je ispravno a što nije a stoga me nitko ne će pokvariti". Otac je šutio. Slučajno su brali jabuke. Otac reče sinu: "Stavi jabuku na policu". Sin posluša. Medju jabukama bila je jedna gnjila. Kad ju je mladić ugledao, reče ocu: "Tu pak ne ću staviti na policu k zdravima". Otac reče: "Metni je medju ostale". Sin je živio i dalje po starom običaju i nije se uklanjao lošem društvu. Iza nekoliko dana otac ga opet opomene. Jer je dobio isti odgovor kao prije nekoliko dana, otac ga povede k jabukama. Pregledavajući ih, vidjeli su da je većina ja-

buka sagnjila. Samo udaljene ostale su zdrave. Mladić je uskliknuo: "Da nisam stavio gnjilu jabuku uz zdrave, još bi sve bile zdrave! "- Istina je", odvrati otac, "samo jedna gnjila jabuka pokvarila je toliko zdravih. Zar ti misliš da će jedan dobar mladić lako ostati dobar i čestit usred pokvarenih prijatelja? "Sin je tek sada shvatio očeve riječi i ostavio je loše društvo. To je primjer kako znade otac u pravo vrijeme i na lijepi način dati sinu dobru pouku za život.

Razmislite još o slijedećem primjeru.

U gostionici su se posvadjali mladići. Duhovi su se razbuktili i oštre riječi padale su na sve strane. Uvrede i psovke grmjele su kao munje pred olujom. Gost ioničar ih je nagovarao neka prestanu ali uzalud! Nato skoči devetogodišnji sin Mijo na klupu, stane na stol i skine sa stjene raspelo.

"Što radiš?" - poviče otac. - Boga ću odnijeti odavle da ne sluša ove bogumrske kletve u našoj kući", - neustrašivo odvrati Mijo.

Šta kažete na to? Dječak je dobro rekao; Ali nije bilo razborito niti odgojno što je otac uopće dozvolio svome sinu pristup u gostionu, u takovo društvo.

Nedavno se tužio odličan gospodin kako neki dnevnik katkada donosi članke u tako prostačkom uličnom jeziku da ga se ne usudi ostaviti na stolu jer bi mogao doći u ruke djece. A nije bilo dosljedan da bi list otkazao.

4. Prazna bi bila i bezuspješna očeva riječ - ako je nebi popratio primjer. Očev je primjer najvažniji. S njime sve stoji a bez njega sve pada. Slavni de Jouare, predsjednik suda u Quimperu, nije obavljao svoje vjerske dužnosti. Žena je naprotiv bila vrlo pobožna i sina je lijepo odgajala. Svršivši studije sin je takodjer počeo zanemarivati svoje vjerske dužnosti. Majka ga je ljubezno opominjala no sin joj je odgovorio: "Gledaj, otac je slavan premda ne ide niti na Misu, niti na uskrsnu ispovjed". Žena se je potužila mužu. On ju je odveo u sobu k sinu i rekao: "Sutra ćemo zajedno na ispovjed i ja prvo. Zatim ćemo ići redovito ..." Lijepa riječ koju je potkrijepio očev primjer.

Kršćanski očevi! Budite u svojoj obitelji kao svećenici u crkvi. Molite redovito, učite djecu riječju i primjerom i jamčim vam da vas Marijjina ruka neće napustiti. Ne zaboravite kod toga da je Marija Majka velikoga svećenika Isusa Krista. Marija je Majka svih svećenika. Ako otac želi u svojoj obitelji vršiti tu veliku i lijepu svećeničku službu, tada mora izabrati za majku Mariju, sam je iskreno štovati i ljubavlju prema Mariji oduševljavati čitavu obitelj.

3. DAN: MAJKA - SRCE OBITELJI

Jedna izmedju najpotresnijih, a ujedno najljepših bretonskih narodnih pjesama jest svakako ona koja pjeva o majci, o majčinom srcu i majčinoj ljubavi: Živio je nekoć mladić koji se zaljubio u neku djevojku. Ali ona je imala vrlo okrutno srce te mu jednog dana reče: "Da se uvjerim da li me zaista ljubiš od srca, podji,ubij svoju majku,izvadi joj iz grudi srce te mi ga donesi da ga dam mom psu!" -Mladić je otišao i ubijo svoju majku.Iz grudi izvadio joj je srce.Još je bilo toplo i krvavo kada je žurio iz majčinog doma u svoj novi dom.Srce je držao visoko obim rukama i trčao; najednom mu noga zapne o kamen,srce mu ispadne iz ruke te zakotrlja niz cestu u prah. Tada je progovorilo majčino srce i upitalo u brizi: "Sine moj, jesi li se jako udario?"

Svećenički poziv odredjen je za muškarce.Žena nema udjela u toj službi,pa niti sama Kraljica svih svetaca, prečista Djevica Marija.Za taj gubitak Bog je odlikovao ženu time da joj je ulio u srce osvajalačku ljubav. Kada čujemo riječ "majka", tada najprije pomišljamo na njezinu požrtvovanu ljubav prema djeci koju su već toliko puta proslavili najveći umjetnici; na majku stvorenu iz same dobrote Božje; na velikodušno,puno ljubavi srce koje znade opraštati i žrtvovati se do zadnjega daha. Da, otac je glava, a majka srce obitelji,koja ustraje u životnoj borbi i tada kada očeva ruka klone. Čija je ljubav veća od majčine?

Veliki talijanski slikar Rafael načinio je mnogo vrlo lijepih Marijinih slika. A izmedju svih najljepša je tako zvana Sikstinska Madona.Umjetnik je sam pripovjedao kako je nastala ta izvanredna umjetnost.Slikar je u tančini promatrao mnoge majke.Sve što je na majčinskim obrazima otkrio naročito lijepo i ljupko, da upravo božansko,to je sve sabrano zajedno i vanredno lijepo iznio u slici Sikstinske Majke Božje.

Da, uistinu,svaka majka koja je svijesna

svoga uzvišenoga poziva ima nešto od ljepote Majke sviju majki - Marije.S lica svake kršćanske majke odsijeva nešto sveto,nešto nebesko.O, kako bismo takodjer svi mogli tako duboko prodrijeti u majčinu dušu kao što je prodro Rafael.Tada nam bi se otvorile oči i mi bismo ugledali naše majke obasjanim zlatnim sunčanim zrakama.Kada bismo mogli dignuti zavjesu s naših očiju,tada bi mnogi izmedju nas mogao kazati one iste riječi što ih je izrekao biskup Strossmayer:

"Ako je nešto dobroga u meni,to je od moje majke.Ja se molim svojoj majci.Uvjeren sam da je ona svetica i da se za me moli kod Boga".

Kako duboko je ostala utisnuta slika plemenite majke u duši slovenskog pisca Cankara. U svojem životu zaboravljao je na njezine savjete i upute,ali pod konac života pomiren s Bogom napustio je ovu suznu dolinu.U onim godinama,kada se počeo približavati Bogu,sve jasnije je pred njegovim očima iskrsavao majčin lik, a s njome njezine upute i savjeti.Sa zahvalnim srcem piše o njoj:

"Neko jutro pristupila je majka k mojem krevetu te mi kazala: "Znadeš li što si sinoć izostavio?" -"Ne neznam". - "Gledala sam i čekala,konačno si zaspao.Sinoć nisi molio,čak se nisi niti prekrižio.Istina je,bio si umoran,ali ne toliko da ne bi ruka mogla doseći čela".- Bio sam pospan,njezine riječi ipak sam čuo i sve razumio. Ah, toliko zlobne neiskrenosti je bilo u meni da sam zatisnuo oči te opet pao tobože u duboki san.Majka je tiho ustala,sagnula se do moje glave i učinula mi znak svetog križa na čelu,na ustima i na prsima.Vidio sam da su joj oči bile pune suza i da su joj usne drhtale.Po drugi put je učinila znak sv. Križa na meni i rekla:"Ostani vjeran Bogu!"

Tako je piscu Cankaru iza dugih dvadeset godina živo iskrsnuo u duši majčin lik i njene upute.O, kada bi svi koji su zaboravili na majčinu vruću želju -"Ostani vjeran Bogu!" - opet se sjetili nje i vratili se natrag k Bogu.Kršćanska majka znade da je njezino poslanstvo u obitelji,zato se ona ne bori za jednakopravnost s muškarcima u javnim službama.Ona želi biti kraljica toplog domaćeg ognjišta.želi ostati srce

obitelji.

Grof Josip de Maistre bio je početkom prošlog stoljeća jedan od glavnih vodja katolika Francuske. Svojim djelima mnogo je doprinio za obnovu Evrope iza francuske revolucije. Bio je Francuski poslanik na carskom dvoru u Petrogradu. Odanle je pisao divna pisma svojoj kćerci. U jednom izmedju njih poučava kćerku o pozivu žene u ljudskom društvu. Naime ona mu je malo prije pisala o Voltaireovim riječima da su žene sposobne za sve poslove kao i muškarci. Grof joj je odgovorio: "To je možda samo poklon kompliment što ga je Voltaire iskazao nekoj lijepoj ženi. Štoviše, sigurno je da je to jedna izmedju tisuću ludosti, što ih je iskazao u životu. Naprotiv, činjenica je drugačija. Žene nisu stvorile velikih djela u književnosti, umjetnosti ili znanosti. No one stvaraju mnogo više nego je sve to. Na njihvim koljenima formira se ono što je najveće na svijetu - pošten muž i poštena žena. Ako se mlada djevojka dade lijepo odgojiti te je skromna i pobožna, tada će ona odgojiti djecu koja će biti njoj slična. A to je bez sumnje najljepša umjetnost na zemlji".

Žena mora usrećiti muža i odgojiti djecu. Drugim riječima: mora oblikovati, odgajati srca, i tu je njezin poziv i njezina veličina. Toga nitko drugi ne može učiniti nego jedino ona.

Majka je ljubav koja nikada ne stari. Ona je vjernost koja nikada ne prestaje, srce koja nikada ne vara, duša koja se razumije i sve oprašta. Svijet još nikad nije bio tako udaljen od majke kao što je u našim danima. Ako bude itko spasio svijet, to će ga spasiti samo majka s djecom u naručju, naglašavamo pak dobre majke!

"Poštujte ženu!" - zapovijedio je švicarski zapovjednik vojsci i narodu. -"Dajte mi dobrih majki i spasit ću svijet uskliknuo je gotovo prije sto godina Pio IX. A papa Pio XII. naredio je da se molimo da nam Bog dade svetih obiteljskih majki koje će pomagati dizati kraljevstvo Kristovo u obiteljima i koje će odgajati vjeru i čistu mladež. Kardinal Pizzardo piše: "Možemo kazati da obitelj

nije ništa drugo nego majka, jer svaki znade koliku važnost, dapače najvišu, ima majka u obiteljskom domu".

Veliki biskup Ketteler tako slavi majku:" Najveći dar što ga Bog može pokloniti čovjeku na zemlji jest bez sumnje dobra kršćanska majka. Hotimice ne kažem: jest nježno osjećajna majka. Ako je naime majka prožeta svjetovima duhom, njezina ljubav za djecu je pogubna. A kršćanska majka je izmedju svih Božjih darova najveći dar. Tko god je promatrao i upoznao pravo kršćanstvo, njegovu istinitost, njegove kreposti, čistoću, ljubav u životu svoje kršćanske majke, njega spomen na nju trgne iz kala pokvarenosti u koje ga je bacio život".

Tako eto veliki biskup. Te riječi odzvanjaju kao divna pjesma zahvalnica požrtvovnoj ljubavi kršćanskih majki.

Čitao sam da je Gospodin Bog, jer nije želio sam sve stvoriti, stvorio majke. Da, u sadašnjim vremenima ljudski govoreći, majke su Bogu desna ruka. Majka polaže temelj kršćanskog odgoja još prije nego može svećenik uplivati na djetinju dušu. Bog je djecu povjerio majkama da iz njih odgaja djecu Božju, buduće svece. Veliki upliv je imala na svojega slavnoga sina majka sv. Ivana Boska i to već u njegovoj nježnoj dobi. Sam piše:

"Još mi nije bilo ni dvije godine kada sam izgubio, oca. Ne sjećam se poteza njegovog lica, sjećam se samo da mi je majka rekla: Više nemaš oca!" Njezine riječi zauvijek mi se utisnuše u spomen: " Sada više nemaš oca/ "Sv. Ivan Bosko, razmišljajući u svom srcu o svakoj majčinoj riječi i duboko si utisnuvši u sjećanje svaki njezin čin, upravo je po primjeru svoje majke usvojio najbolji odgojni način, koji se temelji na ljubavi.

Majke, odgajajte svece!

Kršćanska majka je srce u svetištu kršćanskog doma, koja svojom ljubavi grije čitavu obitelj. Sretna je kada može potpuno zaboraviti na sebe te čitavu sebe žrtvovati za dobro djece i muža. Djecu vodi k Bogu jer je uvjerena da ih je primila iz Božjih ruku. Blago obitelji u kojoj kuca zdravo srce - dobra kršćanska majka! Uzor svih majki jest Marija. Molimo je

danas od srce neka iz neba vodi i blagoslivlja naše majke, koje će u njoj vidjeti svoj veliki uzor i svoju zagovornicu.

Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas!

4. DAN: D J E C A

Uzor mnogim majkama je Kornelija, majka braće Grakha, poznatih rimskih pučkih tribuna. Bila je bogata i od sviju poštovana ali nikada nije posjećivala zabavu i priredbe. Živjela je u domaćem obiteljskom krugu te se sva posvetila svojoj djeci. Nije marila za sjaj i ljepotu iako joj je sve stajalo na raspoloženje. Jednom zgodom posjeti je prijateljica koja je takodjer bila plemenita kao Kornelija. Prijateljica se malo začudi kad ugleda Korneliju čisto jednostavno obučenu. Obazrevši se naokolo, opazi da nigdje nema nikakog raskošja. Stoga je upita: "Kako to da ne nosiš skupocjenih haljina: gdje je tvoje blago, gdje je tvoje bogatstvo?" Kornelija joj pokaže svoju djecu i reče: "Gle, to je moje blago, to je moje bogatstvo!" "Zaista, djeca su bogatstvo roditelja. Svećenik govori mladencima ovako: "Djeca su biseri koje gospodar Svemira ljubi i za koje će jednom tražiti odgovor!"

Dobar otac i blaga majka, okruženi vjencem djece - kako su lijepi prizor! S pravom kaže kardinal Faulhaber: "Od sveg cvijeća što postoji najljepši su cvijet djetinje oči koje pažljivo slušaju kršćanski nauk. Od svih slika u našim crkvama najljepše su slike - djeca sa sklopljenim rukama i molitvom na usnama". Obitelj pak je ona svetište u kojem neka djeca prime prvi odgoj.

Djetinja duša je nešto tako sveta i neokaljana kao da je ostatak izgubljenoga raja. Jao onome koji svojom prljavštinom prouzroči da se u nevinu dušu naseli grijeh! Mlado nepokvareno srce slično je grozdu što je zadahnut lakim plavetnilom. Dotakni se ga nepravilno i sva će ljepota nestati. Isto tako neka samo malo zadahne otrovni duh pokvarenosti čistu dušu, nitko joj ne će moći vratiti prijašnje ljepote. Poštujmo dijete! Djete je andjeo u čovječijem liku, ljubimac svih dobrih ljudi, napose pak ljubimac Isusa - Prijatelja djece koji zove: "Pustite malene k meni i ne branite im jer je njihovo kraljevstvo nebesko! " I opet: "Ako ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko!"

Nedjelja je. Lijepo obučena gospodja žuri sa 7-godišnjom kćerkicom mimo domaće crkve."Manice, podjimo u crkvu", moli dijete. "Nemam vremena", odgovori gospodja ljutito."Poći ću sama", kaže kćerkica." - "Nikamo te ne puštam", izdere se njezina majka. "Moli kod kuće ako hoćeš i čitav dan". Ožalošćeno dijete odgovori: "Majko, kod kuće nema Isusa!" "Svejedno, moraš kući jer ja tako hoću!" srdito će gospodja i povuče dijete za sobom.Djetetu se u očima zacakliše suze, žalosno posluša i podje mimo crkve u kojoj se upravo tada započela školska misa. Gospodja je zatvorila svoje uši pozivu Isusovom: " pustite djecu neka dolaze k meni i ne branite im!" Da li dijete može biti dobro ako takvu majku ima?

Kamo sreće, kada nedužno djetinje uho ne bi nikada čulo,a još manje njegovo oko opazilo štogod, napose kod roditelja,što bi ga sablaznilo.Poštuj dijete! Taj poklik morao bi uvijek odzvanjati u majčinom srcu i očevom uhu! Dijete neka bude roditeljima svetinja, ne samo zato jer će ono biti potpora njihove starosti,nego još više zato jer će se u djetetu nastaviti takodjer i njihov život.

Leonida, učenik iz prvih kršćanskih vremena, nije pretjerivao kada je često pokleknuo pred koljevkom svoga sina Origena i molio. Govorio je svojoj ženi: " Molim se Duhu Svetome koji je u duši moga djeteta!" Dijete je sveta stvar i ujedno pravi Božji blagoslov za obitelj,napose za roditelje. Ta upravo nježne djetinje ručice najsnažnije povezuju oca i majku.

Oni očevi i majke koji s veseljem primaju svako dijete slični su snažnom krošnjatom drvetu na kojem se uvijek gnijezde ptičice. Raduju se jer znadu da imadu nekoga koji će im zatvoriti umorne oči i sjećati ih se u molitvi.

Zanimljivo je da veliki znameniti muževi i žene,takodjer i sveci,potječu iz obitelji s mnogo djece.Tako su na pr. iz obitelji s devetoro djece: Pio X.,biskup Ketteler,sveta Terezija Djeteta Isusa.Iz obitelji s desetoro djece: sv.Petar Kanizije,Papa Leon XII. Iz obitelji s dvanajstero djece

sv.Ignacije Lojolski,sv.Gabrijel od Žalosne Majke Božje; iz obitelji s četrnajstero djece: Ozanam, duhovni pisac Alban Stoiz bio je sedamnaesto dijete, slikar Albrecht Dürer bio je osamnaesto dijete,sv.Katarina Sijenska dvadeset i treće dijete iz obitelji s dvadeset i petoro djece. Kakva bi bila šteta za svijet, a još veća za Božje kraljevstvo,kada bi bili roditelji već iza drugog ili trećeg djeteta kazali: "Eh, ta dosta ih je!" Istinita je ona: "Mnogo djece - mnogo očenaša. Mnogo dobre djece - mnogo svetaca!"

U vjerskom slovenskom listu "Bogoljub" izašao je 1937.godine slijedeći članak:

"Dogodilo se je da sam došao u posjet dvjema starijim supruzima. Obje su bili poznati kao naobraženi i odgojni ljudi.Odlikovali su se takodjer uzornim kršćanskim životom.Pozvali su me na objed.Tom zgodom sam upoznao jedan vrlo dirljiv običaj koji mi je do tada bio nepoznat. Kada sam sjeo k stolu,supruzi su se s nekom svečanosti stavili k stolu lijepu stolicu i pred njom se poklonili kao da na njoj sjedi odlična osoba,a na to su izgovorili meni nepoznati pozdrav.Isti prizor se je ponovio iza objeda.Razumljivo je da nisam mogao sakriti svoje začudjenje nad tim prizorom. Zato mi je gospodar s velikom ozbiljnošću rekao: " Kod nas je stari običaj da nikad ne sjedimo k stolu bez tog praznog stolca ..." - " i bez našega ljubljenoga nevidljivog gosta koji za njim sjedi" - nadoda gospodja.

Bio sam još uvijek u neprilici.Gledao sam na stolicu i šutio jer nisam mogao nastaviti započeti razgovor zbog nejasnoće.Čovjek mi je htio pomoći tako da je ponovio tumačenje svoje žene.Kada sam još uvijek rješavao u mislima tu zagonetku i sam se sebi činio smješnim,reče žena: "Nije nitko drugi nego sam naš ljubljeni Gospodin Isus Krist,kojega kod svakoga jela pozdravimo na praznoj stolici kao dragoga gosta. Taj stari običaj vrši se i prenosi kod nas od pokoljenja na pokoljenje".

Šutio sam dirnut tim lijepim običajem,što sam ga prvi put upoznao u toj obitelji.Vrativši se kući, bio sam bogatiji iskustvom.Ta stvar nije mi dugo išla u glavu. Uvijek sam se zadovoljstvom zaključivao: još imade

ljudi koji drže svoje lijepe kršćanske običaje, a s kojima manifestiraju svoju duboku vjeru.

Drugom zgodom opet sam došao u neku kuću, ne gospodsku, nego jednostavnu,seljačku.Obitelj je upravo bila kod jela. Bio ih je lijepi vijenac.Djece čitava četica, živa krunica. To je bio prizor koji bi zavrijedio da ga se naslika.Usput mi je sjećanje dovelo u pamet malo prije opisano iznenadjenje u kući bogatih supruga i njihovo prazan stol.Kako to da u ovoj obitelji,koja je baš tako katolička i uzorno kršćanska,nema praznog stola? Nije ga bilo jer ga ne bi imali kamo ni smjestiti. A nevidljivi gost? Izmedju gospodara i gospodarice sjedio je mali dječačić koji ostaloj sitnoj djeci bil nimalo sličan.Gospodarica je shvatila što se tako čudno čini mome upitnom pogledu pa je objasnila: "Ovoga maliśana smo posvojili.Nema ni oca ni majke,a kod nas je svejedno da li umjesto jedanest žlica posiže u zdjelu dvanest.Gdje je pripremljeno za jedanest ljudi,dobit će i dvanesti svoje mjesto. Dobri Bog koji je stvorio kozicu pobrinuo se takodjer i za grmečak da ga brsti."

Neka svatko razmisli o ta dva dogadjaja.Što je bolje: Prazan stol s nevidljivim gostom ili sam Spasitelj koji je takoreći vidljiv u djetetu?

Djeca nisu za roditelje sjajne zvijezde na nebu njihova života i Božji pozdravi nego su takodjer i ozbiljna pitanja iz vječnosti i teške dužnosti što ih nalaže život /dr.Schleiermacher/.U tom velikom ozbiljnom radu nikada nemojte zaboraviti da u obiteljskom svetištu ne smije manjkati Marije kako je ne manjka ni po našim crkvama. Marija će biti pomoćnica roditeljima u odgoju djece,pa će mlada srca biti spremna prihvatiti sve ono što je dobro,lijepo i plemenito.Devetogodišnji Ivan Bosko je upitao u svojim sanjama čudnovatu prikazu kako će on odgajati kad za to nije sposoban.Prikaza mu je odgovorila: "Dat ću ti odgojiteljicu,pomoćnicu i majku - Mariju."

Presveta Marijo,budi roditeljima odgojiteljica i pomoćnica! Djeci pak budi Majkom! Ti, o Presveta Djevice Marijo,kraljuju u našim obiteljima!

5. DAN: ODGOJ DJECE

Nije najveća zasluga roditelja u tome što radjaju djcu,već u tome što tu istu djecu,kojoj su dali život,lijepo odgoje i učine iz njih čestite i poštene ljude. Da, u tome je veličina roditelja da pametnim odgojom odgoje svoju djecu tako da postanu dobra djeca Božja, dobri kršćani i korisni članovi ljudskog društva.

Odgoj djece jest umjetnost iznad svih umjetnosti. S pravom kaže Ivan Zlatousti: "Više nego ikojeg slikara i kipara cijenim onoga koji znade oblikovati i odgojiti dječja srca. I to najteže breme pada u prvom redu na roditelje".

Kršćanski odgoj u obitelji imade u usporedbi s laičkim odgojem tu odličnu prednost da djecu,koja su po istočnom grijehu sklona zlu, odgaja pomoću nadnaravnih sredstava u snažne ličnosti koja postizavaju cilj u vječnosti.

Nekog dana šetao je neki znameniti kipar pored, po čitavom svijetu poznatih,kamenoloma u Karari i nešto tražio.Pitali ga što traži.On im je odgovorio: "Tražim sveca"."Ovdje nema nikakvog sveca", odgovoriše mu. "Tražite ga u crkvi, tamo mora biti". Kipar se je samo nasmješio i pošao dalje svojim putem.Najednom zastade i svojim štapom pokaže velik,grub i neobradjen komad mramora uz veseli poklik: "Ovdje unutra sakriven je svetac!" Naručio je taj komad kamena za svoju radionicu u Rimu. Iza duljeg vremena izašao je ispod njegovog majstorskog dlijeta izradjen lijepi lik sveca.Takav kipar je svaki kršćanski otac i majka koji iz djece odgajaju svece za Božje kraljevstvo.

Poznati je rad vrtlara. S kolikom nadom i pouzdanjem sadi mlade biljeke u rahlu zemlju. Sada tek nastaju brige. Kako dugačak je put od zasadjene mlade biljke od drveta. Vrtlar ne očajava. Marljivo zalijeva biljku,okopava zemlju oko nje,odstranjuje divlje mladice, plijevi, nadzire da se nije možda pojavio kakav smrtonosni kukac štetočinac,ukratko,imade mnogo posla i njege oko odgoja mlade biljke.-

Odgoj iziskuje sličan rad. Dijete je stvoreno za vječni život. Ali nitko nije sam po sebi dobar. Kao što se iza zacijeljene rane još uvijek poznaju brazgotine i kao što bolesti ostavljaju svoje posljedice iza ozdravljenja tako se poznaju i posljedice istočnog grijeha u čovječijoj duši i iza svetoga krsta. To je strašno nagnuće k zlu, to su strasti koje počivaju u čovjeku. Njih treba odstraniti. Sve što je dobro u djetetu valja njegovati i odgajati a sve slabo mora se iskorjeniti. To je umjetnost koja nadvisuje umjetnost kipara koji iz kamena iskleše sveca i andjela. Iz djeteta valja učiniti čovjeka, odgojiti ga po volji Božjoj.

Pripovjedaju o fra Angelicu, slavnom slikaru, da je sve svoje umjetničke slike slikao klečući, da bi na taj način svoje djelo više produhovio. Koliko više moraju cijeniti svoje djelo roditelji koji oblikuju biserje neprocjenjive vrijednosti. Svjetu nisu potrebni toliko radni ljudi koliko oni koji znadu molitvom oploditi svoje djelo.

Za odgoj u obitelji vrijedi načelo: Djelo bez Božjeg blagoslova s nebesa jest isprazno. Ako postoji bez Božjeg blagoslova s nebesa jest isprazno. Ako postoji jedna stvar koja ne može postojati bez Božjeg blagoslova, onda je to svakako odgoj djece.

Župniku Flattichu u Austriji došao je neki viši činovnik. Iznio mu je svoje poteškoće na koje nailazi pri odgoju svojega sina: ništa ga ne sluša, ni jedna opomena ne pomaže. Župnik ga je upitao kakva odgojna pomagala je do sada upotrebljavao? Otac je rekao da je nepokornog sina zatvarao, tukao, ostavljao bez jela, puštao ga na zimi i t.d., i sve to ništa nije pomagalo. "A da li ste kada za nj molili? Da li ste ikada s njime zajedno molili?" - Otac zaniječe. Tada mi župnik reče: "Dosad ste uplivali samo na sinovu kožu, a ne na njegovu dušu. Nastojte da odsad molite za nj i s njime". Vrijeme je pokazalo da je to sredstvo pomagalo.

Roditeljima koji zanemaruju skrb za dušu svoje djece je slavni crkveni govornik Abraham a Santa Clara takav krivi i pogrešan postupak ovako rastumačio: "Ako dijete slomi nogu, majka uzdiše i plače, ali ne čini toga ako ljepota njegove duše bude uni-

štena smrtnim grijehom. Meni se čini da je takav postupak sličan onome ko bi više cijenio samu obuću, cipele, nego li noge, ili ako bi netko oljuštio orah te bi jezgru bacio a lupinu pojeo; ili ako bi netko izvadio iz novčarke zlatnike te ih bacio na cestu a praznu novčarku spremio u džep".

Zašto nekoja djeca ne izvršavaju čvrstu Božju zapovjed: Poštuj oca i majku!? Zato jer roditelji zanemaruju na očigled svoje djece druge Božje zapovjedi. O prvim trima uopće ne vode brige. Četvrta - da, ta je još važna, tako misle, jer obuhvaća dužnost djece prema roditeljima. Ne pomišljaju pak da je Bog dao tu zapovjed takodjer i za roditelje. Pisac i biskup dr. Tihomir Toth pripovjeda da mu je nekoga dana došla majka koja se gorko tužila na vlastitog sina jer joj je zadavao tolike žalosti i poteškoće, surovo se odnosio prema njoj i rugao joj se. Biskup bi rado bio utješio satrvenu ženu, ali tko može u takim okolnostima pružiti pomoć, kao Bog sam, zato ju je upitao: "Gospodjo, da li pristupate sakramentu sv. Ispovjedi i Pričesti" Gospodja ga kao u čudu pogledala i kazala: " Ne! Nisam bila kod svete ispovjedi od svoga vjenčanja". Tako evo ispunjuje ova majka Božja i crkvena zapovjedi, a istovremeno se pak tuži da njezin sin ne haje za četvrtu Božju zapovijed.

Roditelji su dužni brinuti se za duhovni odgoj svoje djece. Kako? Neka se skrbe za vjerski odgoj, da djeca postigu vječni život, koji je glavni cilj našeg života. Vjerski odgoj će djelotvorno podupriječi druga odgojna nastojanja roditelja te će dati djeci sigurne smjernice za život. Čitav život u obitelji neka zadahnjuje vjerski odgoj: Slike na zidovima, vjerski listovi, knjige, zajednička molitva, zajedničko prisustovanje svetoj misi, zajedničko primanje svetih sakramenata, pobudni razgovori i t.d. Samo takva djelotvorni vjerski odgoj tijesno će povezati medjusobno članove s pravom Božjom ljubavi i poštovanjem.

Roditelji su dužni podupirati vjerski odgoj naročito primjerom svoga kršćanskog života. Loš primjer roditelja ništi plodove njihovog odgojnog nastojanja i sva nastojanja Crkve. Stoga nije najveće ni najvažnije ako roditelji mogu dati svojoj djeci na

put života novac nego primjer savjesnog ispunjavanja vjerskih dužnosti. Spomen na takve roditelje utjecat će na djecu, još i tada kada roditelje već davno ne će imati uza se.

Crkva će pružiti roditeljima pomoć u punoj mjeri, jer je ona dužna brinuti se takodjer za vjerski odgoj, dužna je čuvati djecu od loših knjiga, revija, časopisa, slika, kinematografskih i kazališnih predstava. Ukratko rečeno, čuvati od svega onoga što bi moglo povrijediti svetost obitelji. Nemoguć je odgoj bez dubokog poštovanja roditelja. Crkva mora roditelje podupirati u vjerskom i moralnom odgoju djece. To ona i čini time da upozoruje roditelje na odgojne dužnosti i ujedno ih za njih osposobljuje. Brine se takodjer sama na vjersko moralni odgoj mladeži. Tu misiju primila je Crkva sama od samoga Krista, kao strogu dužnost i neotudjivo pravo. Crkva čuva svetost obitelji i podupire vjersko moralni odgoj naročito time što se brine za vrhunaravni život članova obitelji svojom naukom, sakramentima, blagoslovinama i primjerom nazaretske Obitelji. Bez pravog vjerskog i moralnog odgoja biti će "sva duševna naobrazba i kultura vrlo labava; mladi ljudi koji nisu odgojeni u strahu Božjem ne će se pokvariti ni naravnim moralnim zapovjedima, jer nisu se naučili savladavati svoje strasti pa će se lako dati zavesti do toga da će srušiti takodjer i državni poredak" /Pio XI/.

Takodjer Papa Pio XII. glede obiteljskog odgoja naglašuje: "Taj odgoj mora razumljivo biti i odgoj za državu; drugim riječima, mora pripremati mladež da će razumno, savjesno i ponosno ispunjavati dužnosti plemenitoga rodoljublja i dati zemaljskoj domovini svu onu ljubav koju joj je dužna dati".

Kršćanski roditelji: Vaša djeca bit će samo tada uzorni kršćani, ako će te vi svojim razumnim kršćanskim odgojom, napose pak svojim primjerom, u obitelji ostvariti Crkvu u minijaturi načiniti malo svetište. O, kada bi nam bilo dano te bismo mogli samo za jedan trenutak zaviriti u svetu Nazaretsku obitelj gdje je Marija odgajala!

Neka bude Marija, koju u ovom mjesecu posebno štujemo, divan uzor kako treba voditi i odgajati mlada srca za Boga!

6. DAN: ODGOJ VOLJE

Pobožni pisac Meschler, kaže da je cilj pravog odgoja usavršavanje volje. Bez volje nema odgoja. "U svakom čovjeku sakriven je svetac ili zločinac, rekao je francuski propovjednik Lacordaire. Zločinac u nama sam od sebe raste, dok je za ostvarenje sveca u nama potrebno mnogo rada i mnogo volje. Roditelji, budite si svjesni toga, da ćete znati u svojoj djeci odgojiti volju.

Umjetnik, bio on kipar ili slikar ili glazbenik, mora više puta zastati pred svojim započetim djelom, zamisli se da vidi što je učinio: da li će raditi naprijed ili će početi iznova.

Slavni slikar i kipar Michelangelo klesao je iz kamena Mojsiju. Već je tisuću i tisuću puta udario o dlijeto. Sitni komadići kamena lete nadesno i lijevo. Već se polako ukazuje iz bijelog mramora veliki Mojsija, koji sav obuzet svetom srdžbom nad griješnim Izraelcima hoće baciti o tla ploče deset Božjih zapovijedi. To će biti umjetnina! Sada umjetnik prestane raditi i udaljen nekoliko koraka stade pred nedovršenim kipom. Gleda, promatra, čelo mu se naoblačilo, obrve namrštile lik, koji ga gleda iz kamena, nije takav kao što si ga je on zamislija. Umjetnik sav ljutit uzme čekić i dlijeto te svom silom udari Mojsija po koljenu. Umjetnik će uzeti novu gradju, novi kamen te će klesati, raditi, promatrati, gledati i znojiti se da načini Mojsiju kakvog si je zamislio. Još će biti čelo znojno, još će ruka biti žuljava, još će biti umoran, ali Mojsija će biti kao živ.

Svi smo mi umjetnici. Beskonačno mudri Bog dao nam je dušu i pokazao nam kako ćemo iz te duše, tako mile Bogu, isklesati kip koji će biti dostojan zauzeti časno mjesto medju andjelima i svecima, upravo uz krista Gospodina. A gdje je dlijeto za klesanje vlastite ličnosti, svoje osobe? To je snažna volja. Ako pogledamo povjest velikih muževa, s pravom se pitamo koja je bila ona sila koja ih je učinila velikanima? Sigurno da je uz milost Božju bila još

snažna, nesalomljiva volja. Volja je učinila iz grešnika svece. Volja je ona snaga bez koje nema ni značaja ne svetosti...

Budući da je volja od tolike važnosti u postizavanju savršenosti i svetosti, kršćanski će roditelji usredotočiti svu svoju pozornost i brigu oko odgoja volje svoje djece. Ta jedino će snažna volja učiniti iz njegove djece snažne ljude. No roditelji ne mogu vršiti pokuse na duši svoje djece, kao kipar na kipovima, jer imadu samo jednu dušu. Iz nje moraju isklesati, kip, moraju spasiti tu dušu. Ako bi to nastojanje propalo, tada bi propalo za svu vječnost i stoga je odgoj volje tim važniji.

Jednom su upitali slikara Zeusisa zašto s tolikom pažljivošću izradjuje svoje slike. "Radim za vječnost!" odgovorio je. Roditelji, kada odgajate volju svoje djece, radite za vječnost. Zato valja upotrijebiti savjestan i pametan odgoj. Lozinka Karla Velikoga neka bude takodjer i vaše geslo: "Plus! Ultra! Još više, Uvijek naprijed! "Ako budete od svoje djece zahtjevali malo, dobit će te još manje nego zahtjevate. Nikada, naime, ne smijete zaboraviti da je Bog stvorio djetetu velikodušno srce.

O, kada bi svaki mogao reći kao što je kazao učitelj Franjo u knjizi "Četrdeset godina primalja": "Samosvladavanje samoga sebe već mi je odgojila moja majka. Kazala mi je: "Jednom moraš postati čovjek, muž, a ne kakva god šeprtlja, i to moraš znati postići. Kada mi je bilo tri ili četiri godine, kazala mi je majka: "Ne bi, li možda htio kavu bez šećera? kruh bez maslaca?, jer je adventsko doba ili korizma. Pokušaj samo koliko puta možeš to učiniti. I ono što ćeš na taj način sam prištedjeti dati ćeš bolesnicima..." Kasnije za vrijeme mog školovanja rekla mi je: "Podji sa svojim novcem mimo prodavaonice na sajmu, mimo turskih slatkiša. Nemoj kupiti ništa, a novac sutra pokloni siromahu. Karakteran mladić mora svojim željama katkada reći takodjer i "Ne!" i kod toga pokazati veselo, nasmješeno lice". Ako smo se kao dječaci prepirali, tada je majka znala reći: "Sutra ne smiješ istući Miju iako je bio previše drzak. Vidi, ta on nema nikoga kod kuće tko bi ga mogao lijepo i

dobro odgajati. Podji mirno svojim putem; ne smiješ mu ništa na žao učiniti. Tući se znade svaka ulična skitnica. Nadvladati pak samoga sebe je mnogo teže." I kasnije u životu jednako mu je lijepo savjetovao, kao i u ranijoj mladosti. Skitati se s djevojkama naokolo i raditi što drugi rade to je vrlo lako, to znade svaka propalica. Budi prijazan prema svakoj djevojci kao, da ti je sestra, ali s jednom ne budi osviše nježan dokle god se ne zaručiš. Nerazbacuj svoje očinske snage da jednom možeš imati čvrste i zdravo potomstvo. Karakteran čovjek ide svojim životnim putem ravno i sa sigurnošću, po svojem vlastitom unutarnjem osvjedočenju; beznačajnik pak trči u životu s velikom hordom beznačajnih ništarija. Vidite, za takav odgoj je sam zahvalan svojoj majci. Takodjer i danas vrlo lako zapovijeda svojim željama kratkim i odlučnim - Ne! Drugi pak, koji se nijesu u mladosti naučili samozataje, nemaju snage da budu gospodari svoje volje, svojih hirova i željica."

Već sama narav i Božje zapovjedi nalažu roditeljima da odgajaju svoju djecu riječju i primjerom kako valja krotiti svoja zla nagnuća. Drugim riječima: Moraju ih upućivati samosvladavanju. Ako će se naučiti toj umjetnosti, život će im biti mnogo lakši i sretniji. Roditelji moraju početi učiti djecu samosvladavanju tako rekuć već od kolijevke. Napose pak moraju posvetiti tome posebnu pažnju tada kada djeca dodju k razumu. Dok je željezo vruće, lako ga kuješ, jer je mekano, savitljivo, ne kada se ohladi, vrlo ga je teško kovati, gotovo nemoguće. Djetinje srce je kao mekano željezo. Što utisneš u njegovo srce to će ostati u njemu. Kada dijete odraste, uložit ćeš mnogo truda da ga odgojiš i pitanje je da li ćeš uopće štogod uspjeti. Sam život najbolje nas nauči samozataji. Koliko imade lijepih prilika za samosvladavanje kod jela, kod igre i t.d. Prilika imade na pretak samo ih valja iskoristiti.

Neki otac želio je sa svoja tri sina načiniti izlet u planine. Sestra je medjutim bila bolesna te bi bila morala ostati sama kod kuće bez ičije pomoći. Tada je uskrsnula u srcu starijeg brata

plemenita misao: Zar ne bi ja mogao ostati kod kuće i činiti društvo svojoj sestri ? Čitav dan radovao se izletu. Jutarnje sunce je tako lijepo sjalo i tisuću čarobnih stavri vuklo je mlado srce u svježu Božju prirodu. Konačno je nastao u duši mir, tišina. Triumfirala je pobjeda. "Oče, ja ću ostati kod kuće da njegujem sestru!"

"Žrtva koja je doprinesena iz ljubavi izmedju svih je najdragocijenija. Ali onaj koji sam sebe pobjedi postigne najljepšu sreću" /Goethe/. Što je pridobio taj brat, odnosno sin? Ljubav sestre; ona sigurno ne će zaboraviti te plemenite geste. Poštovanje braće i roditelja. Konačno i veliko zadovoljstvo srca: nikad se nije osjećao u životu tako sretan kao onaj dan. Stekao je Božju milost i Božju blagoslov jer se svladao iz ljubavi prema Bogu.

Bez samosvladavanja čovjek u životu ništa ne postigne. Svaka ljubav iziskuje samosvladavanje i žrtve. Upravo stoga treba naročito djecu privikavati na samosvladavanje da zatru svoje pogreške. Na stablu mladog drvca propupaju snažni pupoljci koje odrežu jer bi sigurno isisavali snagu drvetu te se krošnja ne bi mogla bujno razrasti. Ružu takodjer obrežu da bi ljepše cvala. Isto tako s mladim čovjekom: Valja ga učiti samozataje inače će rasti i razvijati se kao divljaka u šumi.

Karlo XII., švedski kralj, u svojoj mladosti strastveno je uživao u vinu te se često opijao. Jednom je pijan uvrijedio svoju majku. Njegov vjerni prijatelj upozorio ga je na to slijedećeg dana. Karlo zapovjedi:" Donesi te mi čašu najboljeg vina!" Zatim podje k majci i reče: "Majko, sinoć sam vas veoma ražalostio." Zatim ispije čašu i baci je o zid: "To je bila zadnja čaša vina koju sam ispio. Odsada nijedne više dokle god ću biti živ!" ostao je vjeran svojoj muževnoj riječi.

Roditelji! Ako hoćete imati dobru, poštenu djecu koja će vam biti na ponos, radost i utjehu u starosti, tada ih već zarana privikavajte na samoodricanje. Tako ćete im odgojiti volju za sve ono što je dobro, lijepo, plemenito i uzvišeno. Jedino tako pripremiti ćete ih za ozbiljan život. Napose u ovom mjese-

cu svibnju imadete vi, dragi roditelji, lijepu zgodu da svojim odgojem dovedete djecu do lijepe odluke - "Nijedan dan bez koje žrtvice u čast Mariji!"

7. DAN: ODGOJ SRCA

Ruski pisac Turgenjev pripovjeda u svojim djelima što ga je poteklo da je počeo suosjećati sa životinjama. Otac ga je poveo u lov ka 10- godišnjeg dječaka. Dječak je u lovu ugledao fazana, naciljao opalio i pogodio. Pogodjena ptica još se je mogla dignuti od tla do gnijezda gdje su je čekali njezini mladi gladni. Iznad gnijezda poslijednji put ošinula je mladoga lovca prijekornim pogledom. "Oče što sam učinio?"-povikao je sin." Vrlo dobro za prvi pogodak, sine moj! Postat ćeš spretan lovac." Nikada, oče! Nikada neću ubiti nijedno živo biće. Ako je to zabava, tada više ništa ne ću znati o takvoj zabavi. Život je za mene tisuću puta lijepši nego smrt. Ako ne mogu život dati, tada ga ne ću ni uništiti!" Da li poznajete pisca koji bi iskazao toliko nježne ljubavi prema svim nježnim bićima kao Ivan Turgenjev u svojim "Lovačkim zapiscima!"

1. Važno je ovo: Odgoj se ne smije usredotočiti samo na odgoj uma i volje jer odgoj volje bez odgoja srca nije potpun. Odgoj srca i volje formira dobrog čovjeka, što je cilj svakoga odgoja a napose kršćanskog.

Gradski ljudi rado se oduševljavaju za narodni stil. U novim kućama sigurno je jedna od soba snabdjevena namještajem u narodnom stilu: stol od javorovine, teške stolice sa širokim naslonjačima, a u njima urezano srce, narodni simbol. Takodjer na prozorima su izrezana srca i ukrašena sa karanfilima. Posvuda na sve strane samo srca.-Da li su ta srca i u grudima tih ljudi?

Zar vam se ne čini da su moderni ljudi postali uskogrudni, bez osjećaja i srca prema bližnjemu? A gdje je tome uzrok? Svijet postaje poganski, zaboravlja na ljepote kršćanstva, na ljubav i plemenitost srca. Želimo li imati bolje ljude, tada započnimo odgajati srca mladeži i sebe. O, kad bi i za nas vrijedilo ono lijepo svjedočanstvo što su ga prvim kršćanima dali pogani:" Gledajte ih kako se ljube medju sobom!"

2. Mlado srce je poput voska,pristupačno za svako dobro.Na pr., pripovjedaj mladeži o djeci kojima gorke suze teku niz mladjano lice; govori im kako su siromašna ta djeca te nemaju ni kruha ni odjeće pa ćeš vidjeti kako će se djetetu oko zaiskriti,zatim zamutiti i orositi suzama.To je znak da djeca imaju mekano srce.Tada je upravo vrijeme da se odgaja,tada je upravo zgodna prilika da mu ucjepiš u srce ljubav i milosrdje prema bližnjemu.

Možda ste čitali knjige o najvećem odgojitelju prošlog stoljeća, o sv.Ivanu Bosku.Imao je široko srce te je obuhvatio,zagrlio svu sirotinju velikog grada. Žrtvovao je sve svoje snage,sav svoj život za siromašnu, zapuštenu mladež.A otkada je imao tako veliko srce? Odgovor na to pitanje naći ćete već na prvim stranicama knjige.Ganut će vas pripovjedanje o njegovoj majci Margariti kako je predivnom mudrošću znala odgajati svoga sina. Mali Ivan morao je ići s njom tamo kamo je trebalo unijeti ljubav,utjehu i veselje.Išli su zajedno k bolesniku i nosili mu nešto boljeg jela. Vidio je kako je njegova majka rado pomagala siromahe.Ivica je bio svuda nazočan i sve je samo promatrao.Zar je stoga čudno što je imao tako veliko srce za sirotinju,za siromašne i nevoljne! Sav njegov život je izgarao kao svijeća na oltaru u vršenju dobročinstva prema drugima,dok je na sebe posve zaboravio.

Dao Bog da bi takodjer i naše majke znale tako odgajati svoju djecu!

Majka i sinčić išli su zajedno na šetnju. Nasuprot njima dovukao se na štakama mlad čovjek. Bio je u vojsci gdje je tako prozebao da su mu morali odrezati noge ispod koljena. Ispružio je svoju ruku, milo je pogledao majku te je zamolio za milostinju.Majka je šutke zastala,otvorila novčarku,pružila svjetao dinar dječačiću i kazala mu: ""Evo, Stanko,daj siromahu!" Dječak je pogledao majku zatim prosijaka u lice začudjenim očima i tresućom rukom pružio mu milostinju."Majko,tko je taj čovjek,da tako teško hoda; što si je učinio?"Majka je djetetu jednostavno,kako već majka znade govoriti s djeteton,ispripovjedala nesreću čovjeka koji

se je žrtvovao.Bilo bi zanimljivo pratiti život tok takvoga djeteta.Suosjećaj prema onima koji trpe i pate zauvijek će mu ostati u srcu,jer ono što majka ucijepi ne izbriše se tako lako.

Manzzonija u svojem glasovitom djelu "Zaručnici" iznio jedan vrlo srdačan prizor: Krojač je na čisti stoljnjak postavio tanjur s jelom,uzeo dva kraja od stoljnjaka i s njima pokrio i svezao tanjur. Zatim je to predao kćerci s vrlo lijepim i dubokim mislima: "Odnesi to obitelji u našem susjedstvu,no ne vladaj se kao da djeliš milostinju i nikome ništa ne kazuj o tome ako možda nekoga sretneš na putu."Tako se u mlada srca ucjepljuje smisao za trpljenje bližnjega.Pogledajte kraljicu Mariju Antoanetu.kako žalostan je morao biti ovaj prizor:Upitala je što zapravo hoće ljudi koji viču ispred kraljevske palače u Parizu: Odvratiše joj: Nemaju kruha." Ona pak u svojoj lakoumnosti odgovori:" Pa neka jedu žemlje!" Kako strašno žalostan je takav odgovor.Krivica više pada na roditelje nego na nju, jer je nikada nisu poučili da na svijetu postoje siromasi.

3. Djeca imadu dobro srce ne treba im pružiti priliku da se ono otvori;u protivnom slučaju ostat će zatvoreno i egoistično.Domala će se osjetiti nedostatak odgoja srca.U zreloj dobi doćiće još većma do izražaja taj nedostatak nego u mladosti,slično tjelesnim bolestima.Stoga valja djecu već u ranoj mladosti učiti vršiti dobra djela. Kako je nekada bila lijepa zamisao briga naše djece za crnčiće.

Vrlo lijepo i s pravom zaključuje Paul Claudel da je doba mladosti vrijeme kada mlad čovjek zaboravlja na samoga sebe,više puta čak i do nerazboritosti. Mladež je pr va tamo gdje se treba žrtvovati,ako je dobro odgojena.O toj činjenici možemo se danomice osvjedočiti.Prvi odgoj srca bit će majčino djelo.Majka je srce obitelji i upravo kao stvorena za to da prelije svu ljubav svoga srca u djetinje srce.Ako će se kada dijete kasnije sjećati svoje majke,ne će moći drukčije raditi nego onako kako ga je učila majka. Majci je u djetinjem srcu uvijek sačuvan jedan kutić. Tko je osvojio djetinje srce pridobio si je čitavo dijete.

Znameniti švicarski odgojni pisac Foerster pripovjeda o nekom dječačkom odgojnom zavodu u Americi. Bilo je to popravilište. Nesretnu mladež već je u mladim godinama iskvarila, ulica, život bez nadzora i loše društvo. Zločini mladića sve većma su rasli iz godine u godinu. Gradjani su podigli za njih potrebni zatvor da ih odvrate od zločinačkog života. Odgoj je tamo bio neizrecivo težak. Odgojitelji su nastojali na sve načine kako bi surove značajeve učinili blagima i umekšali njihova tvrda i nepristupačna, zatvorena srca. Jedan od odgojitelja došao je na sretnu zamisao. Počeo je s pitomcima odgajati cvijeće. Oduševio ih je za lijepe ružice koje čovjeku razveseljuju svakidanji život da nije tako tmoran i jednoličan. Svakom je odredio komadić vrta i prostor u cvijetnjaku. Sam im je pomagao, davao upute kako treba saditi, kako presadjivati, kada zalijevati. Mladići su se tako navezali na svoje cvijeće da su gotovo samo za nj živjeli i medjusobno se natjecali koji će ljepše odgojiti. Uspjeh je bio iznad svakog očekivanja: Ne samo da je cvijeće bilo lijepo uzgojeno nego su oni sami sebe odgojili. Njihova surovost se je ublažila a njihovo srce se je smekšalo. Postali su milosrdni prema drugovima. Nestalo je iz njihove sredine tučnjave i prepiranja. Tko bi pomislio da će nježno cvijeće uplivati tako na njihov značaj! Pa ipak je uplivalo.

Ne treba se bojati da će zbog toga mladišev značaj postati ženski. Ne! Vrlo dobro je da mu srce ostane mekano i osjećajno a ne da mu se okameni. Okamenjenih srdaca je i tako odviše u životu. I stoga smo mi ljudi jedan drugome tudjinci a ne braća. Posljedice toga osjećamo svaki dan. Valja početi kod mladeži i to svom brigom. U tom pravcu mora biti prije svega usmjeren obiteljski odgoj. Neka majka oblikuje srce djetetu već u nježnim godinama. Iječji časopisi morali bi biti prožeti s tom mišlju i živim primjerima ljubavi prema bližnjemu. Jedino tako vratit će se barem jedan dio raja natrag na zemlju.

Ako je drvo u zatišju, tada će tamo rado roditi. U vjetroviton kraju ne uspjeva ni cvijeće ni voće. Tamo gdje kraljuje psovka, ružni razgovori i prepirke. Tamo odgoj ne će uspjeti. Ako dijete ima pred sobom loše primjere, sigurno je da će roditeljima pod stare dane prirediti mnogo neugodnosi i ogorčiti im život. Tada će se roditelji pitati gdje je uzrok njihovoj nevolji. Morat će priznati da su sami tome krivi.

Sjetimo se danas da je upravo štovanje Majke Božje mnogo pridonijelo da su nekada tvrda srca postala bolja i plemenitija. Upoznat ćemo tek u nebesima što je sve pridonijela odgoju srca pobožnost prema Majci Božjoj. Zato budimo u sve dane vjerni, odani štovatelji Marijini.!

8.DAN: ODGOJ GOVORA

Profesor Šest opisuje u svojoj knjizi pod naslovom "Po domaćem" slijedeći dogadjaj.

Zbilo se je na Gorenjskom u Sloveniji.Jednom sam bio na odmoru nekoliko dana blizu Krope.Tamo je takodjer bio na praznicima jedan mladić koji je bio pitomac u salezijskom zavodu za vrijeme školske godine.Nekog dana našao sam ga kako na vrata pričvršćuje tablu s natpisom:"Ivan Troha, gostiona i trgovina".Nu ploča nikako nije htjela visjeti tako kako je mladić želio. Pitomac promrsi: "O,ti puntigam! " Ploča se pomakne.Mladić opet ponovi:" O ti puntigam!" Tabla je opet spala.Mladić ponovi: "O puntigam".Svladala me je znatiželja te sam ga upitao šta znači taj tajanstveni poklik: "O,puntigam!" i on mi je otkrio tajnu: "Tamo kod nas", reče, "kod salezijanaca,ne smije se psovati. Mjesto psovke ja sam uzeo riječ koja je napisana na bocama od piva: "Puntigam".Ja zapravo ni ne znam što znači "Puntigam" ali ipak ugodno se čuje. Udario bih visoko carinu na vragove svih vrsta i jezika.Bolje je: Oj,Puntigam! Ta svatko si lako po svojem ukusu uzme mjesto psovke koju zgodnu, šaljivu riječ".

U staron Zavjetu psovače su kamenovali. Slavni propovjednik Toth rekao je prije nekoliko godina u sveučilišnoj crkvi u Budimpešti da bi na svijetu nestalo kamenja ako bi njime htjeli kamenovati sve bogohulnike.

1. Čovjek ne smije svoje srce prljati rugobom psovke i proklinjanja jer Isus kaže:"Što izlazi iz ustiju dolazi iz srca i to kalja čovjeka. Jer iz srca izlaze zle misli kradje,lažna svjedočanstva,psovka.To kalja čovjeka (Mt.15,19-2o). Pri tom Krista mori briga još za nešto - za djecu: "Tko sablazni jednoga od ovih malenih,koji vjeruju u me, bolje bi mu bilo da mu objese mlinski kamen oko vrata i da potone u dubine morske." /Mt.18,-6/.Katkada su roditelji oni na koje se odnose navedene Kristove riječi.

U tramvaju sjedi neka gradska majka.Igra se sa svojim malim sinčićem i bez prestanka pripovjeda susjedi kako je njezino dijete nadareno,kako znade govoriti, i sasvim jasno i glasno - psovati...Zatim se sagne svome djetetu te mu kaže:"Reci Pubi, gospodji kako znadeš kleti!" Dijete se je malo nećkalo ali mu mlada majka priskoči u pomoć:"No, reci vra...vra..." I dijete se odvaži te s posebnim naglaskom izgovori čitavu riječ i tako je pokazalo svoju nadarenost.Zar to nije strašno? Zar ne bi ovoj majci valjalo objesiti o vrat mlinski kamen"Takodjer i u ovom slučaju vrijedi ono što majka ucijepi to se ne može izbrisati.

Prestavimo si ovaj prizor:Bog pozove Kaina te mu predbacuje da je ubio svoga brata.Njegova krv vapi za osvetom.Ubistvo je u nebu vapijući grijeh.Taj grijeh jest ubistvo vremenitog života. Kakav grijeh tek mora biti ako netko svome bližnjemu ubije dušu, ako mu oduzme milost posvećujuću! Kako će tek taj grijeh vapiti k Bogu za osvetom!Kamo je stupilo kopito Atilinog konja tamo trava nije više rasla.Krepostl ne rastu u onim dušama koje je nemilosrdno gazila noga zavoditelja.Ozračje ,gdje je disao,pokvareno je jer on ima pokvareno srce i njegov dah je otrovan. Što bi smo dakle mogli reći o takvim roditeljima koji s kletvom ubijaju duše svoje vlastite djece?Zar su im život dali zato da ih ubijaju?

Ne mogu te poljubiti", kazala je djevojčica svome ocu koji ju je uzeo u naručje i želio da ga dijete poljubi.Djevojčica je čula kako je otac strašno opsovao Majku Božju.Ranjeno je bilo njeno mlado srce koje je tako nježno ljubilo nebesku Majku.Nije moglo podnijeti uvredu nanesenu Majci Božjoj.Njezina duša je zajecala kao ranjena ptičica pred svojim krvnikom. Strašna očeva riječ zasjekla se u nježno srce upravo u domaćem ognjištu gdje bi otac morao po svojoj dužnosti pomagati djetetu da razapne svoja krila u ljubavi i pobožnosti prema Djevici Mariji.Kletva je zaista javni grijeh koji izaziva Božju srdžbu nad psovača.Sjetimo se samo što je kazala presv.Djevica djeci iz La Salette:"Kočijaši se ne znaju drugačije izražavati nego da proklinju ime mojega Sina.Psovka uz obeščašćivanje nedjelje najviše opterećuje ruku moga sina,

najvećna izaziva njegovu srdžbu i sprema svjetu Božju kaznu". Ako čovječanstvo želi odvratiti od sebe Božju kaznu,mora se boriti protiv psovke i dati Bogu zadovoljštinu za strašne uvrede.

2. Slavni pisac Alban Štolc piše:"Poznam obitelj gdje je majka izvanredno pobožna žena.Posjećuje bolesnike,tješi ih i daje im što im je potrebno. Ne boji se u nazočnosti ljudi govoriti o Bogu iako je nekim to tako odvratno kao psu glazba. Možemo misliti da se i djeca te obitelji lijepo poučavaju u sv.vjeri.Jednom su bili roditelji s kćerkicom, koja je jedva imala pet ili šest godina,u lječilištu Baden - Baden, gdje se sakupljaju razni ljudi,medju njima takodjer i propalice,kojima bi bilo draže da nema smrti,ni suda, ni Boga.Tako su sjedile dvije protuhe te su pogrdo govorile o Stvoritelju neba i zemlje.Iako je mnogo boljelo to blebetanje,ipak se nitko nije usudio protestirati.Budući da nije nitko ustao na obranu Božju,andjeo čuvar je potaknuo kćerkicu:"Dijete, stani na obranu časti Božje i ne boj se!" Djevojčica ustane,ozbiljno pristupi onoj dvojici neotesanaca te im reče: "Tako se ne govori o dragom Bogu.To nije pravedno!" Oba prijatelja sigurno se kroz dugi niz godina nisu zacrvenili od stida a sada im je odjednom sva krv udarila u glavu.Upravo su zanijemili u toj neprilici.Ostali su osjetili poštovanje prema Bogu i prema tome čistom Božjem djetetu.Neki postariji gospodin pak je nadodao:"Pravo imaš, milo dijete,tako se ne govori o dragom Bogu!"Iz usta djece Gospodin si je pripavio slavu.

Kod nekih naroda dijele po ulicama i vlakovima listiće s natpisom:"Prijatelju,da li još uvijek proklinješ i psuješ.Kad ćeš prestati?" Možda bi bilo korisno takve listiće dijeliti nekojim očevima i majkama koji pružaju svojoj djeci prvi poticaj za "jače" izraze.

Neki djed je pripovjedao ovu zgodu iz svog života:" Svadjao sam se s bratom-zbog naše kuće.On je tvrdio da će iza očeve smrti biti njegova a ja opet da će biti moja.Iz spora zbog "smotanja posjeda"nastala je prava mladenačka bitka prema kojoj je

rježna majka bila nemoćna te je pozvala oca.Snažne ćuške padale su po našim licima,a iz očevih ustiju zagrmjela je psovka.Prva što smo je čuli od njega. Majka je zaplakala, otac je nabio šešir na oči,a mi dvojica smo zanijemili.Ništa nas nisu boljele ćuške, pekla je psovka,strašno pekla.U kući je nastao muk. Otac nas nije ni pogledao,majka se nije ni obazirala na nas.Buljili smo u knjige ali slova su bila mutna, nečitljiva za naše oči.Drugi dan bila je subota.Iza svršenog posla majka nam je kazala:"Vidite li što ste učinili?Otac je psovao,a taj grijeh pada na vas.Podjite i molite Boga da vam oprosti taj strašni grijeh" Nečujno smo otišli na blagoslov i na sv.ispovjed. Bilo nam je lakše kada smo se povratili kući.No ta je večer bila tužna i pusta. Sve je utihnulo i ništa nije bilo veselo u tako ugodnom odmoru iza napornog rada.

Drugo jutro nam je zastao dah kada smo vidjeli da je uz majku takodjer i otac pristupio pričesnom stolu. Obojica nas je boljela očeva pokora tako da smo s nekim nemirom i plašljivošću sjeli k doručku.Kroz prozor bacalo je sunce zlatne trake na bijeli sto. Prije nego smo pojeli progovorio je otac.Prva riječ bila je šala,majka mu se nasmješila, a i mi dvojica u svojoj sreći nasmijasmo se s njima.Iza zajutarka svi smo otišli na vrt.Otac je zapjevao veselu pjesmu. Majka je ubrala lijepi,mirisavi cvijet i pružila ga ocu.Kako mirisno cvijeće bila je ta redjelja koja o svemu onome što je bilo ništa više nije znala.

I mi Hrvati imamo,nažalost,mnogo domaćih kletvi,a takodjer i tudjih prostačkih izraza, što uveliike žalosti Mariju. Dajmo joj svoju časnu riječ da ćemo se čuvati svakoga proklinjanja i pogrdjivanja Marijinog imena! A kada kod blagoslova molimo pohvale Imenu Božjemu,sjetimo se kod tih zaziva posebno Marije,da smo i njoj dužni vratiti čast i dati zadovoljštinu.

9. DAN: ODGOJ U KREPOSTIMA

U vrtu je dozrijevalo voće. Došla je oluja, svom snagom dunula je u grane drveća, istresala ih nemilosrdno tako da se je voće otkinulo i palo na zelenu travu. Iza oluje došao je na vrt otac sa svojom djecom da pokupi voće. Djeca su kušala kakav plod imade koje drvo. Sva drveta su imala dobar plod te su ih djeca pohvalila. Pod nekom jabukom djeca su najedanput u sav glas povikala: "Hej, kakav plod, kakav ukus! Tata, kušaj kakav ukus ima ta jabuka". Otac je zagrizao jabuku pa je takodjer i on odbacio od sebe rekavši: "Ovo drvo ćemo posjeći". Nekoliko dana kasnije opet je snažna bura po drugi put dunula vrtom kada su drvo jabuke rušili. Drvo jev već bilo jako posječeno. Tek što je oluja zahvatila njegove grane u isti čas srušilo se na zemlju. Sa tla povikalo je drvo jabuke buri: "Ti si kriva mojoj propasti!" Bura je odvratila: "Nemoj se ništa ljutiti, zar sam ja kriva što je tvoj plod loš? Kakav plod imadeš takvog tresem s tebe. Tresla sam takodjer i druga drveta. Zašto gospodar njih ne sječe nego se još većma brine za njih?" Isus kaže: "Svako drvo koje ne rodi dobar plod posjeći će se i u oganj baciti".

Nepravda ili bol može čovječje srce tako uzdrmati da iz njega pada plod. Od nas je pak ovisno kakav će plod trpljenje istresti iz našeg srca. Ako mislimo samo na bol zbog koje trpimo ako vidimo samo nepravde koje nam se nanese; ako nikada ne pomislimo koliko dobra smo primili od Boga i ljudi, že se za tj nismo zahvalili; ako nikada ne pomislimo na to koliko gorčine smo drugima priredili pa su nam oprostili; tada je sigurno da životne boli i oluje ne mogu iz našeg srca istresti dobar plod. Kakav plod mi gojimo u svojem srcu takav i život stresa iz njega. Veliki gospodar - Bog - sprema iz dana u dan plodove koji padaju iz ljudskih srdaca, dobre i loše. Ovi plodovi odlučit će našem vječnom sudbinom.

Dobri plodovi jesu kreposti koje u djetinje srce usadjuju roditelji. Roditelji su vrtlari koji s velikom brigom i nježnošću zalijevaju i gaje kreposti. Čovjek mora sebi krepost pridobiti. Sam je mora izvojštiti. Zato odgoj nema ni jedne druge zadaće nego što većma primjerom i poukom u čovječ jem srcu usplititi ljubav prema kreposti/Ida Hahn/. Neka roditelji preuzmu tu brigu i dužnost! Djeca neka se svom svojom voljom oduševe za ovo nastojanje. Ako se majka ne podaje raskoši, gizdavosti, tada će se takodjer i djeca naučiti skromnosti. Ako otac ne psuje i ne proklinje, tada je to najbolja propovjed. Ako u obitelji vlada ljubav, tada će i djeca primiti pravi odgoj srca. Sretni roditelji koji tako odgajaju svoju djecu. Blagoslovljeni roditelji koji provode svoj život po riječima sv. Evandjelja: "Tako neka svijetli vaša svijetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave oca vašega koji je na nebesima"/Mt,5,16/. A još sretnija djeca koja će rasti i napredovati u mudrost i milost kod Boga i kod ljudi ako će ih roditelji voditi putem kreposti svojim dobrim primjerom.

"Tko je najsretniji?" upitao je jednom zgodom francuski kralj Karlo IX, slavnog talijanskog pjesnika Torquata Tassa. - "Bog", odgovorio je pjesnik. "To znadem", reče mu kralj. "Ali pitam vas tko je najsretniji medju ljudima?" "Medju ljudima je najstariji onaj koji je najsličniji Bogu". "To je vjerojatno, ali tko je najsličniji Bogu?" nastavi kralj. "Da li mu je najsličniji onaj čovjek koji imade veliko kraljevstvo, koji je silan kralj?" "Ne, ne", odgovori pjesnik, "nego onaj koji je krepostan".

Krepost je čovjekova duhovna veličina, koja unaša u privatni život ljepotu i snagu a u društveni život sredjenost i radost. Zato krepost mora postati naš životni program. Koliko brige smo joj dosada posvetili? Grčka priča pripovjeda da je živio junak Herkules. Došao je na raskršće života. Pristupiše mu dvije žene. Jedna od njih puna ljepote; privlačnosti i smijeha poziva ga na grijeh, nudi mu lagodan i raspojasan život. Druga pak ozbiljna, puna dostojanstva, poziva ga na put kreposti, govori mu o putu koji je strm, često težak, ali put častan, dostojanstven; put pobje-

de nad samim sobom, put koji vodi k Bogu. Njegovo tijelo vuklo ga je na prvi put a njegov duh ga je pozivao na drugi. Pobjedio je, odlučio se je za krepostan i čestit život.

Svaki mladi čovjek jednom u životu stiže do raskošća gdje osluškuje zvukove sirena. I svaki se mora odlučiti. Da li je svaki takodjer junak kao što je bio Herkul? U tome je smisao da se borimo i oduševljavamo za kreposti, da s neprestanom vježbom postanemo i mi takovi junaci. Zato si moramo neprestalnim vršenjem i ponavljanjem dobrih djela stvoriti stalno raspoloženje koje nam daje sposobnost stalnu čvrstu volju i postojanost u vršenju moralno dobrih djela; to nazivamo krepošću. Kreposti obavljaju život radošću i ljepotom. Kao što daju tijelu skladnost lijepo razvijeni udovi i kao što daje vidljivoj prirodi čarobni sjaj skladnost najraznovrsnijih boja, tako daje duhovnom životu ljepotu skladan razvoj čovjekovih duhovnih odlika koje postizavaju svoj vrhunac upravo u različitim krepostima. Kao što iz snažnog ružinog grma tjeraju uvijek novi cvijetovi te se uvijek iznova radjaju nove ljepote i za čovjeka nove radosti tako se takodjer radjaju uz kreposti duša uvijek nova dobra djela koja unašaju uvijek nove ljepote u privatni i društveni život.

Za krepost naročito vrijedi ona poslovica: "Svaki početak je težak". Isus kaže: "Nebesko kraljevstvo silu trpi i silnici ga grabe"/Mt,11,12/. Toma Kempenac pak kaže: "Toliko ćeš napredovati koliko ćeš sam sebi zadati silu". Put prema kreposti postane donala veseo i lagan ako u početku na njem ustrajamo.

Don Boskova majka Margarita neka nam posluži kao primjer kako neka roditelji vježbaju svoju djecu u krepostima. Mama Margarita je znala u svakoj zgodi odstraniti pljevu i usadjivati u srca divne ruže kreposti. Nekoga dana došao je mali Ivan sa svojim starijim bratom Josipom iz polja kući. Obojica su radili čitavo poslije podne na žarkom suncu. Bili su žedni te su već izdaleka klicali:

"Mama, vode!" Margareta je najprije dala piti Josipu a zatim je ponudila takodjer Ivanu. Ivica se namrgodio, okrenuo na stranu i promrmljao: "Ne treban!" Osjećao se je zapostavljen. Nije bio zadovoljan što je Josip dobio vodu prije njega. Mama Margareta uzela je vrč i ukratko kazala: "Ako ne ćeš, ostavi!" Okrenula se i otišla. Ova majčina gesta još je većma zaboljela malog Ivicu. Spustio je usnice, očekivajući da će se majka možda okrenuti i još jednom mu ponuditi vodu. Medjutim, majka je išla sam naprijed, a Ivicu su počele gušiti suze, žedan je. Kod Ivice se pojavila tvrdoglavost i stoga je majka bila ožalošćena. Nije želio žalostiti majku stoga je valjalo slomiti tvrdoglavost. Sav skrušen dodje u kuhinju i bojažljivim glasom reče: "Mama!" - "No?" U majčinom glasu održavao se je ukor. "Tako sam žedan". Majka zahvati vode te mu je ponudi. Oči malog Ivice susrele su se s majčinim i u tom trenutku izvi se iz srca molba: "Mamice, oprosti!" - "Tako je ispravno, Ivice, ne budi više tvrdoglav jer takva čovjek nije mio ni Bogu ni ljudima". Tako je, eto, mama Margareta svladavala tvrdoglavost malog Ivice i to u doba kada je jedva imao četiri godine.

Drugi primjer: Slavni perzijski kralj Kir boravio je kao 12-godišnji dječak na dvoru svoga djeda Astijaga. Kir nije dozvolio da bi mu t ko nalijevao vino. Kad ga je Astijeg upitao zašto ne pije vina, odgovorio mu je: "Bojim se da je u vinu otrov. Kada ste zadnji puta na tvoj rodjendan ti i tvoji gosti pili vino, opazio sam da ste bili svi tjelesno i duševno smalaksali. Najprije ste, što je nama djeci zabranjeno, galamiti na sve strane, zatim ste pokušali s neskladnim pjevanjem glupih pjesama, misleće kako dobro znate pjevati. Konačno, kada ste se htjeli dići da bi ste zaplesali, noge vas više nisu držale. Uopće niste više znali gdje se nalazite; ti nisi znao da si kralj, drugi pak nisu više znali da su tvoji podanici". - Malom Kiru je taj gnjusni prizor oduzeo veselje i sklonost prema piću i to je dobro bilo.

Kada bi vas ja upitao koji su najgori kršćani, da li oni koji rijetko primaju sv. sakramente, koji

zanemaruju polazak sv.Mise,koji najstraćnije i najgadnije psuju?Što biste vi odgovorili? Bez sumnje: Pijanice. Odgoj u kreposti imat će tu još mnogo i mnogo posla.Molimo danas Mariju,koja je posuda sve svetosti i uzro sviju kreposti,neka ona odgaja naša srca u kršćanskim krepostima.Krepost nije samo čovječje djelo nego je i djelo milosti .Milost pak primamo po Mariji koja za nas posreduje kod Boga ako zaufano za njih molimo.

Molimo, i primit ćemo!

1o. DANA: ODGOJ U DOBROTI

Veliki crkveni govornik i biskip Bossuet je izrekao duboku misao: "Kada je Bog stvorio čovječje srce,najprije je u nj zasadio dobrotu." I kršćanski roditelji neka takodjer usadjuju dobrotu u djetinje srce! Fran Levstik je zapisao: "Sasvim smo zaboravili na onu staru istinu da čovjek ne može biti ništa boljega nego ako je dobar".Josip Stritar pak kaže: "Moja misao jest ova da čovjek mora imati dobro srce pa je sve dobro".

Tolstoj je u svojoj mladosti doživio nešto što se duboko zagjeklo u njegovu dušu i nezaboravno zaplivalo na njegov odgoj.Nekog dana pomagao je u kući svoga oca sluzi postavljati na stol čaše.Iza te male usluge osjetio je kasnije u srcu nepoznatu sreću te je kazao: "Oh, kako sam dosada bio zao! O,kada bi mogao postati dobar i sretan u buduće!" Mladi čovjek bio je iznenadjen kako može tako malena iskazana dobrota bližnjemu probuditi u srcu tako veliko veselje.Znao je s kolikim naporom drugi ljudi kopaju izvore veselja.Ali to do čega dodju često je vrlo plitko.Dobrota,iskazana bližnjemu,uzbudi u svakome srcu toliko veselja da duša upravo u njemu potone. Plaća za dobrotu jest duševno veselje.Sam veliki milijarder Carnegio je priznao da nije bio sretan zbog svoga bogatstva, nego zbog dobročinstva."Davati,dijeliti,to za mene znači sreću", kazao je."Sretan sam zato što mogu sreću dijeliti".Slovenski pjesnik kliče:"Otvori srce,otvori ruke, otiraj bratu suze!"

Otvori srce!

U lijepoj modernoj knjizi sam čitao o zgodi koja se dogodila nekom ocu i njegovim sinovima.Otac je bio sa sinovima na šetnji.Upravo im je pripovjedao zanimljive povjesne dogadjaje kad najednom na putu ugledaju neku staru,zgurenu ženicu koja je uzalud nastojala da si stavi na rame svežanj drva.Sinovi su stali i tupo gledali u ženu.Otac se najednom okrene i svakome priljepi snažnu zaušnicu.Zatim pak brzo priskoči starici te joj pomogne.Na to upita prestra-

šene sinove: "Da li znadete zašto ste na svijetu?" Nije dobio odgovora."Sada ću vam dakle ja kazati: Mi smo ljudi na svijetu zato, da jedni drugima ponaženo".

Otvorimo srce i ruke!

Sam život donosi dosta gorčine stoga nije potrebno da ljudi jedan drugome bacaju oštro trnje na put života kad ga lako nadomjeste cvijećem nježne pažnje.Tim bi razveseljavali Boga, usrećivali samoga sebe i bližnjega.Moramo sa žalošću ustanoviti činjenicu da su neki ljudi puni ljubavi i pažnje prema prijateljima i znancima,naprotiv rodjacima ne priušte prijazne riječi.Njihov duševni barometar odrazuje se na licu a uvjek glasi: "Oblačno" ili sigurno "Kišno". Nu čim dodju na ulicu ili u društvo,odmah je "jasno i toplo".Držimo se načela: Gorčine čuvam za sebe dok radosti dijelimo bližnjemu,prije svega s najbližim, t.j. s rodjacima,braćom i djecom.Neka budu uvjereni svi oni kojima mržnja ne dozvoljava da bi svojemu bližnjemu kazali toplu ugodnu riječ ili da mu ne bi odzdravili na pozdrav da je to smrtni grijeh! Dobro si to upamtimo! Mnogi gorki čas prepriječiti ćemo sebi i drugima.

Možda se sjećate lijepe priče o dvanestorici braći koji su bili,začarani i koje je morala sestrica spasiti,šuteći kroz dugih sedam godina. Unatoč svih neprilika bila je vrlo strpljiva i upravo zbog toga se je sve tako lijepo i čudesno svršilo! Da li je ta istina moguća samo u priči da čovjek oslobodi svoga bližnjega otvorenih čarolija. O,ne samo u priči nego i u svakidašnjem životu.

Primjer: Netko u vašoj kući pokazuje svoju samovolju,mrzovoljnost i neuljudnost.Vratit ćeš se kući pun dobrih odluka i ti koji si uvijek dobar,vedar,strpljiv i uljudan, šutjet ćeš tada,kada će se on i prema tebi tako vladati.Možda bi mu smijo s pravom osorno natrag odgovoriti i štogod predbaciti.Ali ti ne ćeš toga učiniti! U tom trenutku sjeti se priče o dvanajstorici braće.Strpi se i sa smjehom odvrati na tvrdu grubu riječ.Zar misliš da takav postupak može tako jednostavno

proći a da ne bi ostavio duboke tragove u njegovom srcu? Ne! To nije moguće! Niti najtvrdja koža ne može to podnijeti.Jasno je da se čudesa ne dogadjaju svake subote.Ako ne uspiješ u sedam dana,uspjet ćeš u sedam tjedana.Ni sedam mjeseci provedenih u takvoj žrtvi ne će biti odviše za tako uzvišenu i lijepu zadaću.Takvih začaranih prinčeva i princeza imade u svijetu dovoljno na sve strane.Budi im ti spasitelj sa svojom ljubavlju koja je strpljiva i dobrohotna. Sv.Pavao je ispjevao u poslanici Korničanima divan himan ljubavi:"Ljubav dugo trpi, ljubav je dobrostiva, nezavidi,ljubav se ne hvasta, ne nadima se;ne čini što je nepristojno, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu; neraduje se nepravdi,a raduje se istini, sve podnosi sve vjeruje, svemu se nada i sve trpi.Ljubav nikad ne prestaje"/1.Kor.13,4-8/. Visoka škola ove umjetnosti, dobrote i ljubavi jest očinska kuća,kršćanska obitelj.Valja zaboraviti na sebe zbog drugih.Ne smijemo toliko misliti kako bismo sebe usrećili nego više kako ćemo drugima razvedriti čelo i oči.Tko je to naučio dobro je svladao najveću umjetnost života.Njega je obuhvatio val čiste ljubavi.Simon Gregorčić pjeva u pjesmi "Samostanski vrata": "Imaj vazda otvoreno srce i otvorene ruke za brata koji trpi i pati,a čvrsto zatvori uho i srce kada mržnja neprijateljstvo i zloba kucaju na vrata".

Otvori ruke!

Na cesti stoji čovjek bez noge, moleći milostinju.Nitko se niti ne obazire na nj.Nasuprot njemu dodje majka s djetetom u naručju, a pored nje trči veća kćerkica.Na molbu kćerke majka potraži po džepovima i nadje nešto,sitniša.Sva veselo ponudi novac pros jaku koji joj se srdačno zahvali.

Siromašni dječak promatrao je kako ljudi stavljaju novac u šešir siromašnom čovjeku koji je svirao na harmoniku.Počeo je plakati.Okrenuo se sviraču te mu reče: "Prijatelju,ja bih vam takodjer rado nešto dao ali, nažalost,nemam ništa".U oku harmonikaša zacaklila se suza.Pruži ruku mališanu,zagrli ga i reče: "Sinko,hvala ti,ti si mi danas dao najljepši dar!"

Nitko još nije porekao da je za nas obitelj pna odgojiteljica koja nas je odgojila kroz duge godine.Mladi ljudi odviše često zaboravljaju na toda su oni dužni podvrši svoje želje željama svojih roditelja,braće i sestara!Tu se kleše uz dana u dan naš značaj, naša ličnost.Tu se učimo skromnosti,ljubeznosti,prijaznosti i obzirnosti.Tu padaju maske i čovjek se pokaže u pravom svijetlu,onakav kakav jest.Obiteljska zajednica neka nam bude svetinja!Moramo biti uslužni prema roditeljima,puni ljubavi prema braći i sestrama.Nije važno da li smo najmladji ili najstariji jer mi takodjer svojim primjerom odgajamo, gradimo ili rušimo. Ne znajući i nehotice klešemo lica i poteze svoje braće, razvedrujemo ili mrštimo čelo svojim roditeljima. Ne možemo se upuštati u pojedinosti da bismo iznosili slike živih primjera.Neka svaki dobro razmisli sam za sebe o tome i neka načini prikladne odluke za svoj domaći obiteljski krug.

Poznati omladinski pisac Kristof Schmidt piše:"Nekog dana bacio je zloban dječak kamen mojemu bratu u glavu tako da ga je oblila krv.Obojica smo otišli k ocu i zahtjevali da zlobnika kazni. Tada nas je otac umirio rekavši:

"Roditelji" tog dječaka vrlo su siromašni a njegova majka je bolesna. Ne smijemo se osvećivati dječaku nego mu moramo oprostiti zbog roditelja. U Evandjelju je zapisano da ne smijemo zlo vraćati zlim nego da moramo dobro činiti onima koji nas vrijedjaju".

Dao nam je nešto novca da ga odnesemo siromašnoj obitelji.O tome što se dogodilo s bratom nismo smjeli kazati niti riječice.No roditelji su već znali što je učinilo njihovo djete te su zbog toga bili vrlo uznemireni.Umirili su se kad su saznali što je otac kazao i što im šalje.Svi su izljubili oca a dječak koji je bratu bacio kamen donio je ocu za imendan lijepu kitu cvijeća.Da se naš otac bio osvetio dječaku sigurno je da medju nama danas ne bi bilo ljubavi.

Marijino srce je majčinsko zato je puno dobrote.Preporučimo njezinoj dobroti sebe i djecu!

Ublažujemo tvrdoću svog srca po Marijinom primjeru!
Majku ljubezna,moli za nas!

11. DAN: ODGOJ I ZAHVALNOST

Neki ruski pjesnik pripovjeda: Gospodin Bog je pripravio u nebu tri dana prije Božića gozbu te je na nju pozvao svake kreposti. To su bile samo odlične gospodje, u nebu vrlo poštovane i omiljene. Medju ostalima došle su takodjer dvije koje se prije toga još nikada i nigdje nisu susrele. Nekako čudno su se gledale. Gospodin Bog je to opazio pa je pohitio da ih riješi te neugodnosti. Predstavio je jednu drugoj: "Gospodja Dobrota - gospodja Zahvalnost".

To, je dakako, legenda. No istina je što nam legenda želi kazati. Uistinu se rijetko kada nadju zajedno dobrota i zahvalnost. Mislite li da nije tako? Zagledajte se malo u ogledalo svoje vlastite duše, stavite ruku na srce i kažite nije li tako?

Neka šezdesetogodišnja starica došla je k svećeniku. "Veličasni, kazala je jecajući, propovjedajte danas o zahvalnosti djece prema roditeljima. Imam sina, svaki dan moram zbog njega plakati. Kada je bio dijete lijepo sam ga učila, rado je molio, polazio crkvu i bio poslušan. Sada pak je sasvim podivljao, pije, prokljinje i galami nada mnom. Savjetujem ga, molim za njega, zaklinjem ga, ali ništa ne pomaže. Velečasni propovjedajte..."

Bezbroj je obitelji u kojima se zbivaju slične i još gore stvari. U njihovim kućama je pakao i sotona slavi medju njima svoje slavlje. Pakao ili raj obitelji! Što si više želite? Što vam više leži na srcu: Svadje, tučnjave, kletve, neprijateljstvo, nevjernost ili pak: mir, ljubav, vjernost - pakao ili raj? Jamačno više želite imati u obitelji mir, ljubav, raj. Ostvarite ga! Sve ovisi o vama! Raj ćete ostvariti u obitelji ako budete dali mjesto Kristu te mu dozvoliti da On vlada u njoj svojim zakonom. Njegov zakon je zapovjed ljubavi, čiste, vjerne, požrtvovne i zahvalne ljubavi. Roditelji neka zarana odgajaju djecu u kreposti zahvalnosti da jednom i samu budu njezini dionici.

Možda ste već čuli za slijedeći dogadjaj. U nekoj kući živio je stari djed. Tvrd i naporan život iscrpio je njegove sile. Ruka mu se je tresla. S juhom je upravljao stoljnjak na stolu stoga mu je snaha kazala da će od sada jesti u kutu kod peći. Starac je uzdahnuo i poslušao. U kutu je jeo iz dana u dan. Jednom mu se opet i tamo dogodila nesreća. Iz njegove ruke, koja se tresla, pao je tanjur na pod i razbio se. Sada je tek nastala oluja u kući. Snaha je vikala da se Bog smiluje. Slijedeći dan starac je dobio drveni tanjur. Snaha mu ga je pružila uz napomenu da tog valjda ne će moći razbiti. Iz staračkog oka kanula je suza. Sve je to promatrao 5-godišnji unuk. Nekog dana dječak je skupljao daščice. Negdje je takodjer našao čekić i nož. Sjeo je na pod, rezao je i izbijao daščice. Neki znanac došao je u posjet. Pristupio je dječačiću koji je sjedio nasred sobe i upitao ga što će to načiniti. Dijete da je pogledalo i odvratilo mu: "Korito, iz kojeg će jesti nana kada bude stara." Tako završava ova priča. Poslovica kaže: Ti oca do praga a sin će tebe preko praga. Bog kaže drugačije: Proklet tko prezire oca svojega ili mater svoju"/5. Mojs. 27,16./. Utisnimo si duboko u srce ove riječi i vladajmo se tako da nas ne će stići Božje prokletstvo. Riječju i primjerom potičemo mladež na poštovanje, ljubav i zahvalnost!

Kako steći zahvalnost? Neka poslovica kaže da svijet stoji na molbi. Ta poslovica želi kazati da se na svijetu moraju mnoge stvari izmoliti, dobiti jedino putem dobrote. Svaka pak dobrota zahtjeva zahvalnost. Poznata namjenažalost druga poslovica: "Nezahvalnost je plaća svijeta". Ako stavimo obje polovice na vagu, na jednoj strani: svijet stoji na molbi a na drugoj strani: nezahvalnost je plaća svijeta, tada nam postaje jasno da ljudi imaju velike molbe, a kad su dobili ono što su molili tada rado zaboravljaju na hvalu i zahvalnost. Kao što svaka krepost tako i zahvalnost iziskuje mnogo vježbe prije nego se pridobije. U dobrim obiteljima već zarana uče djecu kako se moraju zahvaljivati i Bogu i ljudima za primljena dobročinstva.

Više puta ih upozaravaju kako se moraju uvijek pokazivati zahvalnima za sve darove što ih primaju od ljudi i od Boga. Dobri roditelji takodjer paze i na to da djeca provode u životu njihove pouke. Svi oni koji imadu bilo kakvu skrb s mladeži neka ne zanemaruju ove kreposti. Neka je preporučuju gdje god imadu prilike. Zahvalnost neka bude ona zlatna nit koja će ispreplesti sve pouke dane mladeži. Možda neće biti bez koristi slijedeći primjer:

Djed se je sunčao u vrtu. Njegova dva unuka Jakov i Matek veselo su se igrali uz njega. Obojica su se vrlo rado zadržavali kod djeda jer im je on često pripovjedao lijepe priče a takodjer štogod lijepa darovao. Pa i danas ima za njih spremljenu veliku jabuku. Prerezeže je na polovicu, zatim ponovo svaku polovicu razdijeli. Djed dade svakom po jedan komadić. Obojica su brzo i slasno pojeli primljeni dar i gledali djedovu ruku kada će opet dobiti onu drugu polovicu. Jakov ispruži svoju ruku, da bi dobio svoj dio. Djed mu ga pruži, ali ga je čvrsto držao u svojoj ruci. Jakov je pomislio da se djed želi igrati s njim i iskušati njegovu snagu. Mališan je napeo sve svoje sile, tako da je postao sav crven, ali sve uzalud. Dalo mu se na plač i uvrijedjen otidje od djeda. "Matek, dodji ovamo neka ovaj dio bude tvoj jer Jakovu nije stalo do njega", reče djed. Matek brzo pruži ruku, rekavši: "Lijepo molim!" Odmah je dobio svoj dio. Čim ga je dobio, reče: "Bog platio!" Sada je Jakov upoznao zašto nije dobio svoj drugi dio. Stoga se približio djedu, sklopio ruke i rekao: "Lijepo molim!" I doista dobio je svoj dio ali mu je djed uskratio svoj običajni, mili pogled. Jakov se zacrvenio do ušiju i u neprilici zajeca: "Zaboravio sam!" - "Tako, zaboravio si!", ozbiljno ga upita djed. "A što si zaboravio?" - "Pridrago dijete, to si zaboravio. Ali zaboravio si još nešto i drugo, naime: Bog platio, ili: Hvala lijepa". Djeco, zapamtite za čitav život: "Zahvalnost je prelijepa krepost koja se iskazuje i starina i mladina. Nikada nemojte zaboraviti na tu krepost. Prije nego primite, recite: "Lijepo molim", a kada ste

primili, tada se lijepo zahvalite s riječju: Bog platio!" - Djedova je odgojna mudrost bila velika stoga je vrijedna nasljedovanja. Najprije zahvalnost Bogu zatim pak ljudima. Ako će mo naučiti sami prije iskazivati zahvalnost Bogu, biti ćemo i sami dionici zahvalnosti.

Prigodom nekog svečenog primanja slavni američki predsjednik Abraham Lincoln doveo je medju diplomate odličnike i svoju staru majku te je kazao nazočnima: "Sve što jesam dugujem svojoj majci. Neka bude vazda blagoslovljena njezina uspomena! "Ta svota čuvstva zahvalnosti i ljubavi usadio je sam Bog u ljudskom srcu. Potvrdio ih je svojim zapovjedima, podjelio im svoj blagoslov već na zemlji. Sigurno neće ostati bez rebeske plaće sve one koji poštuju svoje roditelje te su im zahvalni za sve što su im dobra učinili. Roditelji su dali djeci život, odgoj, primjer, - a sve to već po samoj naravi iziskuje zahvalnost djece. Zahvalnost je krepost dobrih i plemenitih srdaca. Ova krepost najljepše pristaje djeci. Na pitanje: Koji dan je bio u životu najljepši, daju ljudi različite odgovore. Jednom je bio najljepši dan prve sv. pričesti, drugomu dan sv. Potvrde, trećemu dan prve plaće, i t.d. Mladi radnik je na to pitanje ovako odgovorio: "Moj najljepši dan bio je onaj kada sam prvi put toliko zaslužio da sam mogao pružiti pomoć svojim roditeljima". Jednostavan odgovor koji nam govori o lijepoj i blagoj duši.

Molim Mariju neka izruči Isusu i našu zahvalnost za sve što nam je dobra podjelio u svome milosrdju. Nitko nije toliko primio od Boga kao Marija ali takodjer nitko nije bio toliko zahvalan kao ona. Sjetimo se samo njezine himne, hvalospjeva: "Veliča duša moja Gospodina jer mi učini velike stvari Onaj koji je silan!" Budimo zahvalni, ugledajući se u njezin divan primjer!

12.DANA: ODGOJ U POSLUŠNOSTI

Djeca koja ljube svoje roditelje te su im zahvalna rado ih takodjer i slušaju jer koga ljubimo toga takodjer i rado slušamo.Nekada je samo po sebi bilo razumljivo da roditelje treba slušati.To je već naravna dužnost čovjeka koju je posvetila četvrta Božja zapovjed: Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.No u zadnje vrijeme se čini kao da je smiješno i zastarjelo slušati roditelje.I ljudima kojima je Božja zapovjed tudja,činilo se da to neće dobro svršiti.S toga razloga najprije su uvéli u Americi novi praznik.Majčin dan.Time su htjeli mladim ljudima dozvati u pamet zaboravljenu dužnost koju mi kršćani poznamo iz četvrte Božje zapovjedi.No to je pravo i dobro. Ta, lijepo je da mladi ljudi barem jednom na godinu misle na svoje majke te ih počaste.Ipak je to vrlo slabi nadomjestak na zaboravljenu 4. Božju zapovjed.Što naime koristi ako u čitavoj godini samo jedan dan javno česte svoje majke a inače da im kroz čitavu godinu uskraćuju kod kuće svoju poslušnost.Što pomaže majkama ako su jedan dan u godini dionice javnih počastí a ostalih 365 dana u godini su pak u obitelji, u svojoj kući,dionice neposlušnosti.

Svijet tako rado odvraća mladog čovjeka od roditelja.Svaki čovjek već sam po sebi teži za tim da bi bio velik i što prije samostalan.Kako mlad čovjek sudi o savjetima svojih roditelja vrlo lijepo govori indijska mudrost koja ovako glasi:

"Kada je sin star deset godina,kaže:Moj otac sve znade! Kada je star dvadeset godina, mladić kaže: Ja znadem toliko koliko i moj otac.-Kada je star trideset godina,tada mladi muž s visoka govori: Moj otac uopće ne zna ništa.-Kada je star četrdeset godina, tada muž ovako mudruje:Nešto moj otac ipak znade!-kada mu je pedeset godina, tada kaže:Moj otac puno znade! Kada je st ar više od pedeset godina,tada uzdahne: Oh, zašto više nema oca da ga pitam za sajet kad je toliko toga znao!"

Vidite,tako je bio na svijetu.Zatoo nemojmo prezirati riječi svojih dobrih roditelja jer kad budemo zreli ljudi vidjet ćemo da su nam željeli samo dobro.

Danas je moderno govoriti o osiguranju života. Postoji pak životno osiguranje za koje sam Bog preuzeo odgovornost i jamstvo: To je 4.Božja zapovjed. Jao onome koji gazi tu zapovjed! Još gore onome koji je gazi znajući i hotimice.Jao onoj djeci koja hotimice svojim roditeljima zadavaju brige,prave im poteškoće i žaloste ih.Poznato nam je iz sv.Pisma kako je Noa prokleo svoga sina koji ga je sramotio.A ovo prokletstvo još dandanas leži nad Kanovim sinovima. Sv.Pismo,povjest i svagdašnje iskustvo iznose nam bezbroj primjera kako je poslušnost djece prema roditeljima bila nagradjena Božjim blagoslovom.Ta lijepo kaže slovenska poslovica.Očev blagoslov zida djeci kuću a majčina kletva je razdire.

U sv. Pismu starog Zavjeta Bog izrično govori o dužnosti poslušnosti i prema roditeljima.Bog šalje svoje andjele k Lotu da ga spase iz Sodome o Gomore. Lot podje sa svojim kćerima i zetovima,pozivlje ih da bježe da se tako spase.Oni ga ne poslušaše i tako svi izgubiše svoje živote.Helijevi sinovi Ofnij i Fines bili su gluhi za sve očeve opomene i stoga izgubiše život zajedno s ocem; na bojnom polju ostalo je trideset tisuća Izraelaca a škrinja zavjetna pala je u ruke Filistejaca.Apsalon je zbog neposlušnosti postao veleizdajnik te je strašnom smrću svršio svoj život.Davidov vojskovodja Joab probo ga je sulicom, njegovi pak vojnici bacili su njegovu lješinu u jamu i zasuli je kamenjem.Još i danas,kadgod Židovi i muslimani prolaze mimo njegovog groba,padaju na taj grob kletve i kamenje u znak osude i prezire prema sinu koji je izgubio život i čast jer je prekršio 4. Božju zapovjed.

Suprotno pak Izak je poslušao svoga oca Abrahama upravo tada kada je on digao svoju ruku na nj.Zato je primio blagoslov.Sin Božji sišao je na zemlju i uvjek naglašavao volju svoga Oca koji je na nebesima. "Dodje s roditeljima u Nazaret i bio im je pokoran". Pokoran je Majci Mariji jer je to volja nebeskog Oca. U trpljenju govori: "Ne moja nego tvoja volja neka bude".Primjer kako su djeca neposlušna svojim roditeljima ispripovjedao je Isus u priči o

nejednakim sinovima: Neki čovjek je imao dva sina. Pristupivši k prvom reče: "Sinko, idi podji danas, radi u mom vinogradu" on odgovori: Ne ću!" Ali poslije se pokaja i otide. Tada pristupi k drugom i reče isto tako. A on odgovori: "Idem gospodaru", i ne otide. Koji je od ove dvojice ispunio očevu volju? Rekoše : Prvi. Reče im Isus: "Zaista vam kažem..."/Mt,21,28-31/. Prvi sin nije rado slušao i stoga njegova poslušnost niti je bila dobra niti potpuna. Drugi pak sin nije ispunio očeve volje premda je obećao. Njegova poslušnost bila je hinjena, licemjerna. Neposlušnost prema roditeljima jest grijeh. Često puta krivica za taj grijeh pada na roditelje jer nijesu znali i htjeli dijete pravilno odgojiti i u pravo vrijeme ozbiljno opomenuti.

Pogledajmo još kako odgajaju moderne majke svoju djecu. Kada je dijete stare dvije godine, odvažno korača, plače i smije se istovremeno a majka je sva sretna: "O, moje zlatno dijete!" U četvrtoj godini zna kazati: "Hoću" i "Ne ću", ljuti se i udara nogama. Vuče mačku za rep, razbija zdjelice za mlijeko. Majka se smije i kaže: "Nije još pri pamet". U šestoj godini: Kad ga majka zove, on se sakrije. Traži prijatelje da se s njima igra. Laže. Ako ga tko hoće kazniti, tada ga ugrize za ruku. Majka pak kaže: "Dječak je bistar, snalažljiv, znade si pomoći". U osmoj godini: Odgovara drzovito i neotesano. Smeta sestricama te plaču. Baca kamenje u žarulje. Prezire stare ljude. Majka pak šuti i opravdava ga: "Mali je prefrigan". U dvanestoj godini: Igra se sa zlim drugovima, puši cigarete, krade kruške i jabuke, iz ormara krade mejci šećer, kolače i novac. Majka ga zagovara: "Odviše je razvit". U četrnajstoj godini: Kod kuće mu je dosadno i vani traži veselje. Rad mu ne miriši, živi jedino za zabave, ružno govori i psuje da sve iskre vrcaju, podsmjehuje se očevim pretnjama i jednog dana spali katekizam. Majka se ni ne usudi štogod prigovoriti jer: "On nije više dijete". U šesnaestoj godini: Kod kuće mu je dosadno i stoga traži veselje vani. Lice mu je poblijedilo, oči postale mutne, ne haje više za dobre savjete, ljubi jedino raskalašenost veselje. Majka još nije svijesna ozbiljnog položaja

svog djeteta te kaže: "Ta još je mlad, neka se veseli!" U osamnaestoj godini izruguje se svećenicima, mrzi crkvu. Ima nemiran pogled kao stari grješnik, glas mu je tvrd, surov i nezahvalan. Druži se sa propalicama, pije i krade. Majka pak žalosno uzdiše: "Sinko, nemoj me sramotiti pred svijetom!" U dvadesetoj godini majka želi ozbiljno započeti s odgojem djeteta. Ali, tada je već prekasno.

Nažalost, roditelji sami sa svojim postupkom ubijaju duhovni život svog djeteta. Roditeljima neka nikada ne bude prerano da ozbiljno počnu odgajati svoju djecu. Roditelji su dužni po savjesti i pred Bogom odgojiti svoju djecu i za zemaljski i za vječni život; zato su pak djeca dužna biti poslušna roditeljima. Poslušnost unosi u obiteljski život ljepotu, mir i Božji blagoslov. Djeca su, dakako, dužna iskazivati roditeljima poslušnost samo u stvarima koje su u skladu sa naravnim moralnim zakonom. Ako bi roditelji zahtjevali nešto što je zlo, tada su djeca dužna takve zahtjeve otkloniti odlučno, ali s poštovanjem jer: "Boga valja više slušati nego ljude".

Kada je don Bosko bio još malen, nije jednom odmah poslušao na prvu želju. Tada mu je odmah sinula misao: "Uvrijedio sam Boga, zaslužio sam kaznu". Za čas je stupio pred majku sa šibom u ruci: "Majko, kaznite me radje vi nego Bog". Majka si je od ganuća otrla suze, poljubila sina i kazala mu: "Od sada slušaj i Bog će te ljubiti". A on pita: " A kazna?" - "Budući da si priznao svoju pogrešku, Bog ti je oprostio". Čuvši tu utješnu riječ, zahvalio se i veselo otrčao na livadu.

Neka svaka kršćanska obitelj pogleda više puta u kuću svete Obitelji u Nazaretu gdje je svijetala savršena i vesela poslušnost kao nigdje na svijetu. Sv. Josip, pravedan muž bio je u svemu pokoran Bogu; Marija poslušna sv. Josipu a Isus pokoran obojici i to ne samo kao dijete već kao mlad čovjek sve do svoje tridesete godine kad je započeo svoje javno djelovanje. U domu sv. Obitelji provejavao je duh poslušnosti, stoga se je tamo takodjer nastanila sreća i Božji blagoslov.

13.DAN:ODGOJ U ISTINOLJUBIVOSTI

Iskrenost u mislima,riječima i djelima je znak nepokvarenog kršćanstva i uvjet za ostvarenje kršćanske ličnosti, koju želimo formirati.Istinoljubivi smo ako tada kada govorimo,želimo govoriti istinu.Krist Gospodin kazao je o svome poslanstvu: "Zato sam došao na svijet da svijedočim istinu". U tim riječima sadržano je i poslanstvo kršćanskih roditelja i svih onih kojima je povjerena briga za odgoj mladeži: govorti istinu,pokazati,što je pravo a što nije to znači odgajati u istinoljubivosti.

Neki Američani uhvatio je svoga sina u laži.Punljutine odveo ga je u kuhinju, uzeo četku za ribanje,posudu zajedno s pijeskom te je počeo ribati nešista usta svoga osmogodišnjeg sina.Usto je govorio:"Hoću očistiti tvoja usta koja su postala samo crna i zamazana".Da li je to sredstvo uspjelo ili nije,ne znamo.Sigurno pak je da je ono proizvelo u mladoj duši snažan utisak.

Neki kršćanski otac takodjer je uhvatio svoga sina u laži.Što je učinio? Da li će se štogod razlikovati od prvoga? Nije mu držao dugih pripovjedi niti je uzeo u ruku šibu.Mirno je pogledao dječaku u oči te mu kazao sa svom ozbiljnošću: "Sinko moj, strašan grijeh je upravo okaljao tvoje usne.Dodji da ih opet očistimo". Odveo je dječaka podno križa,pokleknuo i pred njim glasno molio: "O,moj Bože,oprosti mi moj grijeh,stvori mi čisto, iskreno srce!" Potom je skinuo križ,pružio ga dječaku na poljubac, a zatim je s njime obrisao usnice.Zar ne, malo čudna odgojna metoda! Nu jedino ispravna i pravilna u obitelji koja živi po kršćanskim načelima.To se je zaista dogodilo - nije samo tako lijepo izmišljeno.Nije, dakako, rečeno da mora svatko tako raditi.No svi kršćanski odgojitelji morali bi odgojiti u istom duhu.Dijete se vrlo brzo nauči lagati.Malo će biti takvih koji će uvijek biti potpuno iskreni te ne bi nikada pokušali lagati.Prigodom prvih laži nastojati će svaka kršćanska majka i otac s ljubavlju i ozbiljnošću uzbuditi u djetinjoj duši strah pred grijehom i pokazati djetetu svu rugobu laži.Uspjeh sigurno ne će izostati.

Odgojna spisateljica Lisbeth Burger piše o ocu koji je saznao za sinovljevu krađju.Slijedeće je jutro bio kod zajedničke molitve nazočan takodjer i otac.Pavlu je danas bilo vrlo nezgodno pri srcu,Otac je rekao:"Dragi Bože,jedno od naše djece sinoć te je upravo teško ražalostilo i uvrijedilo.Ukrao je jagode kod vrtlara,lagao je, postavio je svoga mlađeg brata za čuvara pa je on njesto njega dobio batine. Sada te lijepo molimo,svi od srca,da oprostiš našem bratu.Daj da dodje k pravoj spoznaji i da se više ne druži s zločestim drugovima".Tada je Pavle uvidio koliko je sati.Svršivši molitvu,reče otac:"Sigurno znadeš što si zaslužio.Dodji!" Tada je dječak uz plač i suze,kao siromašni grešnik,pošao za ocem u susjednu sobu.Bilo je prvi put iza tri posljednje godine da je otac svome najstarijem sinu izrekao nekoliko gorkih.Bilo je to takodjer i zadnji put.No tek sada stigla je Pavla najteža kazna."Valjda znaš da treba ukradene stvari vratiti".-Mladić je morao svoj dio jagoda odnijeti vrtlaru kao naknadu za one što mu ih je bio u vrtu uzeo.Pavle bi bio radije odnah propao u pakao...

Vjerojatno je za nas sve takav način odgoja u istinoljubivosti i poštenju posvema nov.Ako vam je drago,možete ga usvojiti,uspjeh ne će izostati!Tako znade odgajati samo kršćanski otac!

Dijete raste,razvija se,um sve više shvaća.Polagano upoznaje razliku izmedju dobra i zla.Ako ne pazimo na nj,ako ga ne poučimo,lomalo će krenuti zlim putem.Ako ga ne poučimo da bude istinoljubiv i iskren takodjer i tada kada i nehotice nešto učini,djete će početi sakrivati svoja zla djela i lagati.Laž pak je gadna,laž je grešna.Brižljivi roditelji paze da njihova djeca ne upadnu u tu slabost.

Otac slavnog Washingtona vrlo je pazio na to da njegov sin govori istinu i tada kada mu je prijetila kazna.Da navedemo samo jedan primjer:Njegov sin jedva je bio star pet godina kada mu je otac kupio sjekiricu da bi se s njome igrao.Nekoga dana otac se je šetao voćnjakom.Najednom opazi da je na mladoj tre-

šnji oguljena kora. Sav uzbudjen poviče:"Dat ći pet zlatnika onome koji će mi kazati tko je to načinio".-Njegov sin,koji je stajao nedaleko od njega,pristupi i reče: "Oče, to sam ja načinio sa svojom sjekiricom".Čuvši to, otac je svladao svoju srdžbu,privinio je dječaka na svoje grudi i poljubio ga, rekavši: "Drago dijete,radje vidim da govoriš istinu nego da bih imao i tisuću takvih trešanja".To je lijepi primjer pravoga odgoja.Dogadja se, nažalost,da roditelji sami uče svoju djecu lagati:" Reci tako i tako,laži!" Što u mladosti sijete to ćete u starosti žeti.Sv.Pismo kaže: "Laž je grdna sramota na čovjeku".-Laž je jedna od najružnijih čovjekovih mana. Laž je podrijetlom iz pakla jer je prvu laž izrekao djavo u raju.On je stoga otac laži.Bog pak,koji je vječ.istina, mrzi laž. "Lažna usta su mrska gospodinu".-Nije moguće odgojiti djecu bez riječi ali nije takodjer moguće odgajati sa samim riječima.Riječi valja potkrijepiti svojim ličnim primjerom:

Mali Josip počeo je lagati i tako je više puta,štono se kaže,povukavo svoje roditelje.Otac ga je tukao.majka neprestance vikala na nj.Josip si je majčine i očeve riječi uzeo k srcu,odlučio je da više ne će lagati.Još istog dana najavila je teta svoj posjet.Majka je imala mnogo posla i stoga,kad je teta došla pred kuću,majka je poslala Josipa pred tetu: "Podji i reci tati da mame nema kod kuće!"Ali,majko,ja ne smijem lagati!" Podji brzo i učini što sam ti kazala!" - Otišao je,slagao je! Tako tada,tako i danas.Život mu se više ne odvija bez laži.Žalosna je odgajateljica ova majka.Bolje bi bilo da je potrošila malo više kave nego li da je učinila iz djeteta lažljivca za čitavi život.

Nikad ne laži pred djetetom! Laž ostaje laž makar ona bila i malena.Nikad nije dozvoljeno lagati. Trenutna laž može i koristiti no kasnije ona se stostruko osvećuje. Na dijete izvanredno duboko djeluje ako mu roditelji ne dozvoljavaju da pred njima laže. Stoga nemojte nikada ništa lažna kazati svojoj djeci,takodjer ne dozvoljavajte da bi i oni vama lagali.

Dogodilo se je na brzom vlaku.Sva mjesta bila su zauzeta.Uz prozor je sjedila neka majka. Na koljenima je držala ne baš malenu kćerkicu.Došao je kondukter pregledavati vozne karte.Kada je pristupio k majci,ona mu pruži svoju čitavu kartu i polovicu karte za djevojčicu. Kondukter je nekoliko promatrao majku,zatim kćerku, odmahnuo glavom i upozorio ženu: "Gospodjo!,djevojčica je sigurno starija od 10 godina,nema više prava na polovinsku vožnju!""Oprostite,nije lijepo da tako mislite o meni! Ne varam nikoga,pa ne bih željela prevariti ni državu!".Da li imate krsni list od djevojčice?"- "Bože moj, kamo će mo doći ako ću morati sve dokumente nositi sa sobom?" Bog zna kako bi se završila ta rasprava da se nije umješala djevojčica: Moja mama nikada ne laže". - Svi su se pogledali,kondukter je bez riječi otišao.Drugo mu nije ni preostalo, jer takav dokaz iz dječijih usticu vrijedi više nego li 100 krsnih listova! Da li bi i vama mogla djeca dati takvo svjedočanstvo?

Mnogi osobito mladji ljudi,imaju već skoro naviku da se iz neprilike izbave lažju.Teško im se je od učiti te nelijepe navike.U toj borbi protiv laži neka se preporuče za pomoć Majci Božjoj,koja je uzor istinoljubivosti.Marija će im rado pomoći do pobjede.

Ogledalo pravde, moli za nas!

14.DAN: ODGOJ U BLAGOSTI

Napoleon je imao maršala,koji se je zvao Lannes.Bio je vrlo žestoke naravi.Jednom se je u nazocnosti cerevoj vrlo razljutio na nekog oficira.Kada je Lannes odjašio,opazio je da je car nešto govorio svome adjutantu.Lannesa je vrlo zanimalo da nije možda car govorio štogod o njemu.Nekom zgodom otkrio, mu je adjutant tajnu.Car je reako: "Taj ljutit Lannes ima velike sposobnosti.Lako bi postao veliki vojskovodja kada bi znao obuzdati svoju srdžbu".Lannes je dobro upamtio carevu izjavu te sepočeo vježbati u blagosti upravo vojničkom ustrajnošću.Dogodilo se da je iza vojnih vježbi neki vojnik nepravilno objesio pušku o rame.Puška je odapela i zrno je probilo uzdu koju je Lannes držao u ruci.Maršal je sav problijedio od srdžbe. Tada se je sjetio carevih riječi:"Ovaj bi lako postao veliki vojskovodja ako bi znao obuzdati svoju srdžbu." Neko vrijeme bez riječi je gledao vojnika koji se sav ukočio od straha,Maršal je svom silom svladao svoju srdžbu i kazao vojniku: "Sada idi a drugi puta pazi da se nešto takvog više ne dogodi!"- Možda takodjer i mi posjedujemo velike sposobnosti.No potrebna nam je jos blagost da se naše sposobnosti njome oplemene; da postanemo veliki u očima Božjima; veliki takodjer u svladavanju samoga sebe.

S pravom kažemo da odgojitelj mora odgajati više primjerom nego li rječju.Upitajmo se,zar mnogi očevi i majke ne unište svoje nastojanje i svoj mukotrpni rad oko odgoja svoje djece baš time što sami rade upravo protivno.Uče svoju djecu da se moraju znati svladavati,sami pak ne znaju sebe svladavati i u svakoj zgodi usplamti njihova srdžba.Srditi i razdražljivi roditelji redovno nemaju mirne djece.U iznimnim slučajevima znadu se djeca bolje svladavati nego roditelji.Iz obitelji gdje su svi članovi odani srdžbi bježi sreća i mir. Srdžba ne donosi blagoslov nego štetu.U takvim kućama ne prebiva Bog jer veli sv.Pismo:"Gospodin

ne govori u vihoru!"

Pisac Finžgar,koji dobro poznaje život slovenskih obitelji napisao je ovako:"Poglavar obitelji bio je vrlo uvrijeđen,progovorio je oštre riječi u navali srdžbe.Riječi što ih je izustio bile su strašna kletva.Bilo je to strašnije što su je izgovorila usta koja se do tada nisu poznavala te je udarila medju članove obitelji kao grom,kao Božji bič.Majci su navrle suze,stari sijedi djed ostavio je svoje mjesto kod peći i bez riječi otišao k susjedu,djeca Ivan i Franjo stisnuli su se u tamnom kutu i u strahu i trepetu očekivali daljnji razvoj dogadjaja.Nad obitelj,u kojoj je ljubav ostavila svoje prijestolje,svalila se gorka i teška očeva šutnja.Kad su sjeli k večeri,vratila se je natrag u kuhinju puna zdijela jer su se jedva dotakli jela".

Kako mora biti tek tamo gdje je srdžba na dnevnom redu.Umjesto jutarnje molitve srdžba, kod rada svadja, prepirke,kod jela šutnja,a u obitelji psovka. Neprestance grmi srdžba nad ženom,djecom da i nad roditeljima,radom i vremenom.Takva obitelj nije komadić raja nego veliki komad pakla. S druge strane jasno nam je da sa srdžbom nikad ne ćemo osvojiti čovjekovo srce da bi nam bilo odano. S mirnim i blagim nastupom postići ćemo mnogo više.Plemeniti i blagim nastupom postići ćemo mnogo više.Plemeniti i dobri ljudi lako se dadu voditi dobrom rječju ali prema srditom zabadanju i predbacivanju odupiru se i postaju tvrdokorni.Sv.Franjo Saleški kaže s pravom da se na jednu kapljicu meda uhvati više muha nego li na čitavu bačvu octa.Indijski mislilac i narodni vodja Mahatma Gandhi pripovjeda zanimljiv primjer: Kad mu je bilo petnaest godina,potajno je uzeo bratu komadić zlata da isplati dug.Taj komadić,kojega je odrezao s bratove zlatne narukvice sata,bio je malo vrijedan, a na njegovu dušu slegao se taj komadić kao teško brene što ga nije bilo moguće nositi.Odlučio je da nikada više neće nikomu ništa ukrasti te da će ocu priznati čitavu stvar.A kako? Nije se usudio govoriti, ne iz straha pred udarcima,jer ga otac nije nikad tukao,nego iz straha pred boljju što će je nanijeti ocu.Konačno je s velikim strahom predao ocu napisanu samooptužbu s molbom za primjernu kaznu.Vidio je kako su ocu zasuzile oči,za trenutak

ih je zatvorio raznišljajući a zatim je poderao papir."Takvo uzvišeno oproštenje",kaže Gandhi, "nije bilo oca u naravi".Bojao se da će se rasrditi i izgrditi ga no bio je čudnovato miran.I ta vlast nad samim sobom,taj čudesni mir i šutnja oproštenja daleko je više utjecalo na dijete nego li oštre riječi.

Lagbehn kaže:S ljudima je kao:i sa cvijećem,ne trebaju samo vode i sunca.A to sunce je blagost, ljubav koja znade opraštati.Svi smo već sigurno više puta osjetili kako ugodno griju tople zrake razumijevanja i dobrote koja znade opraštati.Ali, nažalost,kada mi takodjer moramo drugima priuštiti malo tog svijetla,topline,tada smo često vrlo uskogrudni,otvoreno rečeno,škrtice smo kao da bi nam moglo ponestati te dobrote.

Pisac Finžgar opet nam pripovjeda zanimljiv primjer svoje vrste kako otac lako upozorava bez i najmanje srdžbe.Kada je još bio malen,dobio je na dar za sv.Nikolu lijepi nožić.Neka nam sam ispripovjeda taj dogadjaj:"Vani je snijeg zapao sve do koljena.Žalostan sam sjedio kod stola i raznišljao kako bi uposlio svoj nožić, koji je tako silno želio rezati.Otvorao sam ga i opet bezbroj puta zatvarao.Njegov svijetli rez upravo je pohlepno gledao,napasao svoje oči po drvu,po šibi, po stvarima uopće.U toj lakomosti nož se je sam od sebe latio našeg lijepog,bijelog javorovog stola. Upravo je malo zarezao u nj,samo sitni zarez.Tada me je otac presjekao svojim pogledom preko naočala,koje je nosio jedino tada kada je šivao ili klepao kosu.Brzo,je ustao,pustio je šivanje i pošao k peći,sagnuo se i ispod klupe izvukao već pripremljenu sjekiricu te je stavio preda me. Nož je zastao u rezu,kao da se je prestrašio svog djela.Ja sam širom otvorenih očiju buljio u oca.- "Nemoj se ništošto naprezati nožem", govorio je otac a uz to si je punio lulu duhanom.-"Stol je velik i veoma težak.Teško će ići s tako malenim nožićem. Uzmi sjekiricu,s njom ćeš ga prije uniplašljivo se zatvorio,kao što puž uvlači svoje rogove, i pobjegao u džep.Ruku sam držao u džepu,

a u ruci sam stiskao nož i u mislima ga pitao:"Jesi li čuo?" Jamačno je morao čuti i razumijeti jer se nikad više nije dotaknuo stola."

Svako dijete lako razumije tako lijepu opomenu. U život pak ponese toplu usponenu na onoga koji mu je pružio korisnu pouku bez srditosti i zle volje. Kako znade odgajati kršćanska majka neka nam pripovjeda iz svog vlastitog života poznati književnik Ivan Cankar.Tko bi mislio da će naši pisci,često puta krivo shvatiti u životu,naći u obitelji toliko nepatvorene kršćanske ljepote! -"Kada sam završio drugi razred osnovne škole,postao sam ministrant. Nikada prije niti kasnije u životu nisam bio tako miran i sretan kao u onoj blagoslovljenoj godini. Prigodom mlade mise,koju je služio mlad i lijep svećenik,posluživao sam mu kao mali ministrant.Prenašao sam debelu i tešku misnu knjigu.Znoj mi je upravo curkom curio niz vruće obraze.Iza sv.Mise okrenuo se je mladi svećenik i sagnuo se prema meni jer sam bio malen.Tada mi je dao na dar svjetao groš,potpuno nov.Prva misao koja se porodila u meni u neizmernoj mojoj sreći bila je: trči k majci...,a ipak sam si kupio datulja...Vratio sam se kući dosta kasno iza objeda...Majka se je sagnula k meni.podigla mi lice objem rukama,ugledao sam je potpuno čistu,bijelu kao da ju je obasjala milost Božja."Majko, o majko!"... I tada sam se ispovjedio kao pred ispovjednikom i pred samim Bogom:"Dobio sam potpuno novi, čisti groš.Nisam vam ga donio,nisam vam kanio ništa o tome reći, potrošio sam ga lakomno,kupio sam si datulja.Nemojte se ništa ljutiti jer ću umrijeti". Tada se dogodilo nešto vrlo čudnovato.Majka me je uzastopce tri puta prikrižila.Kazala je: "O,ti moje dijete!" Zatim je na glas zaplakala, a sam ne znam zašto". - Cankar ovaj dogadjaj zaključuje ovako: "U obitelji bili smo svi duboko religiozni - ne samo u meni nego takodjer u svim nama ostao je do konca života sakriven oltar pred kojim ljudi daruju čiste misli u svojim veselim i žalosnim trenucima..."

Sv.Ivan Bosko propisao je za svoje zavode da se svaki dan kod jutarnjih molitva izmoli jedna Zdrava Marija za blagi mir u kući.Neka naše kršćanske obitelji nasljedjuju taj lijepi običaj.

Blagost često puta dolazi do izražaja u šutnji. Tamo gdje svaki govori i gdje svaki hoće da vrijedi jedino njegova riječ tamo često izbiju prepirke. Marija je mnogo šutjela. Ako je budemo u tome razumno nasljedovali, steći ćemo si lijepu i tako potrebnu krepost blagosti.

15. DAN: ODGOJ ČISTOĆE

Sv. Pismo kaže: O, kako je lijep čist naraštaj u svojoj slavi jer je njegova uspomena neumrla kod Boga i kod ljudi. Ako je tu, nasljeduju ga i kad otidje čeznu za njim i uvjek ovječan stiče pobjedu jer je zaslužio nagradu neokaljenih borbi /Mudr. 4,1-2/.

Kada je sv. Grgur Nazijanski /+ 389/ bio još mladić, ukazale su mu se dvije djevojčice. Imale su duge bijele haljine. Na glavi su nosile vijenac ispleten od samih ruža i ljiljana. Fin tanak veo padao im je niz obraze i vrat stidljivo pokrivaše. Njihove oči bile su oborene. Grgur ih je dugo, zanesen, promatrao. Htio ih je pitati otkuda su došle i tko su one ali se nije usudio jer je naslućivao da na zemlji nema tako lijepih bića. Tada progovori djevojčica koju je resio vijenac od ljiljana: "Ja sam čistoća", a druga koju je krasio vijenac od ruža, reče: "Ja sam pak Smjernost. Obje stojimo pred Isusom i radujemo se vječnoj ljepoti. Grgure, budi takodjer i ti što smo i mi dvije. Tada ćemo te odvesti u slavu u nebesa i prestaviti Presvetom Trojstvu". Grgur nije više mogao zaboraviti djevojčice. Ako je kada kasnije u životu bila kada u opasnosti njegova nevinost, tada se je sjetio nebeskog vidjenja te je lakoćom svladao sve kušnje i napasti.

Imajmo i mi pred očima takodjer ove dvije kreposti: čistoću i smjernost. Oduševimo se za njih pa i druge vodimo k njima. Krist je svojim primjerom, svojim postupkom pokazao kako visko cijeni sv. čistoću. Za majku si je izabrao Djevicu Mariju, najmiliji mu je učenik bijaše djevičanski čist sv. Ivan, a hranitelj čist sv. Josip. Povjest sv. Crkve nam pripovjeda da je Crkva zbog nauke i čistoće radije pretrpjela i najveće gubitke i udarce, na pr. otpad Engleske i protestantizam, nego da popusti u svojim zahtjevima.

Od kolike je važnosti čistoća o tome nam svjedoči svakidašnji život. Znamo da ljudi drže krepost sv. čistoće za najljepši urez duše koji odsjeva iz očiju, donosi nutarnju slobodu, čuva mir srca, zdravlje, veselje prema radu i životu. S čistoćom stoji i pada takodjer i krepostan život. Sam život takodjer dokazu-

je da nečisti život radja strahovitim posljedicama u životu pojedinaca i čitave zajednice. Narav se neda zloupotrebljavati. Čistoća se s pravom smatra za krepost bez koje druge kreposti ne uspjevaju.

Možda ste takodjer i vi u svojim djetinjim godinama napeto slušali priču kako je u nekoj staroj, truloj i čadjavoj daščari rasao dječak za kojeg dugo vremena nisu znali, uunatoč plemenitim potezima njegova lica, da je sin slavnog bogataša kralja. No mi smo još više: mi smo djeca Božje i baštinici nebeskog kraljevstva. Čuvajmo i umnožavajmo tu nadnaravnu čast i sreću! Odgoj čistoće je jedan od najsvetijih zadaća roditelja i odgajatelja. Roditelji i odgajatelji preuzeli su po svome životnome pozivu pred Bogom i pred ljudima odgovornu dužnost: mladež dizati k istinvoditi je prema kreposnom životu, zato moraju i sami ljubiti krepost čistoć. Njihove oči moraju neprestance biti uprte u sjajan lik čistoće, okružen ljiljanima. Pažljivo moraju pratiti razvoj mladih ljudi, nadzirati, uočavati njihove dobre i loše strane, paziti na grešne prigode. Neka pak znadu da smo svjetlo kršćanske nauke, samo snažna i duboka vjera u nadnaravni svijet i njegova prava može sigurno voditi djecu i njihove roditelje.

Čvrsto stoje egipatske piramide. Tisućljećima se bura poigrava pijeskom oko njih kušajući ih zasuti. Povjest čovječanstva juri mimo njih. One pak stoje mirno posred vjekova što uzniče s pozornice povjesti i ljudskog roda, u mijeni vremena i dogadjaja. Isto je tako sa Kristovom naukom o čistoći. Kristova nauka ne da se, ne potpada pod utjecaj nikakve vremenske, svjetske prolazne sile niti ikojeg misaonog sustava modernih zabluda. Tih načela ne može pronjeniti niti duh našega vremena, onedjiti, ograničiti ili degradirati na stupanj manje životne vrijednosti, jer su Božja načela, a ta su nepromjenljiva i vječna. Jedino kršćanstvo svojom naukom o istočnom grijehu, o otkupljenju i milosti otvara pravilne i jasne poglede na odgojni rad za čistoću. Kristove zapovjedi o čistoći imadu pravovaljanost za sve krajeve i za sva vremena jer je On Bog i Stvoritelj ljudske naravi.

Na američkom jugu dogodi se više puta da se bos, zamazan crnac popne na povišeno mjesto i poviče: "Dobio sam rasvjetljenje", te počme pripovjedati. Slično tome ima i danas ljudi, i to mnogo, koji se smatraju pozvanima da i u najvažnijim pitanjima propovjedaju, navještavaju svoje nazore. Medjutim, manjka im ne samo potrebno životno iskustvo nego još većma sva ozbiljnost i odgovornost kojom valja pristupiti rješavanja nadasve važnih životnih pitanja. Izrugivaju se i ruše ono što se je kroz tisućljeta pokazalo kao odlično. Naučavaju i poučavaju druge a da sami ne znaju što uče.

Kako ćemo odgajati za čist i nevin život? Kako ćemo odgojiti sv. čistoću? Stari putevi stara prokušana i uspješna sredstva koja još uvijek vrijede kao nova. Andjeoski kruh je prvo i najvažnije pomagalo u odgoju sv. čistoće. Štovanje preblažene Djevice Marije takodjer će uveliko pripomoći ovu divnu andjeosku krepost, vjenac sv. čistoće.

Razjašnjavanje i pouka o seksualnom životu može takodjer koristiti ako je podana u pravo vrijeme, a na prvom mjestu i u doličnoj istočnoj formi svete stidljivosti. Nu prednost pred tom pukom ima vježbanje i utvrdjivanje u jakoj i postojanoj volji. Samozatajnivenje očiju, sluha, trijezan, sredjen život, to su sve sredstva koja igraju presudnu ulogu kod odgoja ove uzvišene kreposti. Uz spomenuta sredstva ne smiju se zanemarivati niti naravna kao manualni, fizički rad, tjelesna okrepa, vanjska tjelesna čistoća. To priznaju svi pedagozi. Kod djece neka bude cilj odgoja stidljivosti, te čuvarice sv. čistoće. Šta daje čovjeku pravu snagu i otpornost protiv grijehu? To je neslomljivost volje i stidljivost. Potrebno je više puta osobito naglasiti koliko blagohotnosti donosi čisti i nevin život: kao blagoslov Božji i sreća koja prati čist život, a isto tako i zlo koje prati niske strasti. Tu se ne može pretjerivati jer imamo nebrojene žive svjedoke, pobudne primjere i svjedočanstva povjesti koji nas podupiru u tome. Posebno se treba pozivati na čast i dostojanstvo ljudskog tijela koji je toliko puta posvećeno svetim sakramentima i odredjeno da se jednom sjedini i dušom i

i da bude zajedno s njome dionikom rajske sreće i veselja ako ćemo ga sačuvati u čistoći - svetosti.

Spomenimo što su o tome prednetu odlučili biskupi na svome sastanku u Fuldi. "U našim vremenima pojavljuju se ljudi koji žele da se djecu već zarana pouči o tajnama spolnog života.Ne vjerujte im jer to su krivi proroci! Istina je da treba katkada progovoriti mladeži i o tom problemu.Nu za to nije svaki pozvan.Tu su u prvom redu roditelji,svećenici ili liječnici.Ako je potrebno reći koju dobru riječ, dati kakvo objašnjenje,tada to neka bude u zreloj dobi i na doličan način.Ništa se ne postizava samom poukom,naprotiv prerano upoznavanje mladeži s tim problemom može više štetiti nego li donijeti pravu korist.

Prvo sredstvo odgoja jest prirodna osjetljivost,tankoćutnost,sveti osjećaj stidljivosti koju je sam Bog usadio u našu ljudsku narav,kao čuvaricu andjeoske kreposti.Osjećaj stidljivosti njegujete i razvijate ga u dušama već od ranog djetinjstva.Poučite ih,čim počnu shvaćati,da su djeca Božja i da ih Božje oko svuda gleda.Usadite duboku u dječije srce strah Božji.On će ih čuvati i takodjer i tada kada ih ne će nadzirati i pratiti majčino ili očevo oko.Nastojte da im odgajate i utvrdjivate volju već od mladih dana.To ćete postići ako ih budete priučavali na rad i strogost prema samima sebi, na poštovanje prema vlastitom tijelu koje je hram Duha Svetoga.Napose pak ih opominajte da svaki dan obavljaju svoje molitve i često pristupaju svetim sakramentima.To su stara, prokušana, djelotvorna sredstva,još uvijek jednako vrijedna pravila i lijekovi protiv moralne bogibelji u djetinjoj dobi.

Božja Providnost odredila je Mariju takorekuć za službenu zaštitnicu i čuvaricu sv.čistoće. Marija nije samo Djevica nego još više sveta Djevica,sveta Djevica,Bezgrešna.Lauretanske litanije nižu nam bisere tajanstvene kruge što resi Marijinu glavu i posebno naglasuju one dragulje ih koji sjaji njena čistoća: Majko Prečista,Majko neokaljana Djevice Nedužna,Djevice Čista,Kraljice Andjela, Kraljice Djevica, Kraljice bez grijeha istočnog

začeta.Marija je stup bjelokosni,bijele čiste materiji.Marija je snažan stup,snažno sidro za sve one koji se bore za čistoću.Ona je stup iz kojeg visi tisuću štitova.To su štitovi junaka.Možda je tvoja duša uprljana? Tada kaži preblaženoj Djevici Mariji: Zvijezdo jutarnja, Zdravlje bolesnih, moli za nas. Utočište grješnika,moli za nas.Životna himna sviju nas neka bude ona divna Marijina pjesma:O pruži mile ruke kad žića tone brod,kroz vala teške muke izvodi brod na kraj.Marijo, mi smo Tvoji mornari,Ti nas čuvaj,Ti nas brani.

16.DANA:ODGOJ SVEĆENIČKIH ZVANJA

Svećeništvo je kod kršanskih naroda srce života i kulture? Svećenikova misija za dobrobit ljudi započinje već kod koljevke i završava smrću. Svećenik je čovjek,brižni vodja i učitelj,otac od rodjenja pak sve do groba.Jedva čovjek dodje na svijet već k njemu pristupi svećenik koji ga sakramentom sv.krsta istrgne ispod djavolske vlasti te ga uvede medju Božju djecu.Čim dijete počinlje shvćati život oko sebe,svećenik ga poučava u vjerskim istinama i pokazuje mu put koji vodi do jedine prave sreće i do spasenja.Ako pak čovjek po svojoj ljudskoj slabosti padne u pandže djavolove, opet je tu svećenik koji jedini imade moć da ga oslobodi sotoninog sužanjstva i svakog je trenutka spremnan vršiti ovu svoju tako važnu i uzvišenu dužnost. Svećenik povezuje ljude s Bogom,početnikom svakog dobra.Vlašću dobivenom od Gospodina Isusa Krista,njegovim božanskim riječima,pretvara kruh u Tijelo i vino u Krv Gospodina Isusa Krista.On krijepi duše kruhom jakih,podijeljuje im duhovnu snagu,utjehu i spasenje.U naknadu za grijehe ljudi prikazuje Bog sv. Misu i obavlja molitve. Tko može kazati koliko je puta sveton Misom i svojim molitvama zadržao pravednu ruku Božju da nije iskalila svoju srdžbu i prokletstvo nad grješnicima.

Svećenik je na zemlji Andjeo Čuvar i tješitelj.Njegovo oko neprestano bdije nad povjerenim mu dušama koje upozoruje na pogibelji, u sumnjama rasvjetljuje, u žalostima ih tješi i bodri. Unatoč tolikom dobročinstvima,što ih svećenik iz dana u dan iskazuje ljudima,mnogi mu ne priznaju njegove zasluge,njegovih dobročinstava.Umjesto ljubavi naplaćuju zlobom i upotrebljavaju sva sredstva kako bi uništili svećenička zvanja.Upravo zbog toga rušilačkog rada protivnika u izabranim dušama za svećenički stalež umanjuje se broj svećeničkih kandidata dok su drugi staleži čak i prezasićeni.

Istina je, da Providnost Božja ne će prestati u svojoj Crkvi probudjivati svećenička zvanja.Bog će i nadalje pozivati velikodušne i plemenite,požrtvovne duše u svoju svetu službu. No nažalost,mnogi se toliko puta ogluše Božjem pozivu.Mnogi ga čuju u svojoj savjesti a ipak se ne odazovu. Drugi se opet odazovu Božjem pozivu ali se zaustave na pola puta. Neki katolički list je naveo uzrok zašto je toliko pomanjkanja svećeničkih zvanja:"Obiteljski život nije u skladu s nebeskim glasovima.Kako bi se mogao čuti sladak glas iz neba u vrevi svjetskih zabava, u vječitoj trci za dobitkom,novcem,užitcima?Često puta same katoličke obitelji stvaraju medju svojim sinovima takvo ozračje,takvo mišljenje da djeca izgube veselje za svećenički stalež",

Pjesnik Jakob Debout opisuje živim bojama vječnog buntovnika,sotonu kako se bijesno zalijeće u one koje je Bog izabrao za svoju službu.Pjesnik je sotoni stavio na usta slijedeće riječi:"Jedna Misa manje znači veliki broj izgubljenih,propalih za svu vječnost.Ukrast ćemo Ti jednog svećenika,uništit ćemo ti jedno zvanje koje si pozvao u svoje svećenike. Ukrast Tebi jednog svećenika isto je kao da sam Ti ukrao kalež,pun Tvoje KRVI."

Riječi vrijedne jedino sotone koje nam jasno govore kako je neizmjerna šteta ako se izgubi i samo jedno svećeničko zvanje.Da onemogućimo sotonine planove,molimo za svećenička zvanja.Kršćanskim pak roditeljima želimo ponoviti istinite i svete riječi što ih je uputio Papa Pio XI.u svojem pismu o katoličkom svećenstvu."Prvi i najbolji naravni vrt u kome imadu preklinjati i rascvasti se ruže svetišta jesu uvijek duboko vjerene katoličke obitelji.Većina svetih biskupa i svećenika,koje slavi sv.Majka Crkva, imadu početak svoga zvanja i svetosti u primjeru i nauci kreposnoga oca i čiste i pobožne majke,od obitelji koja se je u zajedničkom,uzornom i lijepom životu odlikovala u ljubavi prema Bogu i bližnjemu." Sv.Otac naziva sretnima one roditelje koji drži svećenički poziv svojeg sina za izvanrednu milost što ju je Gospodin iskazao obitelji.Slično se je takodjer izrazio i sv.Ivan Bosko":Najveći dar što ga Bog može dati roditeljima jest sin svećenik."

Nizozemski misionar piše prigodom svoga 40. godišnjeg svećeničkog jubileja u svojim uspomenama:"Kada je umirao moj pobožni otac,tada je pozvao svom samrtnom krevetu svu svoju djecu te nam je kazao,zašto je svaki dan kod zajedničke obiteljske molitve sv.krunice još nadodao i štetu desetiću.Kazao je: "Draga djeco,kada sam se vjenčao sa vašom majkom, odmah smo oboje iza vjenčanja učinili obiljan zavjet. Zavjetovali smo se pred samim Bogom da ćemo svaki dan moliti šesti dio,desetku sv. krunice,da bi Gospodin Bog blagoslovio naš brak tako da bi barem imali jednog sina svećenika koji bi kao misionar djelovao medju nevjernicima,Umiren rado,i sa srećom u duši,jer nemamo samo jednoga misionara,nego trojica".

Što mislite za koju je stvar najvećma molila gospodja VAUGHAN?: Željela je od sveg srca svu svoju djecu posvetiti Bogu i služiti Božjoj.Bilo bi joj najdržae kada bi sva njezina djeca postala svećenici i redovnice.Ali je znala dobro da je svećeničko i redovničko zvanje posebna milost zato je željela tu milost izmoliti za svoju djecu. U tu je nakanu kroz 30 godina proboravila svaki dan jedan sat u molitvi pred Presvetim.I gle,svih pet nježnih kćerki stupile su u samostan. Osam sinova šestorica su primila sv.svećenički red,a od te šestorice trojica postaše biskupi.Gdje bismo našli tako blagoslovljenu obitelj?

Prije svega potrebno je mnoga molitvi za svećeničko zvanje: Držite se slijedećeg:nikada nemojte govoriti loše o svećenicima i o Crkvi. Savjesno ispunjujte lo Božjih i 5 Crkvenih zapovijedi,lijepo svetkujte u obitelji nedjelje i blagdane.Dajte svojim diječacima u ruke dobru knjigu koja oduševljava mladež za svećenički stalež. Govorite im o životu svetaca! Neka vaše dijete ministrira kod svete mise, ali ne zbog nagrade nego zbog uzvišenosti službe.Često vodite vaše dijete, ali ne samo s riječju nego takodjer svojim dobrim primjerom,svetim sakramentima i molite za nj!Tako će najbolje rasti u njegovu srcu taj sveti svećenički poziv.

Tko može postati svećenik?Onaj koji je pozvan! A tko je pozvan?Najveći učenjaci mnogo su o tome raspravljali.Papa Pijo X. riješio je ovo pitanje ovako: "Od onoga koji se želi posvetiti svećeničkom staležu zahtjeva se dobra nakana,sposobnost,čistoća i potrebno znanje.Sve to daje tvrdu nadu da će izabrani lako ispunjavati dužnosti svećeničkog staleža."

Poznati pisac Josip Walter piše:"Kada sam kazao svome pobožnome ocu da kanim postati svećenik, tada sam kod njega morao načiniti prvi ispit.Otac me je upitao:" Da li rado moliš i da li rado učiš?"Odgovorio sam:"Da"Otac je nastavio:"Budući da rado moliš i rado učiš,možeš postati svećenik."Oni kojima je molitva mrska i koji su lijeni za studij ne mogu postati svećenici.Razumljivo pak je da je preduvjet za svećenički stalež čist i neokaljan život.Roditelji koji odgoje sina svećenika mogu biti sigurni da će se njihov sin kroz čitav svoj život sa zahvalnošću sjećati njih kod oltara i njihove poteškoće u svojim molitvama preporučivati kod Božjeg oltara.

U Šleziji postoji mjesto Zagorce.Tamo je pokopan misionar.Iznad groblja diže se Lurdska kapelica. Na po nožju Bezgrešne vidi se pod staklom vijenac od mirta.Pokojni misionar imao ga je u svojoj putnoj torbi gdje su ga našli iza njegove smrti a uza nj ovo pismo:"To je svadbeni vijenac moje majke.Imao sam ga vazda uza se kada sam putovao kroz daleke zemlje,preko širokih mora kao spomen na onaj sveti čas kada je moja majka pred oltarom obećala ne samo vjernost nego takodjer i poštenje.Ostala je vjerna svojoj riječi.Imala je snage i srčanosti da je iza devetog dijeteta primila još, i mene.Uz zahvalnost koju dugujem Bogu zahvalan sam takodjer i svojoj majci zaživot i za svećeničko zvanje.Da me majka nije htjela imati,nikada ne bih postao svećenik i misionar; ne bih bio mogao u devet jezika osvojiti ljude za Krista.Molim položite majčin vijenac na moj grob!"

Nema bića na svijetu kome bi se ljudi više povjeravali nego svećeniku. U listu "Temps",koji nije na glasu kao klerikalan,čitao sam:"Ljudi lažu pisaru, advokatu,liječniku, lažu svim,ali svećeniku ne lažu. I to s tog razloga jer ima trenutaka kada čovjek osjeća potrebu da sve povjeri onome koji je povjerljiv

i nesebičan". Svećenik si je izabrao najbolji dio zato jer je njegova služba u tome da drugima čini dobro. Tko hoće postati svećenik, ne će to moći nikada postići bez duboke pobožnosti prema Majci Božjoj koja je Majka velikog svećenika Krista. Takodjer i oni koji žele mladim ljudima pomagati ostvarenje njihovog svetog svećeničkog poziva ne će imati uspjeha bez Marijine pomoći.

O, dobra Majko svećenika, molimo Te pošaljinam mnogo dobrih i svetih svećenika da naša mladež raste i napreduje u kreposnom životu da naše obitelji poštivaju Tvoje zapovjedi, da naše crkve ne ostanu prazne i zapuštene!

17. DAN: PRIMJER RODITELJIMA

Sigurno vam je poznata basna o rakovima. Rod rakova je zaključio da će napustiti dosadašnji način hodanja natraške te da će od sada započeti hodati naprijed, tako kako hodaju ljudi i sva druga živa bića. Stari su govorili: "Moramo početi učiti mlade novom načinu hodanja." I što su odlučili to su takodjer i započeli. Stari rak kazao je mladom: "Dosta si već velik, nauči se hodati." Mladi rak je upitao: "Oče, kako to moram učiniti?" Stari ga je poučio ovako: "Diži jednu nogu za drugom pa ih lijepo skladno ispred sebe ravno stavljaj naprijed." Mladi je kazao: "Oče, pokaži mi, podji ti naprijed!" Stari nije pokazao kako ga je učio već naopako, po starome načinu hodanja. I tako iz svega nije bilo ništa...

Isto tako ne će biti ništa bez dobrog primjera roditelja! Pokaži sam, podji ti prvi naprijed! To je najbolja riječ kršćanskog odgoja. Roditelji moraju uvijek ići naprijed a dijeca za njima. Roditelji moraju stupati putem kreposti, poštenja, kršćanskog života, a djeca će tada za njima. Što pomaže odgoju djece ako im roditelji drže propovijedi kako moraju biti pošteni, religijozni, da polaze u crkvu, da mole ako pak sami toga ne vrše, što su već odavna zaboravili ili se od učili. Jedino primjeri privlače. Župnik ili kateheta ne mogu ništa pomoći. Poznat mi je primjer mlade majke kojoj je vlastito dijete, učenik prvog razreda osnovne škole, na blagdan Svih Svetih kazalo: "Mamice, večeras ćemo zajedno moliti svetu krunicu, ti ćeš mi pomoći i predmoliti; velečasni kateheta nam je tako preporučio." Ali nažalost majka nije znala moliti svetu krunicu; kasnije je sama priznala: "Rado bih bila udovoljila želji dijeteta i molila ali nisam znala. Kazala sam mu da ne dospijem, da moram te večeri učiniti te ovo i ono. Lagala sam mu tako dugo dok nije zaspao." Ta majka je baram to priznala. A koliko imade majki koje svog postupka ne će ni priznati. Uspomene na lijep primjer roditelja morala bi djeci ostati tako svetom da bi se još iza smrti svojih roditelja oduševljavali za sve ono što je dobro i plemenito.

Mnogo koristi dobar primjer roditelja kod zajedničke obiteljske molitve. Od koliko je važnosti to neka nam za ilustraciju posluži slijedeći primjer: U nekoj bolnici ležala je na operacionom stolu mala djevojčica. Liječnik joj je kazao da će joj dati narkozu kako bi što prije zaspala jer je došlo vrijeme za spavanje. Djevojčica je odgovorila: "Malo pričekajte, da prije spavanja izmolim svoju večernju molitvu." I izmolila je svoju držesnu molitvu andjelu čuvaru. Liječnik je bio ugodno iznenadjen. Znao je da ju je tako naučila njezina majka stoga je kazao: "Oh, kad bih ja imao takvu majku." Te večeri je molio je takodjer i on poslije dugih godina.

Roditelji su duzni dati dobar primjer svojoj djeci slušanjem svete mise u nedjelje i zapovjedane blagdane. Veoma čudno i neugodno utječe na djecu ako ih roditelji same šalju u crkvu službi Božjoj a sami ostaju kod kuće. Kako lijepo je čuti očev poziv: "Sinko moj, danas je nedjelja, zapovjedan blagdan, podjimo zajedno k sv. Misi!" Zar ne djeluju pobudno ako roditelji zajedno s djecom polaze k sv. Misi, ako se zajedno pričešćuju kod stola Gospodnjega i zajedno nose Isusa svojem domu? Očev molitvenik i majčina krunica jesu najdraže uspomene djeci na njihove roditelje. Kako su naprotiv žalosni suprotni primjeri. Veliki broj roditelja nisu svijesni svoje dužnosti što je imadu prema dušama svoje djece. Oni naime polažu svu važnost na prolazne stvari ovoga svijeta dok naprotiv zaboravljaju na vječne i nepromjenljive vrednosti. Njihov odgoj je samo zemaljski. Zato je i toliko djece nesretne u svome životu, zato je i toliko bezvjeraca.

Osmogodišnja kćerka kazala je svojoj majci, inače naobraženoj gospodji: "Majko, vlč. kateheta nam preporučuje da danas dodjemo svi k sv. Misi i da pristupimo k sv. Pričesti." Majka je odvratila: "Nikamo ne ćeš ići. Moli doma ako hoćeš i čitav dan." Ali mamice. kod kuće nemamo Isusa," -odgovori joj dijete tužno. "Dozvoli mi da podjem, jer kod kuće nema ni sv. Mise ni sv. Pričesti." "Budi tiho i ostani kod kuće." Majka je srdito uzviknula. "To je već odviše glupo i drzovito da djete mene uči." Zatvorila je dijete u sobu i otišla u grad po

svojim poslovima. Djevojčica je tiho plakala i uzdisala za Isusom kojeg joj je vlastita majka zabranila primiti.

Od tog dogadjaja proteklo je 2o godina. U bolnici leži na samrtnom krevatu gospodjica od 28 godina. U najljepšem cvetu svoga života zaglijebila je u močvaru nečistog grijeha. Tonula je sve dublje i dublje. Dozvolila si je sve. Tako otrovana u duši i tijelom tumarala je kroz život. Kada se je svega naužila, posegnula je za otrovom da ugasi svijet koja je dan i noć pekla. I sada leži besćutna na samrtnom krevetu. Uz nju se je naslonila njezina 6o godišnja majka te joj kroz plač i suze govori: "Kćerko, zašto si mi nanijela tu sramotu." Tako nesretnica jadikuje. Kći ju je pogledala dugim žalosnim pogldom i progovorila: "Dogodilo se samo ono što si ti željela. U mojoj mladosti zabranila si mi ljubiti Boga stoga sam izabrala sotonu." Majka je uzdrhtala čuvši ove strašne riječi svoje kćerke. Tek tada je upoznala kako je krivo odgajala jer nije odgajala ni dobrim primjerom ni dobrom riječi.

Danas bi si morali biti svijesni ove činjenice: Kršćanska riječ sama po sebi već u prošlosti nije kod mnogih važila. U današnjim prilikama kod mnogih je izgubila svaku vrijednost. Zato je danas kud i kamo odlučnije takvi smo mi sami u našem radu, u našim djelima, kako se ponašamo u svome privatnom životu, kao ispunjujemo svoje dužnosti prema Bogu, bližnjemu i obitelji. Katolik koji je uzor poštenog i karakternog čovjeka ujedno je najveći svjedok, nosilac Kristove nauke i zapovjedi, upravo prema riječima samoga G. Isusa Krista: "Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra dijela i slave vašega Oca koji je na nebesima". Ljudi su danas pripravni primiti jedino živo evandjelje, t.j. ono što ga dobri kršćani ispovjedaju svojim vlastitim životom. Tako djeca najlakše prihvaćaju takovo evandjelje koje se temelji na primjerima roditelja.

Stvoritelj je usadio u narav djeteta sklonost za nasljedovanje. Dijete tako radi, govori i vlada se kako zapaža kod odraslih; čini se kao da se dijete uči živjeti upravo nasljedovanjem drugih. Djetetu je takodjer i to prirodjeno da u prvom redu nasljedjuje

one koji su mu najbliži i najdraži. A tko je djetetu bliži od njegova oca i njegove majke tko mu je draži od njih? Zato je za djecu primjer roditelja poput magneta koji privlači k sebi svako željezo; tako i vladanje oca i majke povlači za sobom i vladanje djece. Dijete je takovo kakav je otac i kakva je majka.

Upravo zbog toga je od tolike važnosti i značenja primjer što ga djeca gledaju u vlastitoj kući, napose kod svojih roditelja. Sva odgojna sredstva ostat će bez ploda ako djeca ne vide lijepoga primjera. Ako vrijedi kao jedno od temeljnih načina u pouci; Poučavaj slikovito, t.j. prikaži pomoću slike što učiš, to isto načelo vrijedi još više kad odgajamo dijete, kad želimo iz njega stvoriti kreposnog čovjeka. Sv. Jeronim kaže o roditeljima ovako: "Djela roditelja su žive knjige iz kojih uče djeca." Da, poučavaj zorno! Pokaži vlastitim životom sve ono što zahtjevaš od djeteta. Ta jedan dobra primjer vrijedi više nego li stotinu riječi. Govorio ti o suncu još tako živo, opisivao njegovu ljepotu, veličinu i govorio o njegovoj toploti, sve će to ostati hladno, nikome ne će biti toplo dok god se samo sunce ne pojavi sa svojim toplim zrakama. Govori i preporučuj krepost, poučavaj koliko hoćeš i možeš, sve će to ostati bez uspjeha tako dugo dokle god dijete ne vidi vlastitim očima kako je krepost lijepa, napose kod oca i majke.

Svi dobro poznajemo bršljan. On se po svojoj naravi mora uspinjati u vis. Stoga se prihvaća stjene, zida, drva, uopće svega što mu može poslužiti za oslonac da se može penjati uvis. I ako bršljan ne dobije potrebiti oslonac i mora gmizati po tlu, tad će samo životariti. Zar nisu duše vaše dijece slične bršljanu. Njihov cilj jest: Gore, u visine, jer je to njihova zadaća, dana im od samog Boga! Roditelji neka budu stjena ili drvo po kojem će se duše njihove djece dizati u visine, prema nebu, k svome Bogu. Djetinja duša hvata se za dobar primjer da se diže u visine. Ako nema dobrog primjera, dijete se ne može uspeti u visine. Djeci će se dogoditi kao i bršljanu; ne će se moći podići u visine.

Stoga, oče i majko, dižite svojim vlastitim primjerom duše svoje djece k Bogu!

Primjer nije samo uspješno sredstvo u odgoju nego upravo izvanredno mladu dušu zanaša i očarava. Ta upravo je apostolat lijepog primjera apostolat Majke Božje. Tko bi mogao opisati koliko je dobra učinila Majka Božja već kao mala djevojčica u svetištu svojim primjerom. Zar nije bio njezin prelijepi život u Nazaretu divan i privlačan primjer ljubavi i prema Bogu i bližnjemu? Već čitava Njena vanjština bila je prava škola lijepih kreposti. Zar nije lijepi primjer Majke Božje privlačio prve krščane koji su se s veseljem sakupljali oko Nje i iz Njezinog primjera crpli živu vjeru i odvažnost za borbe života? I kao što nekada tako i danas predivni primjer Marijinog života nadahnjuje i oduševljava vjernike da sami stupaju putem kreposti.

18.DANA:RODITELJSKI BLAGOSLOV

Prije nekoliko godina napisao je švicarski pisac u listu "Emanuel" članak: jedan izmedju najljepših običaja u katoličkim obiteljima jest roditeljski blagoslov. Navest ću Vam ovdje najljepše uspomene na svoje pokojne roditelje. Majku sam izgubio već vrlo rano. Bio sam tada još premlad da bi se sjećao svih pojedinosti. Znadem samo to da je na bolesničkom krevetu trpjela za svoju djecu te nas blagoslovila da bi jednom postali dobri katolički muževi. Sjećam se da nas je naš otac blagoslovio svako jutro i svako veče. Pa i kasnije, kad smo već odrasli, nismo nikad odlazili od kuće prije nego bi nas otac blagoslovio blagoslovljenom vodom. A kada je otac bio uvečer kod kuće, tada je svakome izmedju nas načinio znak sv. Križa na čelu, ustima i prsima prije nego smo pošli na počinak. Takodjer naša baka, koja nam je zamijenila majku, visoko je cijenila blagoslov. Kada smo već napustili dom, još nas je iz daleka blagoslivljala. Još danas gledam svoga oca kako mi je podjeljivao svoj očinski blagoslov: "Neka te blagoslovi svemogući Bog Otac, Sin i Duh Sveti!"

Roditelji, vi ste u svojim obiteljima svećenici, blagoslivljajte svoju djecu! U vašim rukama leži blagoslov ili prokletstvo vaše djece. Vaša djeca vape k vama kao brodolomci u oluji: Oče, blagoslovi me! Majko, blagoslovi me! Sveti Ambrozije nam poručuje: "Onaj koga blagoslivlju roditelji onoga takodjer i Bog blagoslivlja". Roditeljski blagoslov dolazi od nebeskog Oca. Isus ga je uzdigao i podjelio domu potpunu vrijednost takodjer u Novom Zavjetu. Taj blagoslov posvećuje i kršćanske obitelji.

Roditeljski blagoslov dolazi iz ustiju nebeskog Oca, koji je iza stvaranja blagoslovio svoju djecu. Čitamo u prvim recima sv. Pisma: "Tako stvori Bog čovjeka na svoju sliku. Na sliku Božju stvori ga. Stvori ih kao muža i ženu. I blagoslovi ih Bog"/1 nap.1,27/. To je bio prvi očinski blagoslov. Drugi očinski blagoslov primio je Noa poslije potopa. Treći blagoslov pak je primio izabranik Božji i

predstavnik sviju naroda na zemlji-Abraham."... Učinit će te velikim narodom i blagosloviti ću te i proslavit ću tvoje ime. Ti imaš primiti blagoslov. Blagoslovit ću one, koji tebe blagoslaviju, prokleti ću one koji tebe proklinju. U tebi će biti blagoslovljena sva plemena na zemlji "/1.Mojs.12,2-3/.

Bog je svoje očinstvo prenio na roditelje; udjelio im je moć roditeljskog stvarališta te vlast odgajati i posvećivati svoju djecu. Roditelji su Božji namjesnici; ova misao provlači se kao zlatna nit kroz povjest čovječanstva. Sv. Pismo opisuje lijepe primjere očinskog blagoslova. Patrijarha Izak blagoslovi sina Jakova. Prevareni Ezav moli oca: "Moj oče, zar imaš samo jedan blagoslov oče dobri Blagoslovi i mene oče dragi"/1.Mojs.27,38/. Izak je blagoslovio takodjer sina Ezava. Patrijarha Jakov blagosliva svojih dvanest sinova. Uzvišenim riječima blagoslivlje Jakov Egipatskog Josipa. Kralj David blagoslivlje na smrtnom krevetu sina Salomona. To su primjeri očinskog blagoslova. Žene u Starom Zavjetu nisu podjeljivale svoj majčinski blagoslov jer su kao Evine kćeri nosile na sebi njezino prokletstvo, dokle god nije došla druga - Eva Marija: Milosti puna, blagoslovljena medju ženama.

Nada sve je dirljiv prizor što ga pred naše oči iznosi Novi Zavjet. Isus, prijatelj djece. Isus polaže svoje ruke na glave dječice te ih blagoslivlje u nazočnosti njihovih majki. To je lijepi primjer roditelja. Isus nije došao ukinuti Stari Zavjet već ga dopuniti i uzvisiti. Uzdignuo je ženidbeni vez izmedju muža i žene na sakramenat i tim činom posvetio je roditeljski ugled. Ženidba pak nije sakramenat samo u onom svečanom času pred oltarom nego kroz čitav život. Roditelji crpe iz sakramenta milosti i svakidašnju pomoć da mogu prelijevati milost i blagoslov u obiteljski život. Svećenik je prigodom vjenčanja blagoslovio roditelje znakom sv. Križa i poškropio blagoslovljenom vodom. Roditeljske ruke su na taj način blagoslovljene i od Boga pozvane da dijele blagoslov svojoj djeci. Roditelji su u obitelji svećenici koji mole i blagoslivaju. Koga oni blagoslove toga i Bog blagoslivlje. Blagoslovljena djeca nose u svojoj duši nebesa i Bog. Stoga je sv. Crkva već u prvim krš-

ćanskim vremenima uvele blagoslovljenje i običaj da i roditelji blagoslivljaju.Mučenici klečeći pred svojim roditeljima primaju njihov blagoslov i tako blagoslovljeni odlaze u smrt za vjeru i Krista.Sveti pobožni roditelji:Leonida,Makrina,Nonna,Toma, Morus,Franciska Šantalska i mnogi drugi pružaju roditeljima lijepi primjer kako valja svojim blagoslovom odgojiti djecu za svece i velike ljude. Posvećenje djece je uspjeh roditeljskog blagoslova. Blago djeci koja primaju roditeljski blagoslov jer njih blagoslivlja Bog.Blago kući i obitelji u kojoj se blagoslivlja jer u njoj prebiva Duh Sveti.Blagoslov djece jest obiteljski odgojitelj.Djete koje primablagoslov od svoga oca i svoje majke osjeća prema njima posebno poštovanje a to poštovanje je sveto.Za nj su otac i majka mnogo više nego li ostali članovi obitelji i drugi ljudi koji vode brigu samo za zemaljski život a ne takodjer za duhovno dobro.Kako su puste i pazen one obitelji u kojima se ne blagoslivlja!

Obiteljski blagoslov posvećuje djecu.Roditelji koji blagoslivljaju djecu su u njihovim očima kao svećenici i upravo po tome radja se u obitelji sveti odnos i posvećenje.Obitelj postaje zajednica svetih ljudi.U duši djece radja se misao da su roditelji Božji namjesnici, nosioci Božjeg blagoslova i posvećenja u obitelji.Sasvim drukčiji,prazan odnos vlada u obitelji koji nije poznat očinski i majčinski blagoslov.Tamo su roditelji obični poglavari obitelji koji samo zapovjedaju a djeca moraju slušati.Tu nema ni govora o nekom nadnaravnom ozračju i posvećenju.

Blagoslov djece jest njihov andjeo čuvar.Blagoslov oca i majke prati djete na svim njegovim putevima kao andjeo čuvar.Djete ne može zabrati oca i majku čije blagoslov nosi na sebi.Ako bi na putu život zalutao stramputicom, tada bi mu odmah u duši uskrsnuo mili očev lik ili lik ljubljene majke koji mu daju svoj blagoslov.To je za nj sveti prizor koji ga pozivlje natrag k Bogu.

O tome svjedoče bezbrojni primjeri.Njemački pjesnik Klement Brentano pripovjeda o sebi kako je daleko zalutao od Boga i Crkve i zbog toga bi

nesretan.Tada je počeo razmišljati o sretnim danima svoje mladosti.U duhu je gledao pred sobom svoju nezaboravnu majku kako mu svaku večer prije počinka podjeljuje svoj blagoslov,načinivši mu na čelu znak sv.Križa.Ta nezaboravna uspomena uzdrmala je dubinama čitavog njegova bića te ga probudila.Spomen na majku i njezin blagoslov te križ na čelu priveo ga je natrag u krilo sv.Crkve.Roditeljski blagoslov je uistinu andjeo čuvar.

Blagoslov posvećuje takodjer i roditelje.Neki pobožni otac svaki dan je prisustovao sv.misi.Na pitanje:Što tamo traži vrlo lijepo je odgovorio:"Idem svaki dan sv. Misi po blagoslov da ga uvečer podjelim svojoj djeci".Imao je pravo.U sv.Misi ključa izvor blagoslova.

Obiteljski blagoslov je onaj sveti vez koji povezuje obitelj s oltarom,obitelj s Bogom.Oltar i obitelj,Bog i dom,ne smiju nigdje raskinuti tu svetu vezu i odjeliti se.Mogu li otac i majka biti mlitavi u službi Božjojk kad u Božje ime blagoslivljaju svoju djecu? Ovaj ih blagoslov opominje na dužnost koje izviru iz ovog dostojanstva,na krepostni život koji je u skladu s njihovim uzvišenim poslanjem.S pravom zatim roditelji očekuju od djece poslušnost,ljubav i čistoću.To ih sjeća na dužnu poslušnost i ljubav prema samom Bogu.Može li biti uprljana grijehom ruka koja svaki dan blagoslivlja.Da li mogu proklinjati i gaziti ime Božje ona usta koja izgovaraju riječi svetog blagoslova?Ne! Obitelj u kojoj se blagoslivlje postaje Božji hram,Božje svetište takodjer na zemlji.

Ne zaboravimo da imamo na nebesima Majku koja misli na nas,koja nam želi dobro, koja nas blagoslivlje u životu i na času smrti. Preporučimo se često Njoj s pouzdanom i zahvalnom molitvom za njezin Majčinski blagoslov i ponavljajmo:Djevice Marijo,blagoslovi nas sa svojim ljubljenim Sinom!

19. DAN: ŠKROPIONIK I OBITELJSKI OLTARIĆ

Sinoć smo završili s Marijinim majčinskim blagoslovom:"Djevice Marijo, blagoslovi nas sa svojim ljubljenim Sinom". Lijepa je ta molitva,a još je ljepši običaj u našim kršćanskim obiteljima gdje se članovi često zamenuju svetim križem s blagoslovljenom vodom iz škropionika,prateći taj čin lijepim uzdisajem.Marija nas zatim neprestance blagoslivlja.Ta svima nam je potreban majčinski blagoslov.A kada neka nas Marija blagoslivlja?Uvijek kadgod odlazimo od kuće ili se vraćamo u nju.Ako želimo da kršćanska kuća bude doista obiteljska svetište,tada ona mora imati kod vratiju takodjer škropionik gdje ćemo se uvijek pobožno prekrižiti i ponizno zamoliti za Marijinu blagoslov.Škropionik je dakle prvi znak obiteljskog svetišta koji upozoruje svakog čovjeka da je stupio u obiteljsko svetište,u pobožnu kuću koja je odana Bogu i vjeri.

Neki pisac ovako piše o škropioniku:"Imao sam ga obješenog u svojoj sobici na zidu.Mali anđeo držao je u rukama malu čašicu u koju sam svaki tjedan dolijevao blagoslovljenu vodu. Ne samo da mi je ovaj škropionik bio draga uspomena nego još većma je on bio tako usko povezan s mojom mladošću te sam uvijek bio nemiran ako sam ujutro zaboravio umočiti prst u blagoslovljenu vodu.Već ga je imala moja stara baka i svako veče me prekrižila s blagoslovljenom vodom iz njega. Iza bakine smrti naslijedila ga je moja majka a konačno je dospio u moje ruke.Sam Bog znade koliko sam se uza nj prekrižio.Svako jutro,svaku večer i prije svakog studija.Činio sam to ne iz običaja kako se to često znade dogadjati u životu.Činio sam to s iskrenom dobrom voljom i dubokim uvjerenjem da mi svaki križ donosi blagoslov i sreću. Ovaj svakidanji znak sv.križa doista me je jačao. Osjećao sam da upravo zbog tog križa moram ispu-

njavati svoje dužnosti inače bi jamačno obeščastio križ.Više puta sam osjetio da se takodjer u dušama mojih bezvjernih drugova porodila misao da bi im još jedino Bog mogao pomoći..."

Kakovo značenje ima škropionik?Već rekosmo da se škropionik nalazi u svakoj crkvi.Budući da je obitelj crkva u malom,stoga takodjer mora i tamo biti škropionik.U nekoj pobožnoj obitelji je otac svojoj djeci na ovaj način rastumačio značenje škropionika:Djeco, pogledajte ovamo! Kod vrati visi škropionik sa blagoslovljenom vodom.To je spomen na krštenje,na obećanje da ćemo uvijek savjesno služiti dragom Bogu kako su obećali kumovi nekada u naše ime. I kada umočimo prste u blagoslovljenu vodu,sjetimo se tad sv.krsta.Pomislimo što smo Bogu obećali i molimo ga da nam sa svojom milošću pomogne da bismo mogli izvršiti svoje obećanje.Svaki put kadgod učinimo na sebi znak sv.Križa s blagoslovljenom vodom sami sebe blagoslivljamo.

Nema kršćanske crkve bez oltara.Takodjer kršćanske obitelji ne bi smjelo biti bez obiteljskog oltarića jer je obitelj svetište.Gotovo svaka obitelj ga ima.Negdje bogatiji a negdje opet skroman,No uvijek ugodno dijeluje na domaće kao i na tudjince.

Negdje se ovo dogodilo: Neka obitelj imala je zaista lijep oltarić. K toj obitelji više puta je došao po poslu i dužnosti čovjek kod sviju poznat zbog svoga prostaštva i psovke.Jednom zgodom upitala ga je domaćinova kći:"Kako to da o vama govore tako nelijepe stvari?Ta kada ste kod nas,nikad ne čujemo da biste izrekli koju nepristojnu riječ!"Čovjek je malo postrance pogledao i, nasmješivši se, reče joj:"Kako bih mogao psovati i ružno govoriti kada mi uvijek dadete mjesto za stolom,upravo nasuprot oltarića koji neprestanice gledam,a tako je lijep, pa mi se čini kada se nalazim u crkvi!"Oltarić ne će biti samo ukras kršćanskog doma nego će on izvršiti takodjer svoju misiju ako bude zapriječio i samo jedan jedini smrtni grijeh.Doista ni jedan kršćanska obitelj ne bi smjela biti bez obiteljskog oltarića.

Usred naših svakidašnjih briga u vrtlogu teškog i žilavom ljudskog života koji ljude pritište k zemlji,da, i usred naših grijeha nalazi se iznad stola

božji kutić.Raspeti Bog širi svoje ruke nad čitavom kućom,želeći s njima povezati kućne stjene, želeći svojim zagrljajem udružiti sve članove obitelji u jedno srce.

Najljepše je obiteljski oltarić tada postavljen ako se u kutu nalazi križ,s desne strane slika Srca Isusova, a s lijeve slika Bezgrešnog Srca Marijinog.Križ je znak naše svete vjere.Ta oko križa lijepo se nižu najvažnija kršćanske istine.To je naš križ koji nas spasava,sidro veličanstvene ladje - obitelji.Sv.Križ, ovo čudesno drvo što ga je nosio Gospodin,nekada najsramotniji znak,a danas znak pred kojim sagiblju koljena milijuni i milijuni! Svi naši putevi konačno se završavaju kod Boga koji trpi.Božji kutić već stoljećima posvećuje naše domove i prati djecu od njihova pr. va plača u koljevci i sve do njegovoga zadnjeg daha.Nitko ne može izreći s koliko vjerom i ljubavlju su načinjeni ti križevi pred kojima je bilo izmoljeno bezbroj molitva.

Križ u kući je znak vječne nazočnog Boga koji posvećuje sva naša djela i sve naše trpljenje.Samo u njegovoj sjeni,u njegovom znaku dobiva čitavi naš napor i trud svoj smisao.On nam je ujedno vječna opomena i utjeha.Upitajte majke,one će vam kazati kako im je Marija pod križem ulila novih snaga upravo tada kada su već mislile da je sve izgubljeno.Da, ova žalost i vazda u vjeri postojana Majka Božja jest velika sestra našim majkama.I to će ona biti sve dotle dokle god bude naše majke zaista dobre kršćanske majke.

Zar se ne ćemo baciti na koljena pred ovim svetim kutićem koji je luka čitave obitelji!Sveto lice nebeskih gostiju utiskuje nam se duboko u naša srca i mi ga nosimo kao sveti zaklad posvuda kamo god podjemo.Njegov trag otkriva se u djelu naših ruku.Dobro su znali naši očevi i djedovi zašto su postavili u kući Božji kutić i zašto je tamo križ dobio svoje počasno mjesto.Križ,taj znak pobjede,takodjer je i danas u svakoj obitelji velik znak pobjede dobra nad zlim.

Zar nije možda istinita ona stara legenda koja pripovjeda kako je sveta Jelena naredila ko-

pati na gori Kalvariji u Jeruzalemu da bi ondje našla križ Našega Gospodina. Pod zidovima poganskog svetišta,što ga bijahu podigli Rimljani u čast božici Veneri i Jupitru da bi oskvrnuli najsvetije mjesto zemlje, otkrila je lopata grob i mjesto gdje je stajao križ i naposljetku tri križa.Ali nastalo je pitanje koji je od ova tri križa onaj koji je podigao svijet iz njegovih bolova onoga časa kada je na njemu iskrvario Spasitelj! Tada donesoše teško bolesnog čovjeka te ga dotaknuše sa sva tri križa;i gle, - kada ga se je dotaknao treći križ,bolesnik je ozdravio.

Zar se pripovjest ne tiče sviju nas koji smo bolesni i u svojoj bolesti trebamo lijekove?Ne ćemo ozdraviti dotle dokle se god ne ćemo dotaći križa na koga zaboravismo te postadosmo slični prosjaku koji stoji pred palačom gdje ga čeka sva radost, a on ne može u nju ući jer je izgubio ključ...Postavimo opet u našim obiteljima križ na počasno mjesto jer iz križa sjaji obiteljska sreća.

Obiteljski oltarić preobrazuje dom u ugodno obiteljsko svetište.Samo trenutačan pogled na nj dostatan je koji puta da umiri i ublaži našu unutarnjost.Kada obitelj sjedne k stolu,često puta umorna, puna briga,zaustavi se svomu ili onomu i nehotice pogleda na obiteljskom oltariću te mu domala raspršiti svaku nevolju.Neka obitelj obavlja pred oltarićem svoje molitve andjeoske pozdravljenje,sv.krunicu, jutarnje i večernje molitve.U nazočnosti Božjih gostiju iznad stola u kutiću dobiva svaka riječ ljepše značenje.Isus,naš brat supatnik, ne smije nikada ostaviti svoj kutić kao što lastavica ne ostavlja svoga gnijezda.Pa i tada ako prodaju kuću - Bog mora ostati jer je on kamen temeljac kuće.Samo za Božić ustupi mjesto jaslicama i u svibnju mjesto Lurdsko Gospi.

Strahoviti požar uništio je kuću nekog bogataša. Najstarijem djetetu,dječaku od dvanejst godina,pošlo je za rukom da je spasio staro raspelo koje je izručio ocu.Otac začudjen upitao ga je:"Kako to,sve je izgorilo,ti si pak spasio križ umjesto da si se pobrinio za vrednije stvari? Dijete je odgovorilo: "Sjetio sam se zadnje propovjedi da je najveća dra-

gocjenost u kući sv.križ koji nas uči kako se moramo pouzdati i uvjek strpljivo nositi svoj križ."
- Otac je priznao:"Dobro si učinio što si spasio Raspetoga.Što nas može bolje utješiti nego li pogled na Isusa koji sve žrtvovao da bi nas spasio i doveo u nebo?"

20.DAN: OBITELJ I MOLITVA

Veliki borac za katolička prava,Windhorst, pomogao je jednom zgodom nekoj dami u neprilici.Ona mu se lijepo zahvalila i upitala ga čime bi ga mogla razveseliti.On ju je zamolio da mu pokloni svoju fotografiju.Dama ga je upitala u kakovoj pozi bi se dala fotografirati."Dajte se fotografirati kako svojem djetetu sklapate ruke na molitvu.To je najljepša slika koja može prestavljati dobru kršćansku majku."Zaista je najljepši prizor u katoličkoj obitelji kada majka sklapa svome djetetu ruke na molitvu, kada zajedno s njime moli ili ga uči moliti.Možda je takodjer i u vašem sjećanju ostala slika malog Vanjeka iz Meškove zbirke:"Mladim srcima"?Divan je i nezaboravan prizor za mlado srce,gledajući kako mali Vanjek kleči pred crkvom kamo hodočasti za svoga oca.Njegove raširene ruke podignute prema gore,prema Mariji,milosti punoj,mole tako kao što moli i njegovo nevino dječje srce.Čezne i moli tako glasno kao i naša pjesma:"Marijo,Ti pomozi nam".

Nastavimo onim prekrasnim mislima sv.Augustina i sv.Ivana Zlatoustog što ih sinoć spomenusmo,da je naime Crkva u malom.Ako pak je obitelj kao Crkva, tada mora takodjer i obitelj,kao Crkva,posvećivati svoje članove.Crkva to vrši preko sv.Mise, sakramenat i molitve.Obitelj mora i može nasljedovati Crkvu prije svega u molitvi.Svaka kuća mora biti i ujedno kuća molitve.Za svaku kršćansku kuću morale bi vrijediti one riječi što su napisane na crkvi Marije Pomoćnice u Turinu:"Ovo je moja kuća,odavde će izići moja slava.!"U kršćanskoj je kući postavljen uz ulazna vrata mali skropionik s blagoslovljenom vodom, a u kutu oltar s križem.Razumljivo je da ne smije manjkati niti slika Majke Božje.U takvoj kući teče molitva sama od sebe i ramoni kao potok žive vode. Glavno pak je da molite.

Majke, da li znate da ste upravo tada najbolje kada znamenujete svojoj djeci na čelu znak sv.križa, kada im sklapate ruke i učite ih prve molitvice?Da

li znate da ste vi prave pomoćnice svećen... kada svoju veću,odrasliju djecu potičete na redovitu večernju i jutarnju molitvu,prije jela i poslije jela i kad zazvoni Andjeosko pozdravljenje?Očevi, zar nije upravo s vaše strane dostojanstveni čin kada vi predmolite prije jela,za vrijeme rada,kada se razliježu milozvučni glasovi zvona i uveče kada predmolite sv.krunicu?O,kako je tek lijepo gledati našu djecu kada se ona svojim dječijim jezikom,na svoj način,razgovaraju s dragim Bogom,na časove tako da ih jedino On razumije.Doista,čitava obitelj postane Crkva, živa Crkva koja moli.Sada smo uistinu u svetištu kršćanske obitelji!

Sigurno ste čitali:"Povjest duše" što ju je napisala nama tako mila svetica, sv.Terezija od Malog Isusa.U toj zanimljivoj povjesti opisuje nam tako lijepo i srdačno domaći obiteljski život.Podjimo samo za nekoliko trenutaka k toj obitelji! Odgrnimo zastor koji nam sakriva njezin duboki vjerski život posvećen Bogu i Mariji.Što radi ova obitelj? Ova obitelj moli.Dok još nije bilo djece,tada su otac i majka sv. Male Terezije zajedno obavljali svoje svakidašnje molitve s dubokom i iskrenom pobožnošću.Još prije nego li se rodiše djeca molili su oboje za njih da bi bila sveta,čista i mila Bogu svojim životom.S molitvom su ih posvećivali dok još nisu mogli govoriti.A kada su djeca počela izgovoriti prve riječi,tada su ih oboje učili moliti.S njim su molili ujutro, uveče, prije jela i poslije jela.Za vrijeme šetnje uvijek su oboje vodili svoju djecu u crkvu da pozdrave Isusa.Majka sv.Terezije nije poučavala svoju djecu samo riječima nego i primjerom.Iako je bila mnogo zaposlena u svojoj čipkarskoj radioni, ipak si je uvijek uzela toliko vremena da je sa djecom obavila molitve.Jednom je majka bila teško oboljela.Tada su Terezija i Celina bile prave sirotice za čitavo vrijeme majčine bolesti.Svako jutro došla je po njih neka gospodja.Morale su cio dan proboraviti kod nje.Nekog dana nisu kod kuće obavile svoje jutarnje molitve.Na putu kazaše to gospodji."No to još lako obavite" - odvratila je gospodja.Tada ih je odvela u jednu sobicu,ostavila

ih same i otišla svojim poslom.Sestre se iznenadjeno pogledaše.Tada Terezija uzvikne:" Naša mamica bi molila zajedno s nama, ona nas ne bi pustila same!"Kada je majka umrla, tada su tu dužnost preuzele vršiti starije sestre.Terezija pripovijeda:"Tek sam se probudila već su one sa mnom molile jutarnje molitve." Otac je takodjer molio sa svojom djecom.Sama Terezija piše: "Za vrijeme večernje molitve bila sam uza nj. Samo pogled na nj bio mi je dovoljan da vidim kako sveci mole."

Naobražena gospodja došla je k svećeniku.S velikom žalošću tužila se i jadikovala na razvalinama svoje obitelji:Muž ne vjeruje,sin samo leti po zabavama i rasiplje imovinu,a kći se većma tone u močvaru nečistog života.Gospodja uzdisaše:"Tako sam ih lijepo učila ali sve skupa ništa ne pomaže."Da li ste ih kada učili moliti",upita je svećenik."Ne,nisam ih učila moliti," odvrati gospodja."Tada ste zaboravili na najsvetniji i najvažniji posao.Zapamtite si: Ako Gospodin ne gradi kuću svoje,uzalud se muče oni koji je grade. Počnite moliti za obitelj i molite zajedno s njome pak će te je podići iz ruševina"Gospodja se oprostila od svećenika s molbom:"Molite za mene i za moju obitelj."Počela je opet moliti s obitelju i za nju.Isprvice je sama molila,ubrzo se je pridružila kćerkampotom sin, ana koncu i muž.Preko zajedničke obiteljske molitve opet je zasjalo u obitelji sunce izgubljene obiteljske sreće.

Zajednička molitva jest najtvrdja i najsrdačnija veza koja povezuje obitelj, ona je temelj sretnog i blagoslovljenog obiteljskog života. Molitva u obitelji dozove Boga u svoje središte i vraća izgubljeni raj obiteljske sreće.

Jednom se je neka majka potužila biskupu Fenelonu kako je nepristupačan njezin sin za razgovor o Bogu.Biskup joj odgovori:"Preporučio bih Vam da više govorite s Bogom o sinu nego li sa sinom o Bogu."

Najveća je nesreća za obitelj ako u njoj presahne zdenac molitve.Stoga neka se čitava obitelj barem jedanput dnevno sakupi na zajedničku molitvu . I tada će se ispuniti Isusovo obećanje."Gdje su dvojica ili trojica sabrani u moje ime ondje sam ja medju njima."/Mt.18.2o./.U obitelji u kojoj su svi

članovi sabrani kod zajedničke molitve nazočan je i Gospodin Isus premda nevidljivo ali stvarno. On sluša njihove molitve i prima ih,uslišava i odgovara na njih svojim blagoslovom i milostima. Nikada nemojte propustiti vaše obiteljske molitve.Dajte svaki dan Isusu priliku da dodje u vašu kuću,da u njoj prebiva,da ostanu za vazda njegovi i roditelji i djeca.

U obitelji se dade štošta nadomjestiti samo molitva ne.Molitva je temelj obiteljskog života, jest disanje,duša obitelji.Molitva je sabranost, sabranost daje snagu ,a snaga daje život.Molitva je život obitelji.Osluškuj kucaj čovječ jeg bila pa ćeš prema brzini i snazi saznati kakvo je njegovo zdravlje.Kucaj naše duše jest molitva.Molitva je takodjer kucaj obitelji.Ako duše kucaju u obitelji u molitvi,onda je obitelj zdrava,sretna, vesela:ako pak ne kuca,tada je obitelj bolsna, kuća je pusta i prazna.

Mlada, lijepa,zdrava i puna života djvojčica posjetila je svoje rodjake u Kölnu .Ali nije se dobro osjećala kod rodjaka.Za čitavo vrijeme svog boravka kod njih nije čula molitve iz njihovih ustiju.Jedan dan biješe jednak drugome. Za nedjelju uopće nisu znali.Dan su započinali sa svakidašnjim poslovima - bez Boga.U sobi je visjelo nekoliko slika,kraj obraza.To bijaše sav ukras sobe.A gdje bijahu relogiozne slike?njih bi uzalud tamo tražili.Rodjaci su zapazili žalost male djevojčice.Teta ju je upitala:"Draga Betiko, da li Ti možda štogod fali; zašto si nam tako žalosna?Zar Ti možda nije lijepo kod nas?""Ne", - odgovorila je djevojčica."Kako to? Ta mi Ti sve učinimo što želiš"."Da, ali tamo gdje se ništa ne moli tamo mi nije dobro!"

Dragi roditelji!Molite danomice za pravu mudrost u odgoju svoje djece.Molite u tu nakanu takodjer sa svojom djecom da se svjedoče kako je molitva od presudne,dragocjene važnosti i za vas i na njih.Kad bismo bolje poznavali Marijin život, sigurno bi našli mnogo primjera kako Marija moli. Sigurno je mnogo molila u svojoj mladosti jer je vršila službu u hramu.Kad je došao k Njoj andjeo

Gabrijel,našao ju je u molitvi.Zato ju je i pozdravio:"Zdravo,milosti puna, Gospodin s Tobom..."Da li ste ikada razmišljali o riječi:Gospodin s Tobom? Bog i Marija bili su u najtjesnijoj vezi,kazali bismo: kao jedna duša i jedno srce.Čitav Marijin život bio je jedna neprestana,prelijepa molitva, razgovor s Bogom.Molimo uvijek s Marijom.Marijo,budi Ti takodjer kršćanskim roditeljima uzor u molitvi/ Amen.

21.DAN:JUTARNJA I VEČERNJA MOLITVA

Mali Franjo slušao je svako jutro kako je njegov otac iz dana u dan preko telefona pozdravljao jednog svog prijatelja s pozdravom:Dobro jutro! S njim se je malo porazgovorio,zatim je pozdravio njegovu gospodju i zatvorio telefon.Nekog dana otac nije bio u sobi.Franjo je iskoristio priliku da se takodjer i on malo porazgovori preko telefona."Halo,halo!Nebo! Dragi Bože! Ovdje mali Franjo! Dobro jutro, dragi Bože.Pozdravlja te mali Franjo.Daj mi zdravlje i pomozi mi da budem dobar.Pozdravi mi Isusa i Mariju!Tvoj Franjo."Sav veseo što se je mogao porazgovoriti s dragim Bogom zatvorio je telefon.

Možda smo se i malo nasmiješili djetinjoj bezazlenosti malog Franje.No to i nije tako smiješno.Franjo je izrazi samo ono što je duboko usadjeno u ljudsko srce:Čežnja za Bogom koji nas je stvorio i želja da od Njega izmolimo potrebne milosti i njegov blagoslov.Zar ne osjećate takodjer ii vi potrebu da više puta telefonirate dragome Bogu.Progovorimo danas nekoliko riječi o vezi o našem odnosu prema Bogu,jer se s Njime svaki dan razgovaramo ujutro i uveče u molitvi.Dječja molitva neka bude kratka i jednostavna.

Već u ranu zoru probudi se slavuj i zapjeva svoju pjesmu pun veselja što je opet osvanuo nov dan.Takodjer i naša prva misao čim se ujutro probudimo neka se diže tamo gore,prema Stvoritelju, prema nebu.Čim dan sviće, a zvijezda danica još plovi po noćnome nebu,preko brda i dolina odzvanja skladna pjesma zvona s naših crkvica,pozdravljajući svojim srebrenim zvucima Kraljicu Neba i zemlje,našu dragu Gospu i Majku.U taj čas pobožni kršćanin,vjernik učini na sebi znak sv.križa te se digne.Znak sv.križa jest prvi čin,predivna molitva i lijepi početak novoga dana.Ta tim činom mi postavljamo samoga Boga na prijestolje svoje duše, svoga srca.

Naša jutarnja molitva neka sadrži tri kratke

točke: pozdrav,zahvalu i posvetu.Ako si tko još štogod drugo izabere,bit će hvalevrijedno.Pozdravimo svog Stvoritelja koji je naš Gospodar i stoga Mu i s punim pravom pripada naš prvi pozdrav.Odmah iza pozdrava izrazimo Mu svoju zahvalnost što nas je očuvao preko noći.Zatim posvetimo čitavi svoj dan."Dragi Bože,Stvoritelju moj i Otkupitelju,neka bude Tebi na čast sve štogod ću danas misliti,raditi,govoriti i trpjeti.Sve to združujem ujedno s nakanom i zaslugama našega Gospodina Isusa Krista i tako sve združeno prikazujem Tebi,Bože moj.Želimo biti dionikom svih svetih Misa što će se danas prikazivati i svih oprosta što ih mogu zadobiti molitvama ili drugima dobrim dijelima."

Dječja pak molitva neka bude ovakova:"Stvoritelju moj,ljubim Tebe koji si me očuvao ove noći,Tebi posvećujem svoj rad,poklanjam ti svoju dušu i tijelo. "Ne smijemo zaboraviti na Mariju."O Majko Marijo, vodi me čistim putevima i budi uza me na smrtnome času s dragim Isusom."Nadodajmo pak još:"Andjele čuvaru,Očenaš,Zdravomariju,Vjerovanje, O Gospo moja,o Majko moja i Preslatko Srce Isusovo."Time će jutarnja molitva biti obavljena.Napose je važno da ta molitva ne bude duga za djecu jer bi ih duga molitva umarala i postajala im dosadna a možda i mrska.Bolje je moliti manje,ali ono što se moli neka bude od srca, s veseljem.Kod djece moramo uvijek paziti na to da im molitva bude lagana.Obzirom na to daje nam lijepe i korisne upute spisateljica Lisbeth Burger: Mali Pero probudio se vrlo ozlovoljan.Sva majčina ljubežljivost bila je utamna.Dječak je postajao sve više neraspoložen,sitničav.Suze se još nisu osušile kada je s majkom započeo jutarnju molitvu."Tebe ljubim,-počeo je moliti Pero."O ne,tako ne ćeš započeti današnji dan,"kazala je majka." Znadeš i sam kako si bio ružan,Boga nećeš varati.Tko ljubi Boga taj je dobar... Dragi Bog je sve dobro vidio kako si se vladao." Majka je uhvatila njegove ručice,sklopila ih u njegovim dlanovima i počela molitvu:"Dragi Bože,ta Ti znadeš kako sam danas već zarana bio dosadan i zločest.Nemoj se ljutiti na mene,dobri nebeski Oče,nego me i danas blagoslovi.Molim te pomozi mi

da ne bi bio čitav dan takav kakav je bio ujutro. Perica će opet biti dobar kao što je bio i prije. Amen."Još su izmolili zajedno molitvu Andjelu Čuvaru.Sigurno će te kazati:Majka koja odgaja svoje dijete sigurno će imati i mnogo uspjeha u odgoju. Doista,jutarnja molitva jest veliko pomoćno odgojno sredstvo roditeljima u odgoju djece.Majka koja želi dobro naučiti moliti svoje dijete razgovarati će s dragim Bogom jednostavno.Da li je možda gdje propisano da molitvica mora baš biti pjesmica?Govorimo s Ocem nebeskim kao što govorimo s našim zemaljskim ocem.Radije molite malo ali to neka bude dobro.Majka mora biti uvjerena da jedina,istinita,ispravna podloga čitavog odgoja mora biti vjera. S toga razloga ne će joj biti pretešku niti jedna žrtva.Majka će sama učiti moliti svoje dijete.Ona ne će dozvoliti da bi dijete samo nešto brbljala umjesto molilo.

Razumijevanje za molitvu mora se svakome dijetetu otvoriti malo po malo.Dijetetu valja primjerima protumačiti značenje molitve dok god ne bude sposobno samo shvatiti riječi i njihovo značenje.Valja mu pomoći slikama.Tako obavljaju svoju jutarnju molitvu u dobrim kršćanskim obiteljima i u tome času pjeva svome Stvoritelju pjesmu zahvalnicu cio svijet.Čovjek se kao veliki svećenik čitave stvorene prirode pridružuje velikome zboru slave i zahvale što je Bogu daje čitava božja priroda:"Već sunce se porodilo,pomolimo se ponizno: U svemu danas,Bože naš, poživjet daj nam nevino!"

Baunard tvrdi: Pravi kršćani razlikuje se po trim pobožnostima od onoga koji više nije kršćanin: uskrsnoj sv.Pričesti,nedjeljnoj sv.Misi, Jutarnjoj i večernjoj molitvi.Kada tko skrene s pravoga puta, najprije pretrgne prvu vezu zanemari uskrsnu dužnost.Zatim pretrgne drugu vezu-pohadjanje nedjeljnje sv.Mise.Još mu preostane samo jedna veza: svagdanja molitva.Ako pretrgne još i ovu posljednju ,tada pretrgne svaku vezu s Bogom. Kršćanska obitelj velikim marom bdije da u njoj nikada ne zamukne jutarnja i večernja molitva.Ona je svijesna da je upravo s tom molitvom skopčan

za nju blagoslov Božji.

Večernja molitva je kršćanina poslijednja riječ umirućeg dana,njegov svečani Amen.Kršćanska obitelj to znade i osjeća.Osjeća da je zajednička večernja molitva u obitelji nekako lakša od jutarnje.Pod krovom kršćanske obitelji diže se stoga danomice svaku večer zaufana molitva poput tamjana pred Božji prijesto /Ps.14o,2/.Večernja molitva neka obuhvaća ove tri misli vodilje:Zahvalu za primljena dobročinstva, ispit savjesti združen s pokajanjem,i preporuka za Božju zaštitu.

Svaki dan donosi kršanima mnogo Božjih dobročinstava,premda su to katkada malene ili vrlo nezapažene mrvice koje padaju sa stola Gospodnjeg.Zato je na mjestu zahvala,a to je prvi dio molitve.Treba takodjer obaviti i ispit savjesti:valja pregledati,koja nam se djela smiju upisati u dobro,a koja u zlo. Vjerna duša moli oproštenje za svoje slabe čine.To je drugi dio večernje molitve:ispitivanje savjesti i pokajanje.Iza toga preporuči se Bogu za njegovu zaštitu i znamenuj se znakom sv.Križa.Razumljivo je da ne smije uvečer izostati molitva Majci Božjoj.Nikako se ne bi smjelo izostaviti onu lijepu obiteljsku posvetnu molitvu:O Gospodjo moja, o Majko moja...Tu molitvu napisao je vlastitom krvlju mladić Nikola Zucchi kao posvetu u teškim kušnjama i napastima protiv sv. čistoće.Ona mu je pomogla da je postao svećenik misionar.Umro je na glasu svetosti.Njegova pak molitva živi svaki dan u srcima svih onih koji hoće živjeti čistim životom.Upravo je s toga razloga rado mala u kršćanskim obiteljima koje žele biti čiste.

Ivan Cankar piše o večernjoj molitvi ovako:Kada sam bio u desetoj godini,prvi puta sam posumnjao da je Bog Mildsrdan i da uslišava čovjeka kada k njemu vapije svojim ranjenim srcem.Molio sam kasno u noć, činilo mi se da sam Bogu bliže nego nekada i da su u me uprte njegove očinske oči.Naposljetku sam zaspao u molitvi.Deset godina kasnije oboljela je moja majka. Polako je okrenula glavu i pogledala me u lice:"Jesi li večeras molio?"-"Molio sam, majko..."Pokleknuo sam uz njezin krevet,držao sam njezine ruke u svojima, ...klečao sam tu noć i sklopio sam ruke.Majčine usnice blago su se smješile.U tome sjaju i smiješku bila

je moja večernja molitva i plaća za nju,Bog ju je uslišao u svojoj velikoj mudrosti"/"Moj život"/.

Ivan Cankar sačuvao je u svojoj duši majčin lik.Mi pak,koji obavljamo svoju večernju molitvu pred slikama nebeske Marije,nosimo njezin lik vazda sa sobom u srcu a Njezinu molitvu i ime uvijek na svojim ustima:Zdravo Marijo!

22.DAN:MOLITVA PRIJE I POSLIJE JELA

Pobožni kralj Alfons Aragonski saznao je da njegovi dvorjanici zanemaruju molitvu prije i poslije jela.Želila ih je upozoriti na tu kršćansku dužnost.Zato ih je pozvao na sjaju gozbu.Gospoda se odazvaše u velikom broju ljubeznome kraljevom pozivu. Kada se je kralj pojavio u blagavaoni,svi sjedoše k stolu iza običajnog pozdrava,ali bez molitve.Kralj takodjer tog dana iznimno nije molio.Za vrijeme objeda iznenada se otvore vrata a u dvoranu dodje prosjak koji bez ikakvoga pozdrava sjede za stol te počne veselo jesti i piti.Odlična gospoda s negodovanjem su mahali glavama,ljutili su se i zgražali nad drskošću nepozvanoga i obazirali su se na kralja. Očekivali su da će kralj zapovijediti neka se bezobrazni čovjek baci napolje. Kralj je ozbiljno gledao preda se i nije dao nikakve naredbe.Kada se je neznanac okrijepio bez ikakvog znaka pozdrava ili zahvale jednostavno se digao i otišao.

"Gospodo moja,šta vi mislite o ovome čovjeku?" "Veličanstvo"-počeše ovi vikati jedan za drugim."Veličanstvo,to je nitkov,bezobrazan čovjek i podlac, protuha."Tada je kralj ustao i zagrmio nazočnima: "Vi ste baš upravo tako bezobrazni i drski kao i ovaj prosjak.Svaki dan jedete kod stola nebeskoga Kralja,jedete s velikim tekom.Sjednete za stol kao i ovaj prosjak.Stidite se!" Dvojnici u prisustvu svoga kralja poniknuše očima a rumen stida oblije im obraze.Jedan za drugim su se prekrižili i počeli moliti. Od toga dana nikada više nisu izostavljali svoje molitve niti prije niti poslije jela.

Pristojnost zahtijeva da čovjek moli prije primljenih dobročinstava a zatim da se uljudno zahvali za iskazanu dobrotu.Ovo pravilo vrijedi takodjer i tada kada je naš dobročinitelj Gospodin Bog. Dobre kršćanske obitelji uveliko cijene molitvu te paze da ju nikada ne bi zanemarili.Otac nikome ne odstupa svoje pravo da bi u obitelji predmolio mje-

sto njega.To je posebna očeva povlastica,pravo jer je on gospodar obitelji i svećenik u svetištu kršćanske obitelji.Ovu svoju službu on će vršiti i kod stola kadgod se okupljaju članovi obitelji na molitvu prije jela i poslije jela.

Svaki dan moramo sjesti k stolu u ime Isusovo. I upravo to čine oni koji pobožno obavljaju molitvu prije jela i poslije jela.Mnogi drže da je molitva prije jela bez značenja pa je stoga izostavljaju.No mi znademo da ona ima veliko značenje i veliku vrijednost i korist.

Legenda pripovjeda kako je došao k sv.Ivanu u posjeto neki odličan poganin.Kada su sjedili za stolom,uzeo jepoganin otrov te ga sasuo u čašu vina i kazao:"Ako ispiješ ovu čašu vina i ako ti ništa ne naškodi,dat ću se krstiti i postati ću kršćanin." Sveti Apostol podigao oči k nebu i pomoli se.Zatim blagoslovi otvoreno piće i ispije ga.Ništa mu nije naškodilo.Njegova pobožna molitva oduzela je vinu svaku moć otrova.

Pobožna molitva prije jela blagoslovit će takodjer i nama inaše jelo i piće da nam hrana ne naškodi.Tamo gdje kod stola pobožno obavljaju molitve tu je Isus nazočan kao nekada medju apostolima i učenicima na putu u Emaus.Nad takvom obitelji lebdi Duh Sveti,nad takvu obitelj prosipa se u obilju svaki Božji blagoslov.I premda će hrana biti jednostavna i siromašna,Bog će dati da ćemo je zaužiti sa slašću i uveliko će okrijepiti naše tijelesne sile.Molitva prije jela jest molba za Božji blagoslov, a molitva poslije jela je zahvala za iskazanu dobrotu.

Nekog žarkog ljetnog dana prolazi je sv. Franjo s bratom Masejem preko polja.Sunce je pripeklo i tolikom jačinom da su im od žedje i vrućine ispucale usnice.Kada stigoše pred krošnato drvo, nadjoše pod njim kutić ugodne hladovine i bistro vrelo koje je izviralo ispod korijena drveta.Franjo je izvadio iz putne torbe koru suhoga kruha,zamočio ga u mrzlu vodu i slasno jeo.Oko mu se osuzilo,zaplakao je.Brat Masej upita ga:"Oče Franjo,zašto plačeš?"Svetac je odvratio:"O,kako ne bih plakao na pomisao kako je Bog dobar!Gle, u svojoj ljubavi pripremio nam je ovaj kutić hlada i studenac uz nj, a kruh immo sa sobom.Čime smo zaslužili takovu očinsku ljubav? "Sveti Franjo bio je toliko zahvalam Bogu za koricu kruha, za hladovinu i mrzlu vodu.Mi imamo svaki dan sigurno mnogo bolju hranu.Da li je naše srce zahvalno Bogu kad ustajemo od stola? Da li ikada pomislimo da je Bog onaj koji nam pruža hranu?

Kažu da čovjek može uživati svoju hranu na tri načina: na životinjski način,na ljudski način i kršćanski.

Na životinjski način uživao bi hranu onaj koji bi bez pameti i mjere žderao hranu samo da udovolji svojoj proždrljivosti.Tako često čine lakomci.Na ljudski način uživa hranu onaj koji kod jela sačuva čovječje dostojanstvo.Ne živi čovjek zato da jede nego jede zato da živi.Kod ručka gdje je prisutno više osoba čovjek imade priliku osim uživanja hrane,takodjer i za korisnu izmjenu misli,za piznavanje novih osoba, sklapanje i utvrdjivanje prijateljstva.Pravila što ih iskazuje odgojeno društvo kod stola pomažu očuvati ljudsko dostojanstvo.

Kršćanin takodjer pazi kod jela na dostojanstvo.Stoga uživa jelo na ljudski način.Uživa ga takodjer i na kršćanski način,t.j.kod jela.Moli iako sama molitva traje trenutak,makar samo učinio znak sv.križa.Vlada se prema običajima svoje obitelji kako mu je već od mladosti usadjeno u srce.Moli pak takodjer s uvjerenjem da je hrana dar Božji.

Čovjek sije,radi,muči se, ali Bog je Onaj koji daje rast sjemenu i snagu da dozrije.Dobri Stvoritelj danomice prostire stoljnjak preko stola,otvara svoje ruke i sve napunjuje svojim blagoslovom /Ps.144,16/.Doliku je dakle da čovjek takodjer i moli da mu bude taj dar blagoslovljen,da mu služi zdravlju,a da mu ne bude na štetu,da ga ne baci u bolest i u smrt.Zahvalnost pripada takodjer Stvoritelju i za hranu.Bog je opet svojim darom dolio nešto ulja u svijetiljku našega života.Zar ga se onda čovjek ne će sjetiti kratkom zahvalom,svetom mišlju koja krasi dušu za vječni život.?

Molitva prije jela i poslije ima častan karakter.Bog zna kako daleko siže unatrag u povjest

ljudskog roda.Već je i Mojsije učio:"Dobro se čuvaj da ne zaboraviš Gospoda koji te izvede iz zemlje egipatske,iz kuće sužanjstva"(V.M cj ,6,12).Ovu molitvu je posvetio sam Gospodin Isus Krist.Zahvalio je Ocu prije nego je nahranio pet tisuća muževa.Zahvalio se je takodjer prije nego je pretvorio kruh u svoje Tijelo i vino u svoju Krv.Molitvom takodjer i kršćanin pretvori božje darove u svetu žrtvu;Stvoritelju u čast a sebi na vlastito posvećenje.

Prigodom neke svečanosti u Porajnu sakupilo se veće društvo u hotelu na objed.Medju gostima bila je nazočna i neka gospodja sa svojim sinčićem. Uzvanici već bijahu zauzeli svoja mjesta.Ručak je počeo.Dječak se pripremio da obavi svoju molitvu kako je bio naučen kod kuće.Budući ga od nazočnih gostiju nije nitko slijedio,začudjeno upita majku: "Mamice,zašto oni ne mole?"U dječakovoj blizini je bio neki čovjek koji mu na pitanje prijazno odgovori: "Dijete,ti samo moli bez brige,onako kako si naučen".Dječak učini znak križa te započe moliti na glas.Čovjek koji ga je potaknuo ustane,a s njime se digoše još i neki drugi i konačno je i čitavo društvo odgovaralo na molitvu mladome junaku.Svi su hvalili lijepi običaj dobro odgojenog djeteta. To je primjer obitelji u kojoj se redovito moli.

Tako je bio odgojen i sv.Dominik Savio,pitomac sv.Ivana Boska.Dominikova pobožnost duboko je zasijecala u svagdanji život.Jednom su Savijevi roditelji imali gosta.Kod objeda znanac je sjeo k stolu bez molitve i počeo je slasno jesti.Otac je rekao Domniku: "Dodji k stolu:"Ali Dominik nije odazvao.Kada je gost otišao,ispričao se Dominik kod oca: "Nisam se usudio sjesti k stolu s čovjekom koji ide k jelu kao životinja na koritu."

Kada se očenašem obratiš Nebeskom Ocu prije i poslije jela jela,moleći Ga za njegov blagoslov,bit će dobro da s Zdravomarijom zamolimo takodjer i Nebesku Majku za njezin blagoslov.Molimo je da se to naše djelo,kojemu se toliko puta vraćamo, ne bi pretvorilo u nešto što nije dostojno čovjeka.

Amen!

23.DAN:ANDJELOVO POZDRAVLJANJE

195o.godine radio stanica glavnog irskog grada Dublina uvela je na prijedlog dublinskog biskupa Andjeosko pozdravljanje ujutro, upodne i uveče. Mnoge radiopostaje prenašale su do sada samo u podne zvonjenje Andjeoskoga pozdravljenja.Dublin je jedna od prvih postaja koja prenosi zvonjenje ujutro, u podne i uveče.

Zvuci zvona ustrajno svaki dan tri puta pozivlju vjernike da podignu svoje misli k Bogu i Mariji,ne toliko, iz skrbi za svoj zemaljski život koliko više za spas svoje duše.No rijetki se odazivaju.Izmedju tisuća možda jedan:možda priprosti radnik,možda bogoljubna kućna pomoćnica,možda koja postarija ženica i svećenik koje je zateklo zvonjenje na ulici..Svi drugi hite svojim putevima,trče za svojim poslovima a ne spominju se da ih zvono pozivlje na molitvu,tako poznatog Andjeoskog pozdravljenja

Car Napoleon je jednom za vrijeme svog zatočenja na otoku sv.Helene izjavio:Izmedju svih stvari najviše mi manjka zvonjenje andjeoskog pozdravljenja...Nikad nisam slušao tog zvonjenja a da ne bi bio ganut u dno srca.Vazda sam se sjećao djetinjih godina. Više puta sam umuknuo tom zgodom.Moji p ratioci su mislili da razmišljam o slavnim bitkama ali su se varali.Ušutio sam zbog zvonjenja Andjeoskog Pozdravljenja i moj duh se je odmorio u njemu..."

Zaista, duša bogoljubnog kršćanina,katolika odmara se slušajući Andjeosko pozdravljenje.Ta ova je molitva tako lijepa po svome sadržaju,tako značajna po povjesnim uspomenama i tako važna obzirom na svoju svrhu.

Divna je molitva andjeoska pozdravljenja po svome sadržaju."Andjeo gospodnji je navijestio Mariji i ona je začela po Duhu Svetome".Arkandjeo Gabrijel navjestio je Mariji da je izabrana za Majku Sina Božjega i to u puni vremena kada je ljudski rod bio pripravan da primi Spasitelja svijeta.U Marijinom životu nema ljepšeg trenutka od Navještenja.U siro-

mašnoj,skromnoj nazaretskoj kućici kleči zaručnica sv.Josipa duboko udubljena u molitvu.Marija je molila kao što je molila već toliko puta prije,a nije ni najmanje slutila da će ona biti izabranica Božja.I stupio je pred nju Božji poslanik.Tu stoji Gabrijel ispred kraljice andjela,ispred žene koja je tajanstveni sveti šator,škrinja zavjetna,u kojoj će prebivati najsvetiji

S kakvim poštovanjem je pristupio poslanik Božji izabranoj izmedju svih žena!Do tada se nije još nikada dogodilo nijednoj ženi da bi joj Bog poslao svoga andjela i tako je počastio.Gospodin joj je poslao svoj pozdrav koji je morao ispuniti veseljem srce presvete Djevice.Marija je primila andjelovim pozdravom jamstvo da je našla milost u očima Božjim te da je njezino ime prvo zapisano u knjizi života."Zdravo Marijo,milosti puna,Gospodin je s tobom!"Na andjeoski pozdrav i navještenje Marije je odgovorila svojim pristankom.

"Evo me službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!" Misao vodilja koja se protezala kroz čitav Spasiteljev život morala je takodjer biti misao voditeljica u Marijinom životu.Kao što Isususov lik nosi na sebi poteze njegove presvete Majke tako je i Marijin duhovni lik sličan životu Njezinog Božanskog sina.

"Evo me službenice Gospodje", - bio je ponizni i veseo usklik čitavog Marijinog života...Marija je izmedju sviju ljudi postigla najvišu svetost, ona se je najviše približila Božjem savršenstvu.Za svetost se ne traži nešto veliko,odlična i izvanredna.Ljepota svetih duša nalazi se u njihovoj unutrašnjosti,sakrivena ljudskim očima.Svetost je najljepša tada ako nosilac svetosti sam najmanje za nju znade.Prava svetost ne sastoji se ni u velikim ni u malim stvarima nego u jednostavnim izvršavanju volje Božje.Biti veliki u svagdanjim djelima jest prava svetost.Sv.Bernard divi se Mariji u tome trenutku:"Gle poniznosti.Gle pobožnosti.Premda je izabrana za Majku Božju,sama sebe nazivlje sluškinjom.Neočekivana vijest nije ju uzoholila."Marija je vjerovala Božjoj riječi i ispunila je Božju poruku.Čim je Marija dala svoj pristanak dogodilo se je

čudo,neizmjerno veće od stvaranja svijeta:druga Božanska osoba postala je čovjekom.

"I riječ je tijelom postala i prebivala medju nama." Bog je postao čovjek preko Marije.Tako je Marija postala Majka Božja i ujedno i naša Majka.Majka povjesnog i otajstvenog Isusa.To je bio najveći trenutak povjesti kada su se otvorila nebesa te je druga Božanska osoba uzela na se ljudsku narav. Bog je postao čovjek da bismo mi po njegovim zaslugama postali djeca Božja.On želi bivati medju nama da bismo mi jednom mogli prebivati u nebesima.O, doista veliki čas! Zar je onda čudo ako padamo na koljena,udarajući se u prsa,kada izgovaramo ovu veliku tajnu? Tajna Utjelovljenja i Otkupljenja!Kako je velika Marija! Na njezinu riječ bili smo spašeni. Zar ne ćemo,kao dokaz naše skromne zahvalnosti za naše spasenje,svaki dan moliti u našim obiteljima "Andjeosko pozdravljanje?"

Andjeosko pozdravljanje je važna molitva i zbog povjesnih dogadjaja.Povjest nam pripovjeda da je papa Urban II. 1088 god. zapovjedio da se ima zvoniti ujutro i uveče Andjeosko pozdravljenje da bi Bog po Marijinom zagovoru ponovo vratio kršćanima sv.zemlju koju su Turci podjarmili.Papa Grgur IX. ponovio je tu naredbu.Papa Kalist III. pak je 1456. god.naredio da se mora takodjer i u podne zvoniti Andjeosko pozdravljenje na uspomenu čudesne pobjede kršćana na Turcima kod Beograda.Sultan Muhamed doveo je pred Beograd 1456.g.ogromnu vojsku koja je brojila 150.000.momaka i 300 topova. Počeo je opsjedati grad.Braniocima je zaprijetila velika pogiba.Kada je to zapazio sv.Ivan Kapistran,uzeo je u ruke križ i počeo oduševljavati vojnike i sazivati Mariju u pomoć.Porastao je moral kršćanske vojske. Pobjedili su kršćani.Na uspomenu ove očigledne Marijine pomoći Kalist III.odredio je za čitavi svijet da se tri puta dnevno zvoni Andjeosko pozdravljenje.

Važna je molitva Andjeoskoj pozdravljenja i po svome značenju.Zašto molimo?Molimo da nam Bog udjeli svoje misli.Komu? Nama svima koji smo po andjelovom navještenju spoznali za Utjelovanje Sina Božjega pa da po Njegovom trpljenju možemo jednom slavno uskrsnuti.Koliko ljudi odkrije svoju glavu i po-

moli se. već u osvitu zore,grijani podnevnim suncem,obasjani zlaćenim trakama zalazećeg sunca,uvijeni velom prvog tihog dolazećeg sumraka kada se razliježu zvuci naših zvona na uspomenu pozdrava i navještenja iz samoga neba?Koliko se izmedju nas koji se ponosimo slavnim kršćanskim imenom, sjetio u tim trenutcima velike tajne Božje ljubavi i milosrdja i velike riječi Božje Službenice?Koliki izmedju nas se tada udaraju u prsa u dubokoj poniznosti pred Riječju koja je Tijelom postala i živjela na zemlji medju sinovima ljudskim.I upravo tada mi susrećemo Majku Božju.Ali za Nju nema pozdrava gotovo nitko izmedju ljudi.Sam Andjeo Gospodnji se je sagnuo pred Njom,a mi smo kao gluhi i slijepi koji tapamo kao u tmini i ne nalazimo štapa o koji bismo se naslonili.Mi smo djeca koja ne čuju da ih zove njihova Majka.

Ako nam je bila udjeljena milost da je u našim obiteljima opet oživjela jutarnja i večernja molitva,tada nemojmo zaboraviti niti ove lijepe molitve Andjeoskog pozdravljanja.Ne dodjimo pred Mariju praznih ruku,poklonimo još taj dar!Neka ne budu zvona prazna ostavština naših predaja nego dio našeg srca, neka budu pratioci našeg života koji će nas tri puta dnevno podsjetiti na tajnu žrtve i ljubavi.Kada čujemo zvonjavu zvona,prekinimo posao i molimo se s potrebnom unutarnjom sabranošću.

Kada je sv.Ivan Bosko imao devet godina,usnuo je čudesan san koji mu je otkrio njegovo životno poslanje.Ukazao mu se dostojanstven čovjek u muževnim godinama u sjajnom odjelu.Bijeli plašt pokrivao je čitavu njegovu osobu, a obraz mu je bio pun sjaja.Ivan ga je upitao:"Tko si Ti?""Ja sam Sin One koju Te je tvoja majka naučila tri puta na dan pozdravljati."

Zar to nije sjajno svjedočanstvo kršćanskog odgoja kojim je majka Margarita učila malog Ivicu Andjeosko pozdravljenje !

Kršćanski roditelji,koji ljubite svoju djecu,molite s njima i častite Mariju Andjeoskim pozdravljenjem!

24.DAN:SVETA KRUNICA

Lomača je pripravljena.Krvnici je upravo upaljuju i zadnji katolički misionar u Japanu umire mučeničkom smrću.Vjernici su u njemoj boli okružili onaj sudbonosni prostor.Što će biti- to je njihova velika briga - što će biti od nas ako ne ćemo imati nijednog svećenika koji bi nas poučavao u vjeri.Mučenik za vjeru pogodio je misao njihovih srdaca te im želio odgovoriti na njihovo pitanje.Visoko podigne krunicu te poviče iz plamena koji je već lizao oko njega:"Čvrsto se držite ovoga i sačuvat ćete sv. vjeru!"Proteklo je blizu dvije stotine godina.Japan je opet otvorio vrata katoličkim misionarima.Koliko iznenadjenje! Na svoje veliko veselje otkrili su čitave općine vjernih katolika.Kako su mogli sačuvati vjeru kada ih nijedan svećenik nije mogao poučavati o vjerskim istinama?Dobri ljudi ispravno su shvatili poslijednje riječi umirućeg mučenika te su ih ispunjavali.Sv.Krunica je za njih bila katekizam i propovjed,bila je za njih škola vjere i života.

U našim danima opet se čuje očajan krik:Što će biti s nama?Što će biti s našom djecom?Što će biti s vjerom?Odgovor je ovaj:Krunicu u ruke,krunicu u obitelji.Krunica neka uči djecu katekizam,Krunica neka nam očuva vjeru!

Razmotrimo danas što je krunica i zašto je upravo potrebna u obitelji.Što je krunica i kakovo značenje ima u životu pojedinaca?

Sv.Krunica je molitva u kojoj razmišljamo tajne utjelovljenja,trpljenja i uskrsnuće Isusa. Krista,njom častimo Djevicu Mariju koja je kao Majka Isusova u tjesnoj vezi sa spomenutim otajstvima.Ovu molitvu nazivamo i ružarij jer su u njoj kao ruže u vijencu nanizane najljepše molitve:Vjerovanje,Očenaš,Zdravomarija,Slava Ocu,Izmedju tih molitva upleteno je razmatranje o vjerskim tajnama.

Seljak je kazao:"Sv.Krunica je uzda u obitelji.Doklegod je čvrsto držimo u rukama, ne možemo skrenuti s pravoga puta;Bog i Majka Božja su uz nju kažiput".Inženjer je kazao:"Put prema nebu je tako

strm da moraju kola,koja voze gore,imati kuglične ležajeve posebne konstrukcije.Nanizani su na vrpci, a ime im je Krunica."Liječnik je kazao:"Za bolesno tijelo vrlo lako pripišem apotekarska zrnca,a za bolesnu dušu najbolji su lijek zrnca na sv.krunici.

Sv.Krunica je kao dizalica uz more i mi radimo slično kao ona u spuštanju i dizanju.Svako zrnce zadire u dubinu ljudskog srca kao što zadire i vedro u dubinu zdenca,a naskoro izroni noseći prema nebu vedro ispunjeno biserima za krunjenje preblažene Djevice Marije,zrnca Zdravo Marije,puna ljubavi.

Papa Pijo IX. naziva svetu Krunicu malim Evandjeljem.Kao što nam Evandjelje predočuje sliku iz Isusovog života tako se takodjer pred nama radjaju slike iz Isusovog i Marijinog života.Kako lijepo u radosnom dijelu združujemo svoju pobožnost arkandjelom Gabrijelom koji Mariji navješta rodjenje Isusovo,združujemo sa sv.Elizabetom koja sa svom ljubavlju prima Majku Božju;pridružujemo se pastirima koji su zbog svoje jednostavnosti i poniznosti bili prvi pozvani k Isusu; s Marijom i Josipom koji su u hramu prikazali i našli Isusa i u isti vrijeme mislimo na Isusa.U žalosnom otajstvu utvrdjuje se naše trpljenje,dobiva svoj smisao i zasluge zbog trpljenja Gospodina Isusa Krista i njegove žalosne Majke.U slavnom otajstvu diže se naša molitva i naše čeznuće prema konačnom cilju,prema nebu.

Povežimo sve svoje veselje,trpljenje,svu svoju ljubav i ufanje sa sv. Krunicom i budimo uvjereni da to ne će biti uzalud.Sve ćemo postići po Mariji.Ona je posrednica milosti i Isus,koji joj je bio pokoran za svog zemaljskog života,sigurno ne će odbaciti njezin zagovor za nas na nebesima.

Sv.Krunica jest čudesna ljepota vjere, divna jednostavnost vjere!Papa Pijo XI. gorljivo je preporučivao sv.Krunicu.Kazao je nekom biskupu: "Sveta Krunica neka bude napose našim obiteljima draga molitva.Napose neka budu naši očevi i majke u tome dobar primjer svojoj djeci!"

Pokojni Papa Pijo XII. opominjao je prije rata:"Cijela obitelj,mali i veliki,neka mole svetu krunicu.Sv.Krunica neka uveče združi kod Marijinih

nogu sve one koji je dnevni rad dijelio.neka ih združi s odsutnima i pokojnima čiji spomen neka opet oživi u vrućoj molitvi i tako blagoslovi i posveti vez koji ih sve sjedinjuje pod majčinskom zaštitom Blažene Djevice Marije,Kraljice sv.Krunice".

1951.na blagdan žalosne Majke Božje,pisao je sv.Otac biskupima čitavoga svijeta: "Poteškoće današnjeg vremena velike su i stražne.Nema više bratske sloge medju narodima,svijet uznemiruje neprijateljstvo i medjusobni prestiž,mnogi otpadaju od vjere. Unatoč toga ne smijemo očajavati nego se moramo sjećati Gospodinovog obećanja:"Molite i dat će vam se". I još većim pouzdanjem zatecimo se Majci Božjoj,Pomoćnici Kršćana, koja je prema riječima,sv.Irenija donijela svijetu spasenje.Molitva sv.Krunice neka se opet probudi i ponovo uvede u naše obitelji.Prava kršćanska obitelj,počelo i temelj ljudskog društva, mora biti prije svega nadahnuta naukom Evandjelja u tu svrhu sv.Krunica je izvanredno uspješno sredstvo. Kako je lijepo ako iza dnevnog napornog rada čitava obitelj kao jedno srce časti Mariju.Ova zajednička molitva povezuje sve članove obitelji.Ova veza nježne ljubavi sve ih združuje takodjer s Marijom,koja je kao ljubezna Majka u duhu medju svojim djecom i na njih rosi obilje milosti, medjusobnog povjerenja, jedinstvenost i obiteljskog mira.Takva obitelj postaje sve sličnija sv.Obitelji iz Nazareta.Sv.Krunica je za nju najbolja škola kršćanskih kreposti i odricanja. Razmišljanje otajstva otkupljenja uči odrasle da nasljeduje Isusov i Marijin primjer,da u njima nadju snagu i utjehu u poteškoćama i ustrajno čeznuće za nebeskim dobrima.Djeca pak u sv.Krunici upoznavaju glavne istine sv.vjere.Djeca i nehotice izljube Spasitelja i nauče se cijeniti snagu zajedničke molitve. Ponovno izjavljujemo da imamo velike ufanje da će sv. krunica ozdraviti rane našega vremena,"tako završuje sv.Otac svoju poruku.

Marija je izjavila već u Lordu kako joj je mila ova molitva.A u Fatimi upravo nas je molila,da rado molimo sv.krunica i obećala svijetu spas po pokori i sv.krunici.

Sv.Krunica naposo je lijepa obiteljska molitva obzirom na svoj božanski sadržaj i po povezanosti s

našim život.I kao što je brevijer službena molitva velike Crkve,tako neka bude i krunica redovita molitva male Crkve - obitelji.

Dva prijatelja prolazila su uvečer kroz selo. Iz brojnih kuća odzvanjala je molitva.Prvi prijatelj je progovorio: "Razmišljam o toj molitvi.Zar ti se ne čini da je to odviše? Iza tolikog svagdašnjeg napornog rada na koncu još i ta duga besmislena molitva! Ja kao naobražen čovjek ne bih mogao to podnijeti.Gadi mi se." " Ne zamjeri, mi dragi prijatelju,"progovori drugi," što ću ti kazati: tvoja prava naobražba ne može se o pirati ovoj molitvi.Poteškoće ti čini tvoja nevjera.Pomisli na ovo: Krist je za čovječanstvo znao moliti čitave noći.Zapovijedio nam je da uvijek molimo.Sada si zamisli ove ljude koji su tako radini. Od zore pak do kasne noći samo rad i rad!Težak i naporan rad.Po završetku dana i rada osjećaju potrebu,iz svoje žive vjere,da treba posvetiti nekoliko minuta i Gospodinu Bogu.Ta preko dana jedva nadju čas,dva da izmole koji Očenaš.A kako bi to inače izveli? Večernja molitva sakupi medjusobno sve članove obitelji te ih tijesno sve povezuje medjusobno i s Bogom.Preko dana bilo je štošta što ih je dijelilo, prouzročilo razne nevolje i po koju tvrdu riječ. Sada, pak,kad kleknu pred Boga,On ih sve zbližuje i povezuje u jedno srce svojom ljubavlju.Budi uvjeren da je ova molitva,koja je malena žrtva na čast Bogu i Gosp. i,snažna obiteljska vez koja je jača od svake druge veze".

Bezvjeran Bovio kasno u noći vratio se je kući.U majčinoj sobi još je gorjela svjetiljka.Bovio pokuca, otvori i nadje majku kako kleči pred Marijom moleći sv. krunicu."Mama, baci na stranu zastarjelu robu." Majka mu je htijela udovoljiti pa ga upita:" Sinko, a što ćeš mi dati u zamjenu?"Ovo pitanje je sina tako presenetilo da nije znao reći drugo nego:"Mamo,samo nastavi" Kroz čitav život nije zaboravio majčinu riječ:"Što ćeš mi dati u zamjenu?"

I bezboštvo našeg vremena želi nam oduzeti sv.krunicu.A što ćeš nam dati u zamjenu?Mi samo odvažno nastavi moljenjem sv.krunice koju nam je

dala u ruke sama Majka Božja i molimo je da bi se u svim obiteljima molila ova divna Gospina molitva.

Amen!

25.DAN:BLAGOSLOV POSVEĆENOG RADA

Biskup Slomšek je pripovjedao ovo:Neki mudar čovjek imao je običaj da je naš šetnji pisao štapom po pijesku nule i studirao ih.Mali sinčić upitao ga je:"Oče, što znače ove Vaše nule koje crtate u pijesku?"Sinko, zar ne poznaješ nule što ih pišete u školi na ploči kada računate s deseticama?Već ste izradili mnogo zadataka ali, kako vidim, ne znate niti najosnovnije matematičke zadatke.Evo pokazat ću ti ovaj račun: Gle, sve te nule nemaju nikakove vrijednosti dok ispred njih ne staviš kakvu brojku koja ima vrijednost.Ako staviš na prvo mjesto vrijednu brojku,tada ćeš imati toliko veći broj koliko ćeš više nula pripisati!"Sav naš rad svi naši napori,sve naše naprezanje nemaju vrijednosti dok im ne damo pravu vrijednost.Ova vrijednost jest dobra nakana.Čim više imadeš dobrih dijela tim će biti veći broj.Svaka nula te uči da je dobro djelo pred Bogom bez dobre nakane bez zasluge.Dobra nakana jest: Sve na veću slavu Božju i za spas duša.Dobra nakana pak posvećuje sav tvoj rad i imaš i lijepi uspjeh jer djelo bez Božjeg blagoslova s neba je prazno.

Često su u kršćanskim obiteljima toliko zauzeti radom da na molitvu ne mogu misliti.Dobre majke se tada ispričavaju:" Zanemarila sam molitvu" Kako lijepu zamjenu zamolitve će im tada savjetovati svećenik.Do vas stoji da rad pretvorite u molitvu ako načinite već ujutro ili prije tada dobru nakanu.Vaš rad će biti posvećen kratkim uzdahom:" "Sve na veću slavu Božju!" Tada će i za vas vrijediti isto ono što pjeva pjesma o sv.Josipu:"Tvoja je molitva rad, tvoj rad je molitva."Stoga razmotrimo što je dobra nakana,kako ćemo je učiniti i kakvu vrijednost ima za naš život.

U tamnim ulicama postavljeno je svijetlo na svakih sto metara.To je sasvim dosta da je čitava ulica rasvijetljena.Dobra nakana je kao svjetlo koje nam svijetli na putu života kod našeg rada.

Stoga moramo često probuditi u srcu dobru nakanu.

U prošlim stoljećima mnogi su nastojali kako bi pronašli kamen mudrosti.Kamen bi morao posjedovati takvo svojstvo da bi željezo i slične kovine pretvarao u zlato čim bi ih se dotakao.Razumljivo je da je sve nastojanje bilo uzalud.Mi poznajemo takav kamen mudrosti a to je dobra nakana.S njome možemo svako djelo,ma kako neznatno, pretvoriti u zlato za nebo. Čak i sama igra,veselje može postati Bogu ugodno djelo samo ako sve to radimo s dobrom nakanom i iz ljubavi prema Bogu.

Dobra nakana slična je čarobnom štapiću koji naš svagdašnji rad pretvara u djela zaslužna za vječni život,preko njih umnožava posvećujući milost u našim dušama i povećava slavu u nebesima.Sv.Pavao je kazao: "Ako dakle jedete ili pijete ili drugo što činite, sve činite na slavu Božju /1 Kor.10,31./.

Dobru nakanu moramo probuditi prije svakog rada koji nije griješan.Napose se to preporuča za takve čine koji sami po sebi nisu niti dobri niti zli: spavanje,jelo,odmor,zabava,igra.Najsavršenija su ona djela koja vršimo iz čiste ljubavi prema Bogu i bližnjemu jer ljubav je najveća krepost.Nikada pak ne smijemo vršiti zle ili grešne čine s dobrom nakanom.

Crkva osudjuje načelo:Svrha posvećuje sredstvo.Sv. Pismo kaže:"Zar ćemo raditi zlo da nastane dobro? Pravedna je osuda takovih!"

Preporuča se da probudimo dobru nakanu svaki dan ujutro,već kod jutarnje molitve,da na taj način već unaprijed posvetimo sebe i sav svoj rad preporučimo Bogu.Ovu pak nakanu nastojmo preko dana više puta ponoviti,napose kad se laćamo važnih posala,a osobito tada ako se u nama javljaju sebične i častohlepne nakane. Unutarnja nakana ima pravu vrijednost a ne riječi koje su izgovorene bez razmišljanja i volje.Dobra nakana mora biti od životne vrijednosti da nas drži i čuva na pravome putu.Ujutro,a preko dana više puta,molimo kako nas uči katekizam i kao što mole u dobrim obiteljima sva djeca u jutarnjim molitvama:"O preslatko Srce Isusovo, po rukama Preblažene Djevice Marije darujem Ti molitve,sva djela i trpljenje današnjeg dana u zadovoljštinu i na-

knadu za sve uvrede što Ti ih nanese u Presvetom Oltarskom Sakramentu.Amen" ili pak ukratko: Sve na veću slavu Božju.- O Isuse,sve iz ljubavi prema Tebi.Isuse, Tebi živim,Tebi umirem,Tvoj sam život i mrtav. - Moj Bože , neka bude na čast Tvoju sve što ću danas govoriti,mišliti,raditi ili trpjeti.- Sve u Božje ime. Sve s Marijinom pomoću!.

Sv.Alojzije igrao se je za vrijeme odmora sa svojim drugovima i prijateljima.Jedan izmedju njih postavi u šali pitanje:"Što bi ti učinio ako bi za jedan sat nastupio sud Božji? "Netko je od nazočnih kazao:" Ja bih obavio generalnu ispovijed preko čitavoga života."Svaki je iznio svoje mišljenje.Alojzije je šutio." A što bi ti,Alojzije,učinio," upitaše ga prijatelji? "Ja bih se mirno igrao naprijed jer sam prije igre učinio dobru nakanu da želim sudjelovati u igri jedino iz ljubavi prema Bogu da i tim činom častim Boga." Svi su bili iznenadjene ovim odgovorom.Saznali su kako si mogu na lagan način svaki čas sabirati dragocijene zasluge za nebo.

Ruke kod rada, srce kod Boga! Poznati misliocc Gratry nikada nije zaboravio riječi što mu ih je kao drugoškolcu kazao kateheta:"Kad ti bude teško,moli za pomoć Boga, njemu posveti svoje djelo i on će ti pomoći."

Kako je lijepo ako čitav svoj rad,sve svoje djelovanje gradimo na temelju Božje ljubavi.Koliko će biti više u takovom radu mira,jasnoće i Božje utjehe.

Isus je kazao:" Bez mene ne možete ništa učiniti!" On je Svijetlo koje rasvjetljuje svakog čovjeka koji dodje na ovaj svijet.Veliki učenjaci bili su svijesni ove činjenice pa su se vazda prije svoga rada spuštali na koljena.Ozanam je uvijek pokleknuo prije nego je započeo svoja predavanja na univerzi.Biskup Dupanlop je govorio da ne može raditi ako svoje djelo ne prelije u molitvu.Kada je veliki učenjak sveti Toma Akvinski naišao na poteškoće u svojem intelektualnom radu,otišao je u crkvu pred svetohra-

ništa.Svoja djela,svoje spise više je puta stavljao na oltar.Znameniti slikar Lippi zato je slikao s tolikim uspjehom Marijine slike jer je svoje djelo posvećivao Mariji.

Sve partiture glazbenika Haydna nose na prvoj strani natpis:In nomine Domini - u ime Božje,ili pak:Soli Deo gloria - samo Bogu slava, a na koncu: Laus Deo - Bogu hvala. Jednom je došao u posjete k Haydnu neki skladatelj i upitao ga kako može toliko i tako lijepo skladati.Umjetnik je odgovorio: "Uvijek molim za uspjeh kod rada Boga i Majku Božju. Svoje djelo uvijek preporučam Bogu a zatim sjedam za klavir.Ako mi ne polazi za rukom,tada opet pokleknem i molim tiho dugo,dok ne dobijem ponovno nadahnuće".Iza srete završenih kompozicija znao se je ovaj veliki glazbenik takodjer molitvom zahvaljivati Bogu.Jednom su kod neke Haydnove proslave bila sabrala najuglednija bečka gospoda.Kada su ga oduševljeno slavili,Haydn se je podigao,pokazao prema nebu i polako kazao:" Sve mi je to došlo odozgo!"

Takodjer vi mi nemojte nikad zaboraviti izručiti svoj rad u ruke vječnoj Istini,Dobroti,Ljepoti - Bogu i Mariji.Rad je svet.Dvostruko je svet ako ga posvetimo,ako povežemo zemaljsko s nebeskim.Odanle pak dolazi sve, a to potvrdjuju takodjer Božje riječi: 'Ništa nije onaj koji sije niti onaj koji zalijeva; Bog je onaj koji daje rast i blagoslivlje naše djelo.

Ne zaboravimo niti to da darujemo Bogu svoj rad i molitvu preko Marijinih ruku! Marija nosi naše djelo,naš rad pred Božji prijesto,Kršćanski roditelji znati će svoje brige,rad i poteškoće oko odgoja djece izručiti Mariji koja će za njih posredovati kod Boga.Bog podjeljuje sve milosti preko Marije,zato pak takodjer i prima dobra djela po Mariji.

26.DAN:OBITELJ SVETKUJE NEDJELJU

"Veliko zvono zazvonilo je s tornja župske crkve.Njegov glas je odjekivao kao Božji glas od gore do gore. Na poljanama se je sagnulo žito,poput tiho šumećih valova,orošeno srebrenom rosom. Glas zvona je pokucao na svaki prozor i povikao: Djeco,nedjelja je. I zavladao je Božji mir" Tako opisuje nedjelju pisac Finžgar.

Drugom zgodom pokušao je isti pisac otkriti od kiše ispranu sliku na vanjskom zidu stare kapele ali nije uspio.Vidio je glavu i noge vola koji je počivao,uz njega je vidio prekrenut plug i branu a iznad slike neke blijede zrake koje su obasjavale zemlju.Neki starac pristupio je k njemu.Pisac ga je upitao:"Oče, što predočuje ova slika?" To je sveta nedjelja," protumačio mu je starac."Sve počiva i miruje: orudje, i životinje i ljudi, a Bog tamo gore iznad sela blagoslivlja polja,ljudi i životinje.Šteta da je Božje lice izbrisano jer se Gospodin tako lijepo,blaženo smiješio ljudima.Bog zna nije to možda zato što više nema prave, svete nedjelje."

Kršćanska obitelj,koja predstavlja Božje svetište,Božji hram,vazda će savjesno i u tančine svetkovati nedjelju.

Kada se je Marija ukazala u La Saletti 1846.godine dvojici mališana,u dva navrata im je rekla neka kažu ljudima da će ih stići teške kazne ako se ne poprave.Medju grijesima koji najvećma izazivaju srdžbu njezinog Sina spomenula je Marija nepoštivanje nedjelje težačkim poslovima i zanemarljivanjem sv.Mise.

Nema gotovo nijedne stvari koju bi Bog tako neposredno zadržao za sebe kao što je nedjelja koja se punim pravom naziva Gospodjim danom.Velikom ljubomornošću pazi kako se slavi taj njegov dan te drži oskvrnuće nedjelje za velik grijeh koji izaziva njegovu pravednu srdžbu.Strašno je nastupio Gospodin Bog protiv kralja Baltazara

koji je oskrvnuo sveto posudje,a još strašnije nastupa protiv onih koji oskvrnjavaju njemu posvećen dan.Gotovo u svakom ukazanju kaže to po Mariji i Ona kao dobra Majka takorekuć moli ljude neka više ne oskvrnjuju dane Gospodje jer ona više ne će moći zadržati kazne koje Bog već ima pripremljene.

Unatoč svemu tome još imade kršćana koji polaze svetoj Misi samo na Božić i na Uskrs,koji rade u nedjelju kao i u obične dane.Ali ne samo to.Nedjeljama i blagodanima vrijedjaju Boga još teže nego kroz tjedan.

U drugoj Makabejskoj knjizi čitamo da je okrutni kralj Antioh poslao svoga vojskovodju Apolonija s 22.000 vojnika na grad Jeruzalem da pobije i zarobi tamošnje stanovnike.Lukavi, prepredeni Apolonij sakrivao je svoju namjeru i hinio je pred Židovima kao da je jedan od njihovih najboljih prijatelja.No kada je došla subota, naredio je vojnicima da prihvate oružje i započeo je opći pokolj.Djavao radi isto tako.Tokom tjedna pušta mnogo vjernika da mirno rade svoj posao, ali za blagdanske dane sprema nacrt kako će ih što lakše zavesti u grijeh. Segneri piše da su se stari Perzijanci za vrijeme svojih najvećih praznika bavili lovom na zmije i druge životinje i to većma nego li u ostale obične dane.Slično moraju i kršćani nedjeljama i praznicima loviti otrovne zmije - grijehe te ih ubijati oružjem koje se sastoji u slušanju riječi Božje i pribivanju sv.Misi.

Biskup Slomšek ustanovio je već prije stotinu godina ovo:" Sveta vjera umire i u našim krajevima;čuvajte i branite je da vam ne umre.Stojte uz vjeru jer ako svijetlo usred tame ugasne,kamo ćeš se, putniče,uteći?" Što bi tek danas kazao kad bi svojim očima obuhvatio čitavu našu zemlju i vidio kako se oskvrnjuje nedjelja?

Francuski pisac Veuillot/Vejo/ zapisao je slijdeći dogadjaj: neki francuski seljak rugao se svome susjedu što je taj svake nedjelje redovno polazio sv.Misi.Susjed je nastojao bezvjerca,koji je nedjeljama radio,na lijep način poučiti pa mu je kazao: Prijatelju,pomisli da imadem u džepu 7 franaka te od njih šest darujem siromahu kojeg susrećem na ulici. Kakav sud ćeš stvoriti o meni?"Time bi uči-

nio velikodušno djelo! Siromah bi ti morao biti veoma zahvalan.""Dobro.Sada pak kažimo da bi taj siromah,umjesto da mi se lijepo zahvali,nasilno još oduzeo sedmi franak što sam ga sačuvao za sebe. Što bi ti na to kazao?"Ako bi nešto takovo učinio, zaslužio bi da ga objese.""Prijatelju,sada pak sam prosudi! Zar ne osjećaš da si ovom izjavom osudio sama sebe?Bog ti je dao šest dana u tjednu da gradiš i privredjuješ za sebe, sedmi pak je zadržao za sebe i taj dan mi smo dužni svetkovati. A ti, umjesto da bi bio Bogu zahvalan,kradeš mu taj dan." Čovjek se zastidio svoga ponašanja i popravio se.

Sv.Ivan Vianney,župnik u Arsu u Francuskoj, opominjao je svoje župljane da s velikom revnošću svetkuje blagdane Gospodje.Rekao je:"Nedjelja je Božje vlasništvo,Gospodinov dan.Gospodin si je od sedam dana u tjednu zadržao za sebe jedan dan. Kojim pravom si prisvajate ono što nije vaše? Ta znadete da ukradeno ne donosi dobitka. Ne ćete imati nikakove koristi od onoga dana što ga ukradete Bogu.Poznam dvije stvari koje čovjeka dovode na prosjački štap: kradja i nedjeljni rad."

Tko ne sluša Božje riječi zakržlja u duhovnome napretku,njegova vjerska naobrazba je nepotpuna i nezrela.Nužno je potrebno barem jedanput tjedno saslušati Božju riječ,u nedjelju.Vjerska naobrazba mora napredovati i rasti s godinama. Ako zakržlja,tada je razumljivo da je nesposobna za život.Možda će krivnja biti baš u tome,što mnogi odrasli ljudi,osobito intelektualci,ne poznaju vjeru te prema tome niti ne mogu iz vjere crpiti jasnih smjernica na život.

Lijepa je nedjelja.Ona je sva Božja.I koliko ćemo je lijepše svetkovati toliko će nam biti ljepša.Nikad i nigdje nije ona lijepa ako nije posvećena Onome koji nam ju je darovao.Nedjelja bez Boga jest kao dan bez sunca.Kršćanska obitelj zna da je svetkovanje Gospodinjeg dana ozbiljna stvar,zato će je svetkovati pobožnim prisustovanjem svetoj Misi i slušanjem riječi Božje.

Poznata pisateljica i dobitnica Nobelove nagrade Sigrid Undset vozila se svaku nedjelju

Vlakom 2 sata daleko samo da može prisustovati sv. Misi.Kako je lijep prizor kada se nedjeljom čitava obitelj uputi k sv.Misi.Otac pruža svima primjer savjesnosti.Doista je teško onoj majci koja mora nedjeljama polaziti u crkvu samo s djecom,bez muža.No nemojte gubiti odvažnosti!Vaša molitva će sigurno donijeti željeni plod jer će je čuti i uslušati Bog i Marija.

O,dragi roditelji;Neka vam bude sveti Gospodnji dan!Vodite napose brigu o tome da bi nedjelja bila za vašu djecu dan zaista Bogu posvećen.Gospodin Bog govori ovako:"Svetkujte moje subote i častite moja svetišta.Dat ću vam u prikladno vrijeme kišu i zemlja će roditi svoje rodove i drveće će roditi svoje bogatim plodovima.Najesti ćete se do sitosti kruha i živjet ćete bez straha u svojoj domovini... Ako ćete pak prezirati moje zapovjedi,i tada ću vas udariti siromaštvom.Uzalud ćete sijati i bez-koristan bit će vaš rad,zemlja ne će dati zelenila i drveće svojih plodova.Kruh će vam drugi dijeliti na vagi i jest ćete a nećete se nasititi.Raspršit ću vas medjunarode i vaša domovina postat će pustinja.Tada će se odmoriti jer se nije odmarala za vrijeme vaših subota u kojima ste na njoj radili."/3.Mojs.26,2,14,18/.

Sv.Terezija od Djeteta Isusa pripovjeda o sebi ovako:"Blagdan! O,kako je slatka ova riječ!Koliko dragih uspomena budi se u meni.O,kako sam ljubila te dane.Blagdani su bili za me zaista dani nadzemaljske sreće.Nažalost, veći blagdani bili su rijetki.No ipak je svaki tjedan došla na red nedjelja koja mi je bila tako draga.Kako uzvišen dan: dan Gospodji, dan mira! Ujutro smo išli svečanoj sv.Misi.Slušala sam propovjed očima i ušima.Nisam marila da li me tko promatra ili ne. Vraćam se k sretnim nedjeljama.Ali prebrzo su prolazile u nepovrat.Upravo taj bijeg utisnuo je i njih biljeg tuge.Kada su završile večernjice,obuzela me je tuga.Sjetila sam se slijedećeg dana kojim će se opet nastaviti svagdanji život.Moje je srce u tim časovima živo osjećalo progonstvo života i čeznulo je za nebesima gdje će biti vječna nedjelja,blagdan bez zapadajućeg sunca, bez crne noći."

Kršćanska obitelj savjesno će izvršavati tre-

ću Božju zapovjed kako bi se na njoj obistinile riječi:Kakva je tvoja nedjelja takva će biti i tvoja smrt!Kakva će biti tvoja smrt takva će biti tvoja vječnost.

27.DAN: OBITELJ ČITA

"Kad bih ja bio sotona..." s tim nekako čudnim riječima započeo je neki govoriti svoju propovjed.Kazao je: "Kad bih ja bio sotona i zavodnik,ne bih vas navodio da počinite kradju,umorstva,preljube, da hulite na Boga.Ne! Ja bih se pobrinuo da dobijete u ruke loše knjige i časopise s bezbožnim sadržajem. To bi bilo dovljno jer sve ostalo dišlo bi samo od sebe.Loša knjiga strovalit će vas ravno u pakao."

Zašto je mladež tako zla,pokvarena? - pitaju se roditelji.Ta svoju djecu učimo samo dobro,Mi nismo nekada bili takovi.

Postoje mnogi uzroci zbog kojih je naša mladež postala odbojna za sve ono što je lijepo,dobro, plemenito i uzvišeno.Izgleda da je tome najviše pridonjela štampa!

Što vrijedi ako slušamo propovijed,ako polazimo svibanjske pobožnosti,ako se sa svim tim slažemo? Kada se vratimo kući,opet uzmemo u ruke lošu knjigu ili časopis.

Zašto naša djeca drugačije rade,nego ih mi učimo?Tako se ispituju roditelji.Zašto?Zato jer su u mnoge slučajeve sami roditelji nedosljedni.Zašto roditelji imaju u svojim kućama protuvjerske knjige ili listove te dopuštaju da otrov dolazi u ruke djece. Time sablažnjuju vlastitu djecu.Sami ruše ono što su godinama polako gradili uz tolike žrtve,jer s jedne strane uče djecu a s druge strane daju im u ruke tiskane pouke protiv samih sebe.Roditelji će davati Bogu veliki odgovor za djecu, kojoj iz svog nehaja dozvoljavaju imati knjige bilo kakvog sadržaja.Zašto su neki roditelji tako nedosljednji, da,dok sami ispunjuju svoje vjerske dužnosti,istovremeno pružaju djeci takovu štampu koja se ruga vršenju vjerskih dužnosti.To su stvari koje nas sile na razmišljanje..

Bonimeli pripovjeda da je neki američki liječnik,oduševljen za znanost,uhvatio u šumi dvije otrovne zmije.Nakanio ih je pokloniti zoološkom vrtu

u Parizu.Zmije je držao zatvorene u staklenoj posudi u svojoj sobi.Neke ljetne večeri bio je liječnik sa svojom ljubljenom kćerkom jedinicom u sobi.Na stolu je stajala vaza a u njoj zmija.Iznenada je kroz prozor uletio u sobu veliki šišmiš.Zaletio se je u svijetiljku,koja je pala sa stropa i ugasnula se.Svijetiljka je razbila vazu na stolu.Začas se začu očajni krik.Bio je to krik kćerke koja je osjetila na nozi zmijin ujed.Otac je sav uzdrhtao na pomisao velike nesreće. Iza dvanajst minuta kćerka je umrla od zmijinog otrova.Koliko puta roditelji skriva. duhovnu smrt svoje djece jer im daju u ruke knjige koje su kud i kamo otrovnije od zmijskog otrova./Mortarino,II./.

Dante pripovjeda u prvom pjevanju "Pakla" kako Franciska iz Rimija proklinje u plamenu vječnog ognja knjigu zbog koje je postala grešnica,iznevjerivši se svome mužu čiju je ljubav pogazila."Zavodnik je bila knjiga i onaj koji ju je napisao."O, koliko duša u paklu proklinje protuvjerske knjige koje su ih navele na griješni život te su postale griješnice,iznevjerivši se svome Bogu.To je prokletstvo!Bojimo se ga! "Bojati se?Zašto? Meni ne škodi",kaže ovaj ili onaj.Učenjak Balmes,koji morao u naučne svrhe studirati i protukatoličke knjige,govorio je svojim prijateljima: "Vi znadete kako duboku vjeru imam.A ne mogu čitati niti jedne loše knjige a da ne bi osjećao potrebu odmah iz toga uzeti u ruke sv.Pismo ili nešto pročitati iz knjige:Naslijedjuj Krista da opet zadobijem pravo raspoloženje."Ako to tvrdi učen čovjek i s-et,kako može onda netko izmedju nas reći: Ne škodi mi.

Nadaren mladić,dobro poučen o vjerskim istinama, razgovarao,je s nekim gostioničarem o sablažnjivoj knjizi koja je u to vrijeme uzbudila veliku pozornost."Da li si je pročitao?" - upitao je gostioničar mladića." Nisam je čitao jer je loša te kvari čovjeka." "Što bi škodila! Sve treba iskusiti",odvrati gostioničar.Upravo tada je donio na prodaju neki dječak punu košaru gljiva.Krčmar ih je veoma volio i odmah ih je kupio.Tek iza dječakovog odlaska počeo ih je gostioničar pomnije pregledavati.Činile su mu se sumnjive pa je rekao:

"Tko zna nisu li ove gljive škodljive?" Mladić mu odgovori: "Kušajte ih." "Zar si poludio", uzgalami se svom krstinom gostioničar."Zar hoćeš da se još otrujem?" To nikako ne želim," odgovori mu mladić mirno."Htio sam vas samo upozoriti kako imadete krivo mišljenje da, naime ,treba sve iskusiti.Meni je dovoljno znati da je crkvena vlast zabranila onu knjigu kao pogubnu za vjeru i moral zato je i ne čitam."

Ima mnogo ljudi koji su slični ovom nerazboritom gostioničaru.Nadajmo se da takodjer i mudri, razumni mladić: ima mnogo nasljedovatelja i prijatelja.

Kod neke obitelji sastalo se odlično društvance. Poveo se razgovor o knjigama.Kćerka obitelji,maturantkinja, je izjavila otvoreno da joj nije poznata neka knjiga.Neki mlad gospodin odmah se je ponudio da će joj donijeti tu knjigu.Djevojka je skromno odgovorila:"Ne znam hoće li majka dozvoliti da ja pročitam.Ona naime pročita ili barem uglavnom pregledava sve knjige prije nego nam ili daju u ruke." Baš je na mjestu da ovdje iznesemo primjer slikara Ivana Wolfa kako se je on vladao u takovim slučajevima.

On je uvijek sam pročitao sve ono što je kanila pročitati njegova kćerka i ako bi našao nešto što ne bi odgovaralo mladoj čitateljici,tada bi iz knjiga istrgnuo cio list.

Knjiga je kao prijateljica.Dobar prijatelj je pravi Božji blagoslov,zao prijatelj veliko zlo.Tako je i sa dobrom ili lošom knjigom."Kaži mi s kime se družiš i reći će ti kakav si".Kaži mi što čitaš,pa ću ti kazati kakav si.

Svaka kršćanska obitelj morala bi imati u svojoj kućnoj knjižnici sv.Pismo,životopise svetaca i katekizam.To su vazda poučne i odgojne knjige koji prolaze od pokoljenja na pokoljenje,kao kućna baština.Djeca ne smiju prodavati katekizam jer će im još poslužiti za ponavljanje i utvrdjivanje već stečenog znanja iz kršćanskog nauka.Otac će u subotu uveče pročitati nedjeljno Evandjelje,ili u nedjelju,da se osvjedoči jesu li ga djeca uistinu slušala u crkvi.

Potrebna je još treća knjiga obitelji koja će im dobro poslužiti kao duhovno štivo.To je životopis svetaca.Ova knjiga je već u toliko slučajeva odgojila velik broj svetaca,kao na pr. sv.Ignacija Lojolskog i obratila više duša nego brojne propovjedi.Nije ni čudo! Ne dosadjuje nama s naukom već nam prikazuje kršćanski život na živim primjerima. Kao u filmu nižu se pred nama razni dogadjaji što su ih proživjele duše koje su se borile za Boga i i sretno završile tu bitku.Kao dijeca gutali smo ih otvorenim ustima kada nam ih je čitao otac ili majka.Tko nije sačuvao najljepše uspomene na te dane djetinjstva. I ne samo uspomene nego i mnogo uzora i pouke za život dobili smo iz životopisa svetaca.Šteta što se životopisi svetaca teško mogu dobiti.Upravo zato treba čuvati stara izdanja.Svaki svetac jest Božje svjetlo za svakidašnji život.

Sjećanje na blagorodan upliv katekizma,svetog Pisma i života svetaca neka budu roditeljima vodić i upozorenje kak veliko odgojno sredstvo imaju u tim dragocjenim obiteljskim knjigama.Kod izbora prikladnih knjiga prvo mjesto ima sv.Pismo,napose Evandjelje,jer je u njemu sadržana Isusova nauka i zato je ono vodić kroz život.Što je drugo sv.Pismo, nego pismo svemogućega Boga svojim stvorovima /sv. Ambrozija/.Ne možeš čitati evandjelje a da po tom ne bi težio za vlastitim poboljšanjem /Lacordaire/.

U životu sv.Andjele,osnivačice Uršulinki,čitamo da je u svojoj mladosti rado slušala u svojoj obitelji čitanje pobožnih knjiga.Njezin otac redovito bi svaku večer sakupio oko sebe svoju brojnu obitelj i glasno čitao iz života svetaca, iz Evandjelja ili što slično te bi nakraju dodao i sam koju riječ.Ovo redovito duhovno čitanje u obiteljskom krugu postavilo je temelj kasnijem svetačkom životu Andjele i njezinom izvanredno bogatom apostalatu.

Ako promotrimo Marijin život,vidjet ćemo da je i ona čitala sv.Pismo jer inače ne bi mogla iz njezine duše provrijeti tako lijepa pjesma kao što je hvalospjev: "Veliča duša moja Gospodina..."Marija je postigla svoju svetost u tako velikoj mjeri i zato jer je često čitala i razmišljala o sv.Pismu, o knjizi iznad svih knjiga.Neka nam Marija bude uzor

i u tome da bismo iz dobrih knjiga crpili hranu za svoj duhovni život.

28.DAN:OBITELJ I KRŠĆANSKI NAUK

Vjerski list "Emanuel" donio je prije nekoliko godina članak o dvijema majkama:Dogodilo se u jednoj francuskoj župi.Pred župnikom stoji majka koja s porugljivim smiješkom sluša riječi iskusnoga,revnog duhovnog pastira.Ovaj, svjestan svog uzvišenog poslanstva,nastoji smekšati majčino srce.Njezin razmaženi sin Jurica uveliko ga zabrinjuje svojim vladanjem.Unatoč tolikim opomenama više puta je izostao od vjerenauka.On uopće ne haje niti za molitvu niti za sv.Misu. Konačno se časni starac lati zadnjeg i najmoćnijeg sredstva,što mu je još preostalo,premda ga je nerado upotrebio."Gospodjo,molim Vas šaljite redovito na vjeronauk Vašeg sina inače ga ne mogu pustiti na prvu sv.Pričest." Teška srca je izrekao starac ovu prijetnju.Na te riječi žena odgovori grubo:"Mojem sinu nije potrebno niti kršćanski nauk niti Prva Pričest.Hrast sjajno uspijeva u šumi i bez vjere."Župnik je žalosno pogledao u oči ovaj izgubljenoj ovci uz riječi:"Da, niti životinje u štali ne osjećaju potrebu za vjerom."

Dvadeset godina kasnije.Sve se tiska oko porotnog suda da vidi nesretnog zločinca.Upravo je izrečena smrtna osuda.Prije nekoliko mjeseci udavio je svoju vlastitu majku jer mu nije htijela dati novaca za pijančevanje.Taj nesretan sin nije bio nitko drugi nego razmaženi ljubimac svoje nerazborite majke, - Jurica.

U Linzu dovezoše u bolnicu neku gospodju.Dan prije opasne operacije još je napisala svome sinu pismo. Za vrijeme operacije je izdahnula.Uz otvoreni lijes stoji njezin sin.Iznad majčine glave objesio je vjenac od zimzelena. U svijetlu gorućih svijeća čita zadnje majčino pismo.Niz lice mu teku krupne suze.. Pročitavši pismo sav ganut reče:" O moja dobra majko,tvoja volja bit će mi sveta!" Pismo je glasilo ovako" Ljubljeni sine! Ako je Božja volja da podlegnem kod ove operacije, željela bih ti nešto preporučiti.Nemoj zaboraviti prisustovati sv. Misi svake nedjelje.Moli ujutro i uveče da ostaneš dobar i pošten čovjek čitavog svog života i da ja zbog tebe ne trpim u vječnosti.Pristupaj redovito sv.Sakramentima.Poštuj svoga oca.A sada primi još

moj zadnji blagoslov: Blagoslovi te Bog Otac, Bog Sin i Bog Duh Sveti. Pozdravlja te tvoja ljubeća majka.U bolnici, 23.ožujka 1932."

Pitam vas sada! "Koja je od ovih dviju žena zaslužila prelijepo ime: Majka"? Sigurno ona,koja je znala ispravno ljubiti svoga sina te je prije svega vodila brigu za spas njegove duše.

"O, majke, što mislite ujutro kada ustajete i idete po svojim poslovima te se medjusobno razgovarate o svojoj djeci, i o svojim sinovima i kćerima,što rade i kako žive?" Tako pita majke danski obraćenik i slabni pisac JOERGENSEN u svome romanu:"Naša draga Gospa od Danske". Poručuje im da zato nije nikada prerano a niti prekasno.

1952.godine preporučio je ljubljanski biskup Msgr.Antun Vovk slijedeće:"Roditelji neka si budu svijesni svoje dužnosti da moraju sudjelovati kod pouke svoje djece o vjerskim istinama.Ta dužnost je tako velika da obavezuju pod grijeh.Ovu dužnost preuzeše na sebe roditelji onoga časa kada su dali dijete krstiti.Praktično neka roditelji vrše tu pouku na taj način da s djecom ponavljaju ono što su čuli u crkvi, da s njima zajedno mole,da im štogod svetog tumače,da ih vode svojim lijepim primjerom i utvrdjuju na putu kršćanskog života.Ova dužnost ne obavezuje roditelje samo onda kada šalju dijete s kv.ispovjedi, prvoj sv.Pričesti i k sv. krizmi.Upravo iza tih svečanih zgoda moraju djeca biti još opširnije,točnije i podrobnije poučena u katekizmu.Djeca pristupaju k prvoj sv.ispovjedi i Pričesti oko sedme godine.Za krizmu bit će najbolje i najuputnije,da ju prime izmedju deset i dvaneste godine da bi se više zanimali za kršćanski nauk.Neka roditelji ne polažu toliku brigu kod prve sv.Pričesti na lijepo odjelo svoje djece koliko više na odjeću duše,koja je mnogo važnija obzirom na budućnost djeteta u njegovom zemaljskom životu."

Cilj kršćanskog odgoja je, prema riječima Pija XII.,taj da iz djeteta učini dobrog kršćanina.Temelji na kojem ćemo oblikovati u djetetu kršćanina,je nauka sadržana u kazekizmu.A ta nauka je popraćena i osvjetljena brojnim primjerima iz sv.Pisma.Velika je šteta što je u našim obiteljima sve manje katekizma, sv.Pisma i ostalih pobožnih knjiga.Ukoliko takve knji-

ge još gdje postoje, valja ih čuvati kao dragocjenu baštinu i valja ih korisno upotrjebiti. Dobri, odrasli vjernici neka rado daruju ili posude naročito katekizam obiteljima koje imaju djecu.

Prvo mjesto gdje će djeca naučiti vjerske istine je upravo crkva. Pouci kršćanskog nauka u crkvi neka prisustvuju takodjer roditelji, koji će ponijeti danu: pouku u svoje obitelji, gdje je na zgodan način i u prikladno vrijeme znadu u razgovor s djecom uplesti. Mnogi odrasli ljudi već od davnine rado dolaze na kršćanski nauk za djecu i priznaju da su sami potrebni takve jednostavne pouke.

Veoma važno mjesto za pouku djece u vjerskim istinama jest upravo obiteljski dom, u kome trebaju djeca sazrijevati za život, za Boga. Roditelji će se sami u dogovoru s katehetom pobrinuti kada će njihovo dijete biti pripravno da primi sv. sakramente. Djeca koja budu dobro poučena o kršćanskim vjerskim istinama i ako budu svoju mladost proživila prema načelima svoje kršćanske vjere, takodjer će i svjesno izvršavati IV. Božju zapovjed i provodit će takav kršćanski život koji će za njih same uroditi bogatim plodovima a služiti će na dobrobit roditeljima i svome narodu!

Crkva ozbiljno pozivlje u svome zakoniku roditelje našeg vremena; Roditelji imaju najstrožu dužnost, da se ozbiljno brinu za vjerski i moralni odgoj svoje djece. Pogled na vremenitu i vječnu sreću, neka uozbilji bezbrižne roditelje. Ta valjda i sami vide na tisućama žalosnih primjera, kako si roditelji već na ovom svijetu sami sebi ispletu bič zbog zanemarenog odgoja svoje djece.

U bolnicu su donesli čovjeka koji je po čitavom tijelu imao rane i otekline. Što mu se dogodilo? Vlastita djeca gurnula su ga niz stepenice i bacila iz kuće. Kod kuće su se posvadjali i djeca su u čas obračunala s ocem. Čovjek jeu bolnici proklinjao djecu. Nato ga netko upita kakav je njegov odnos prema vjeri. "Ja sam bezvjerac" - otrese se bolesnik. Ovaj kratak odgovor dovoljan je da shvatimo situaciju u njegovoj kući. Kojim pravom onda zahtjeva takav otac od djece da ispunjuje IV. Božju zapo-

vijed kada niti sam ne vjeruje u Boga?

Lijepi plodovi brižnog kršćanskog odgoja sve većma će utvrdjivati i bodriti plemenite roditelje u savjesnom vršenju njihove roditeljske misije. Vodja kršćanske radničke omladine Adolf Kolping govori: "Znadete li što me je sačuvalo da usred pokvarenosti ostanem dobar i čestit? Imao sam majku na kojoj nikada nisam zapazio, niti od nje štogod takva čuo, što ne bih morao poštivati. Otkada je umrla sasvim mi je jasno što joj sve dugujemo, koliko joj moram biti zahvalan za njezin odgoj i molitve."

Običaj je u nekim krajevima da majka na svijećnicu sa svijećom osvjetli dijete, želeći time izraziti misao neka bi ga u tami vodila svjetlost koja označuje Krista Gospodina. I danas je potrebno našim obiteljima svijetlo Kristove nauke ako žele da bi im djeca poput Isusa "napredovala u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i kod ljudi!" Ne škrtarite s Isusovom naukom već je rado pružajte svojoj djeci.

Diderot, poznati francuski bezbožni filozof, imao je kćerku koju je veoma ljubio. Nekog dana posjetio ga je njegov prijatelj Beause. Našao ga je kako upravo tumači svojoj kćerki katekizam. Prijatelj se veoma začudio a Diderot mu reče: "Što ćete, moja je dužnost da odgojim kćerku. Uza sve traženje nisam našao za to bolje knjige nego što je katekizam. Kažem Vam da smatram katekizam najboljom knjigom za odgoj./Alimonda II/.

Evandjelista Luka pripovjeda o Isusovom hodočašću u Jeruzalem gdje su ga Josip i Marija žalosni tražili kad je ostao u hramu. Na koncu kratkog izvještaja stavio je sv. Luka važnu primjedu: "A njegova majka čuvala je sve to u svojem srcu." Marija je čuvala u svom srcu sve Isusove riječi. Što ćete ljepše? Čuvala ih je, to znači da ih je primila, o njima često razmišljala i provodila ih u život. Upravo o tome neka nam je Marija uzor kako trebamo i mi prihvaćati riječ Božju i kršćanski nauk koji neka nam bude vodič, putokaz u našem životu.

29.DAN:OBITELJ I TRPLJENJE

Na zemlji nema ruža bez trnja.Isto tako nema obitelji bez trpljenja.U svakoj obitelji dodju prije ili kasnije teški časovi kada srce uzdiše. Svima onima koji trpe ili će trpjeti želimo danas kazati riječ utjehe,uliti im u srce pouzdanje i pokazati im na križ.Žalosna Majko Božja,Ti budi Tješiteljica svih onih koji trpe u životu,svih onih koji su nesretni!

"Čovjeku je sudjeno da bude sretan i da trpi; nije moguća sama sreća a niti bez trpljenja ne može živjeti."Tako je napisala spisateljica Agneza Guenteher u svome romanu: "Dušica,ruža Marijina."

Sv.Augustin kaže da se ne može drugačije prebroditi ocem ovog života osim na drvu križa.Trpljenje, patnja ima važno mjesto u Božjoj Providnosti.S njime nas Bog pročišćuje,stavlja nas pod svoj sladki jaram i dovodi k sebi.Trpljenje je lijek za dušu.Slikari kod slikanja upotrebljavaju raznovrsne boje.Uz zlatnu i bijelu upotrebljavaju takodjer i crnu, smedju, a uvijek s najboljom nakanom da učine lijepu sliku.Slično upotrebljava i Božja Providnost i različite boje u našem životu.Uz sunčane dane šalje nam oblake,tamu,žalost i bolest,a sve to s najboljom nakanom.

"Što škripaš?" upitao je slavni atenski kipar mramornu stjenu iz koje je klesao kip za svetište Panteon."Škripam jer me tako nemilosrdno udaraš.Zar ne vidiš po tlu razbacane odkinute dijelove," odgovorila mu je stijena."Glupa klado,"poviče ljutito veliki umjetnik,"zar ne razumiješ da ne možeš zauzeti časno mjesto u hramu ako te ne isklešem i ne preobrazim iz stijene u lijepi kip?" Takav kipar jest Bog.A trpljenje je kladivo kojim Božja ruka kleše stijene naše nutrinje dok ne zasja iz nje Božji lik u svoj zadivljujućoj ljepoti.

Mi koji smo u ovom mjesecu svibnju htijeli pogledati u svetište kršćanskih obitelji, ne smijemo

prozreti trpljenje,tog Božjeg poslanika koji hoće učiniti iz obitelji svetište.Zaista,kršćanska obitelj ne može biti savršeno i dostojno Božje svetište na zemlji ako se ne umješa Božji čekić i dlijeto trpljenja.

U nekoj kući rekli su prijatelji,koji ih je često posjećivao:"Danas Vam moramo pokazati takodjer i svetište našeg doma." Odveli su ga u sobu u kojoj do tada još nije nikada bio.Unutra je ležala mlada djevojka,kći obitelji.Bolovala je od neizlječive bolesti. Svetište obitelji jest mjesto trpljenja. Zar to nije nova misao? Zar nije svetište ono mjesto gdje se Bogu prinose na oltar žrtve,darovi? I u obiteljima gdje vlada trpljenje danomice prikazuju Bogu žrtve na oltaru.Stoga opet recimo:"Obitelj gdje se trpi jest Božji hram,Božje svetište."

Pobožni regensburški biskup Sailer reče:" Evandjelje bez trpljenja je za nebo.Trpljenje bez Evandjelja je za pakao.Evandjelje pak s trpljenjem je za zemlju.""Doista,gdje nema trpljenja tamo nema ni Boga."rekao je sv.biskup Ambrozije.Jednom je posjetio spomenuti biskup nekog bogatog posjednika koji se je hvalio da ne poznaje trpljenja ni križa. Brzo izate izjave reče biskup svom pratiocu:"Bježimo odavle jer u ovoj kući nema Boga.Tko je prožet živom i čvrstom vjerom s odvažnošću prima svako trpljenje i neugodnosti koje mu šalje Božja Providnost!

Dva mala dječaka pomagala su ocu pripremati drva.Otac je svakome stavio toliko koliko je prema njegovom mišljenju mogao nositi.Manji je raširio ruke da bi mu otac još više naslagao drva.Kada je stariji vidio koliko već mladji braco imade, reče bratu:" Ta nećeš moći toliko ponijeti".A mladji mu lijepo, i poučno i za nas,odgovori: "Moj tata znade koliko ja mogu nositi." Naš Otac je Bog.On nam ne će staviti teže breme nego što možemo nositi.Ako pomislimo na to, kako će nam postati laganom svaka bolest.Trpljenje je posljedica istočnog grijeha. Trpljenje je takodjer i kazna za vlastite grijehe.

Mojsijeva sestra Marija sagriješila pred Bogom time što je s bratom Aronom mrmljala protiv Mojsija i odgovarala ga jer da je Bog govorio takodjer i njoj o bratu Aronu a ne samo Mojsiji i da si prema

tome Mojsije nepravdeno prisvaja prvenstvo.Zbog toga grijeha Bog ju je kaznio gubom /4.Mojs.12,1-16/. Često smo sami krivi mnogom trpljenju.Naša lakoumnost,nerazboritosti,naglost,površnost,oholnost,tvrdoglavost,strastvenost-to su šibe kojima sami sebe šibamo.I tada jos Boga optužujemo jer da nam On šalje trpljenje.

Roditelji su imali sina jedinca.Veoma su ga voljeli i sve su mu dopuštali.Godinama je mladić postao do krajnosti tvrdoglav, neposlušan,ohol, drzak,nepodnosiv;Godinama je mladić postao do krajnosti tvrdoglav,neposlušan,ohol,drzak,nepodnosiv; svaka željica morala mu je biti ispunjena...Kad je odrastao,bio je veliki križ za jedne roditelje koji su si čupali kosu od očaja,žalost i sramote.A tko je bio kriv? Sami,Nepamenat,nerazborit odgoj.Pogledajmo samo u život i naći ćemo toliko primjera gdje su nerazboriti roditelji sami krivi svome nepoznatom trpljenju. Trpljenje je velika tajna.A najveća je tajna: zašto moraju trpjeti i nevini? Egipatski Josip bio je dobar.Otac ga je ljubio nadasve zato su ga braća mrzila.Rugali su mu se i proganjali ga. Na koncu su ga prodali u sužanjstvo gdje je opet mnogo trpio.Bio je dvije godine u zatvoru jer nije htio udovoljiti zahtjevima pokvarenr Putifarke.Veliko je bilo njegovo trpljenje?Zašto je Bog to dozvolio?Zato jer je imao s njime velike nacrte.Htio je preko njega sačuvati njegovu braću i spasiti Egipatsku zemlju od velikog glada...Tako je Jospi,kao Egipatski podkralj,tješio svoju braću kada im se otkrio:"Vi dakle mislite zlo protiv mene,ali Bog okrenu to na dobro da izvrši ono što se danas zbiva: da uzdrži, na životu mnoge ljude" /I. Mojs.5o,2o/.

Možda i ti nevin trpiš?Nemoj si ogorčavati život s očajnim mislima da te je Bog ostavio i zaboravio na tebe.Možda ti je odredio važnu ulogu u svojim tajnim nacrtima. U crtici: "Pred pragom" pripovjeda Ivan Cankar zgodu iz života okružnoga liječnika u planinama gdje je službovao i njegov prijatelj.Živio je kao bezvjerac i nikada nije zalazio u crkvu,kamo je liječnik,rado zalazio.U kraju je zavladala gripa.Tom zgodom obolio je i prija-

teljev devetogodišnji sin Bojan.Liječnik ga je hrabrio,ali,začudo bolest je zavukla pa je i liječnik postao zabrinut.Osobito mu je bilo teško,što su roditelji toliko trpjeli.Jednom iza objeda čulo se je zvonce na ulici.Išao je svećenik, noseći sv.Pričest bolesnicima,i blagoslivljao je ljude,koji su na cesti poklekivali.Liječnik,koji je stanovao preko puta Bojanovih,vidio je kroz prozor kako je Bojanova majka poklekla u blato na cestu a za njom takodjer i otac.Nikada prije niti kasnije nije liječnik vidio takva lica, toliko pouzdanja,toliko goruće molbe,toliko tvrdog ufanja:"Gospodine,koji prolaziš mimo,obazri se još i na mene, griješnika i na moju bol."Dječakova bolest bila je lijek za dušu malovjernog prijatelja jer Trpljenje je lijek za duše.

U trpljenju tješi nas pogled na križ.

1851.g.stupila je nekog dana mama Margareta,... majka sv.Ivana Boska, u sinovljevu sobu sva umorna i ogorčena zbog lakomislenosti dječaka u zavodu."Tvoji dečki mi svaki dan počine kakovu glupost. Ovdje mi porazbacaju po tlu oprano rublje koje se suši na suncu,tamo opet izgaze mi sav vrt i unište sve povrće. Ništa se ne brinu za odjeću jer ju tako razderu da nije više nikako moguće pokrpati je. Iz kuhinje mi odnese orudje za svoje nestašne zabave,tako da ga moram po pola dana tražiti."Htjela se je vratiti svojoj kući.Don Bosko pogleda majku i bez riječi pokaže na križ koji je visio na zidu.Majka je pogledala križ i njezine oči zasuziše."Pravo imaš," uskliknula je i odmah se povratila k svome poslu.Od toga dana više se nije tužila.Don Bosko dodaje:" U poteškoćama kada smo ražaljeni u nezahvalnosti kada smo preosjetljivi podignimo svoj pogled Raspetome".

Biskup Keplller napisao je znamenite riječi o trpljenju:" Veliko trpljenje liječi malo trpljenje. Zar nas nije stid kada se zadubimo u trpljenje Majke Božje? Jer premda je naše trpljenje veliko ipak nikada ne će dostići njezino trpljenje o kojem pjeva pjesma: U gorku žalost je uronjena Njezina duša, probodena mačem gorkih bolova.Pogled na Kraljicu mučenika,Žalosnu Majku Božju,uči trpjeti čovjeka, svladavati se,šutjeti,moliti i žrtvovati se.

30.DAN:OBITELJ I VESELJE

Nedavno sam čuo modernu pripovjedku.Ljavao je očajan nad svojim zanatom.Odlučio je da više ne zavodi ljude na grijeh.Stoga je kanio prodati sve svoje orudje.Najavio je javnu dražbu.Sve je lijepo rasporedio i svakom komadu napisao cijenu.No jedno orudje stavio je posebice na vidno mjesto.Tom predmetu napisao je dvadeset puta višu cijenu nego i jednom drugom.Ljudi su dolazili i gledali tu vražju izložbu na kojoj je izložio sve čime je ubijao ljudske duše: zavist,mržnje,srditost,lijenost,oholost... No svako je s naročitom pozornošću promatrao ono dragocijeno orudje koje je nosilo tako visoku cijenu.On je odgovarao:"To je moje najbolje orudje, njime sam postigao najbolje uspjehe kod ljudi.Naziva se malodušnost i žalost.."

Prije drugog svijetskog rata napisao je biskup Keppler vrlo korisnu i zanimljivu knjigu u kojoj poručuje svijetu:" Više veselja!" Ovaj veliki apostol osjećao je duboku bol u svom srcu,gledajući oko sebe samo mrka i ozbiljna lica.Bilo mu je teško što život sa svojom težinom sakriva izvor pravoga veselja.Još mu je većma bilo odvratno što mnogi traže veselje u prljavim izvorima.Zato je uzeo u ruke pero i snažnom riječju naglasio da čovjek ima pravo na veselje.Čini se da je i danas umjesna poruka čovječanstva "Više veselja" jer smo i te kako svi potrebni sretnih duša i veselih lica.

Ako u obitelji sja sunce veselja, kako je ugodno u takovoj obitelji.Gdje nema veselja tamo vlada dosada.Bog je čovjeka stvorio za veselje zato ga je i postavio u vrt veselja.Veselje je kćerka Božje dobrote.Da bi čovjek mogao primiti sve veselje i dijeliti ga takodjer i drugima ,Bog je osnovao obitelj,koja je blagoslovljeni izvor pravoga veselja.

Bračni drug,koji živi sa svojom ženom već trideset godina u bračnoj sreći i zadovoljstvu,kazao je na vjenčani dan svojoj mladoj ženi:"Hedviga,

nemoj nikada zaboraviti: Uzeli smo se da si život olakšamo,a ne da ga učinimo teškim i gorkim!"Žena je dala ovu lijepu pouku izvesti na platnu i uokviriti. Zatim je sliku objesila u Božji kutić uz raspelo. Ljudi stupaju u brak da budu sretni.Stoga bi morala biti misao vodilja svih zaručnika i nevjesta:"Hoću usrećivati!"

Što je sunce zemlji i srce tijelu to je svakom od nas veselje.Bez sunca,bez srca sve je tamno,hladno i mrtvo.Tako je i u obitelji bez veselja.Svi smo svijesni kako nam je potrebno veselje. Majka igra u obitelji veliku ulogu da pobudjuje veselje jer je ona sunce obitelji. Majka je takodjer srce obitelji.Od nje mora ižarivati radost i veselje da i djeca budu vesela te da i muž nadje komadić raja u svojoj obitelji kada se vrati s napornog rada ili iz zagušljiva ureda.

U nekoj školi bila je raspisana nagrada za najljepšu misao.Nagradu je dobio onaj koji je napisao ove riječi:"Ljudi su nezadovoljni zato što je Bog dao ružama trnje, zašto mu se radije na zahvale zato što na trnju rastu ruže." Život nam nije dan zato da jadikujemo nego da nesebično služimo Bogu i bližnjemu.Čovjeka vedra duha i vesela raspoloženja posvuda rado primaju.

Pred Rakovničkim starim gradom u Ljubljani zapisane su ove riječi:"Služite Gospodinu u veselju."To bi moralo vrijediti za svako kršćanstvo.A napose neka to vrijedi za sve naše kršćanske obitelji:"Služite Gospodinu u veselju!"

U nekoj propovjedi kazao je govornik:"Najveseliji ljudi bili su sveci."Zašto? Zato jer sve svoje brige prepuštaju Bogu i uvjereni su da im u životu ne će biti nikada preteško ako će savjesno vršiti svoje dužnosti prema Bogu.Zar ne bismo mogli kazati da su najveselije one obitelji koje su stvarno kršćanske i sve svoje pouzdanje stavljaju u Boga? One si ne ogorčavaju život s tisućama sitnica jer su njihovi dani jedna sama neprekidna pjesma veselja u čistoj savjesti: S nama je Bog i njegova majke Marije!

Kristova mladića Petra Giordja Frassattija zapitala je u pismu njegova sestra da li je još uvijek veseo.On joj je odgovorio: "Pitaš me da li sam veseo.

A zašto ne bih bio kad mi vjera daje snagu?"Uvijek veseo! Moramo otjerati žalost iz srca katolika.Žalost je bolest,kudikamo opasnija od mnoge druge bolesti.Ovakovu bolest gotovo uvijek donosi nevjera.A cilj,za koji smo mi stvoreni,pokazuje put koji nije žalostan, iako je kadikad u životu posut trnjem.Taj put je takodjer veseo.i pored trpljenja.

Jednom su svetom Ignaciju Lojolskom tužili jednog novaka da nije dosta ozbiljan i da se odviše smije.Svetac je pozvao mladića k sebi te mu kazao:" Vidim te uvijek nasmijana.To mi je vrlo drago,jer onaj koji se posvetio Bogu i njemu služi nema razloga da bi hodao okolo satrven i obješenom glavom nego mora biti uvijek veseo i vedar."

Zaista je tako.Ako smo pravi kršćani,mora vedrina sjati s našeg čela i iz svake naše riječi. Kuda god dodjemo mora iz nas ižarivati nepotvorena, smirena radost. Neka učiteljica je zapisala u svoj dnevnik:"Štogod ću raditi radit ću veselim srcem. Sunčana srca mora uvijek gorjeti u mom srcu i u mojim očima.Bit ću svima kao sunce.Nastojat ću ih sve razveseljavati."Ova učiteljica nije bila možda neka posebno izabrana duša koja ne bi znala što je bol i gorčina zemaljskog života.Naprotiv bilo je obratno.Bog joj je udijelio izvanredno velik dio trpljenja.Mnogo je trpjela zbog nesretnih obiteljskih prilika. Ta majka joj je vrlo rano umrla a otac je bio pijanac,pa je čitava obitelj bila nesretna i razbijena.Još više je trpjela zbog nerazumijevanja i nepravde.Najviše je pak trpjela jer ju je Bog vodio teškim putevima nutarnjih bojeva i iskušenja.Unatoč svemu tome bila je uvijek nasmijana i dobre volje. Imala je za svakoga prijaznu i utješnu riječ.Milinom svoje vedre,vesele duše,nevjerovatnom snagom djelovala je na svoje bližnje.

Sv.Toma Akvinski kazao je:" Ljudima je potrebno veselje poput ljekova."Sveti Grgur Veliki pak je govorio:" Duša nikada ne može biti bez veselja; ona se raduje ili najvišim ili najnižim stvarima.Koliko je oduševljenija za najniže toliko je hladnija za najviše jer je nemoguće da bi oboje ljubila istovremeno i u jednoj mjeri."

Kršćanstvo se punim pravom naziva vjerom veselja. Kristov dolazak na svijet objavio je andjeo riječima:" Javljam vam veliku radost." Radost je dakle prva riječ kršćanstva. Evandjelje,vesela vijest kršćanstva,sastoji se u tome što nam je Božji Sin postao bratom i Božja Majka postala takodjer našom Majkom. Svi smo Božja djeca i baštinci vječne sreće.Zato kršćanstvo u neslućnoj mjeri ispunjuje čežnju ljudskog srca za srećom i veselja.Tako bismo kazali da je veselje srce kršćanstva.Koliko veselja i radosti unosi pravo kršćanstvo u obitelj!

Krist je ljubav muža i žene uzvisio na sakrament .U posvećenom obliku ženidbe ova je ljubav izvor neizrecivog veselja koje raste i širi se u obitelji. Tko će poreći da su upravo djeca Božji posrednici veselja? Obiteljski život je škola trpljenja, ali ujedno i veselje koje cvate iz trnja.Olakšava takodjer i teške kušnje,napose ako ih provjerava vjera u Božju Providnost.

Pod veseljem nikako ne mislimo na ono bučno veselje i zabave koje katkada nalazimo u obiteljima: na Silvestrovo plesom ulaze u Novu Godinu,prigodom imendana pozivaju u goste mnoge znance,za blagdane čitava obitelj ide u gostionu.Ne! Ovo nije pravo obiteljsko veselje,a najmanje pak Božje!Odviše je pretjeranog smijeha i pića,zatim pak slijede nepristojne riječi i pjesme! Pravo veselje je ona tiha radost koja se kao neslućeni gost šeće po kršćanskom domu,a najradije se zadržava kod dobre djece.Njihova nedužnost i bezazlenost zovu ga i mamo čitavu obitelj.- Biskup Slomšek je tražio veselje.Tražio ga je u svijetu; nije ga našao,bio je razočaran.Naposljetku ga nadje kod nevine mladeži.Tako on pjeva u svojoj pjesmi:"Predrago veselje."

Podjimo za čas k našoj duhovnoj Majci! U svakom prizoru,što nam ga je sačuvalo sveto Pismo,gledam Mariju prožetu milinom svetog veselja.Koliko radosti,koja upravo bukti,ima u njezinom himnu:"Veliča duša moja Gospodina... i raduje se duh moj u Bogu Spasitelju mojemu... "Marija je crpila veselje u svim trenutcima života iz Boga.I ovo veselje čini Mariju toliko milom i punom blaženstva i radosti da je Crkva s pravom na-

zivlje: Majka lijepe radosti i izvor našeg veselja.
Uzroče naše radosti,moli za nas!

31. TAN OBITELJ I MARIJA

U jednom od najsiromašnijih dijelova Pariza doživio je župnik ugodno iznenadjenje... Jednog dana zapazi je u svome stanu nepoznatu ovčicu.Poučavao je u crkvi vjeronauk kada opazi u zadnjoj klupi blijedog dječaka koji još do tada nije nikada bio na vjerenauku. Kad ga je malo bolje promatrao, sjetio se je da bi to mogao biti sin ravnatelja tvornice koja je bila nedaleko crkve.Ravnatelj je bio vatren govornik ali još vatreniji protivnik Crkve i svećenika.

Dječak je neko vrijeme klečao,zatim ustao,a onda se opet pomicao s jednog kraja klupe na drugi. Svećenik je odmah zaključio da je dječak došao prvi puta u crkvu. Čim je završio ispitivanje djece, pristupio je dječaku i rekao mu neka ustane. Mališan je ustao i u neprilici vrtio kapu u rukama,a svećenika je gledao svojim velikim plavim očima.U njima je ležala velika,tiha žalost što je svećenik odmah otkrio.Dječak je imao lijepu odjeću ali zamazanu i zgužvanu.

Svećenik je naslutio da dječak nema majke." Da li polaziš školu?" upitao ga je prijazno."Polazim" "A jesi li kada štogod čuo o Isusu?" Dječak je samo gledao i ništa nije razumio od pitanja." Jesi li štogod čuo o Mariji?" Dječakovo lice je najednom oživjelo.Počeo,je šaputati:" Čuo sam da svako dijete koje uči vjeronauk ima majku Mariju. I zato sam i ja došao." Suze mu potekoše niz lice.Uzdahnuo je:"Ne mogu živjeti bez majke." To je svećenika ganulo.Djeca su već otišla kući pa se je okrenuo malomu i rekao mu:" Dodji sa mnom,odvest ću te majci." Dječak ga je začudjeno gledao." Povest ću te k Onoj koja će ti nadomjestiti majku." Odveo ga je pred oltar Majke Božje. Kada je mali ugledao Marijin kip,sklopio je ruke i uskliknuo:"Gledajte je, kako je lijepa!" Okrenuo se je svećeniku:" Što mislite da li će me primiti za svoga sina? Vidite da već ima jednog u naručju.Možda joj ja nisam potreban?Oh,kada bi ona

znala da ne mogu živjeti bez majke...napose otkada sam obolio! Liječnik je kazao da ne smijem polaziti školu. Otac me voli ali ga nikada nema kod kuće. Kazala su mi dijeca, koja dolaze ovamo, da imaju dobru i moćnu Majku. Pobjegao sam i došao ovamo."

Svećenik se zahvalio nebeskoj Gospi što je ovome siročetu pokazala pravi put utjehe. "Što mislite da li će se Marija brinuti za me?" "Sigurno! Samo ako ćeš kao i ostala djeca redovito dolaziti na vjernauk i učiti katekizam." - Dječak je obećao, marljivo je dolažio, primio je i prvu sv. Pričest. No bolest je učila svoje. Domalo iza prve sv. Pričesti dječak je umro lijep i čist. Bio je sav bijel, kao andjeo. Otišao je u nebo da nadje majku. Našao je dvije majke: Mariju i svoju majku!

Velik si gospodine, Bože naš. Brineš se za one kojima je majka umrla kada su još bili u kolijevci. Brineš se za one koji imaju majku ali bez majčinske ljubavi. Brineš se za sve. Dao si nam majku. To nam je kazao Tvoj Sin kada je umirao na križu. Vjerujemo, sretni smo i zahvalni za taj tvoj veliki dar. Majko Marijo, ne ostavi nas nikada!

Kada su prije nekoliko godina izvukli iz vode podmornicu, koja je bila potonula, našli su medju žrtvama i mladića, mornara, koji je držao u rukama listić. Na listu je napisao: "Mama..." U zadnjim trenutcima svog života mislio je na majku. Njoj je htio izručiti posljednji pozdrav, kod nje naći pomoć u smrtnoj stisci. Koliko naše srce teže za srećom i ljubavlju! A gdje bismo mogli naći više nesebične ljubavi nego li kod majke? Zato svatko tako ljubi majku! Majčine pouke su nam se utisnule u srca. Život bez majke je težak i pust kao što je pusta zemlja bez sunca i bez cvijeća.

I mi, dijeca Božja imamo Majku koja nam kaže put u nebo. Kada je Isus umirao, a Njegovo svemoguće oko vidjelo svo pogiblje na koje ćemo naići u životu, izručio nas je ljubavi svoje Majke: "Ženo, evo ti sina!" I u tome času svi mi, Božja djeca, dobili majku po svome zastupniku apostolu sv. Ivanu. Osobito neka roditelji misle na to, iako svi osjećamo koliko nam je potrebna Majka. I djeci je potrebna

Marija. Ta roditelji ne će moći uvijek biti uz njih da im pomažu. Život, zvanje, udaljenost, sve će ih to jednom odjeliti od njih. Često puta ne će moći prodrijeti u tajne kutiće njihova srca. Konačno će i smrt odijeliti roditelje od njihove djece. Uveliko bi se morali žalostiti oni roditelji koji nisu znali ili nisu htijeli ucijepiti u srca svoje djece ljubav prema nebeskoj Majci Mariji!

Roditelji, stavite sebe i svoju djecu u Marijinu službu! Ako njoj posvete svoje tjelo i svoju dušu, njihova će budućnost biti sigurna. ako će te postići da vaše djeca ljube Mariju i da je nikada ne zaborave? Naučite ih lijepe molitve na čast Majci Božjoj i da ih mole svaki dan ujutro i navečer. Ucijepite u srce vaše dijece pouzdanje i najljepšu Marijinu molitvu, u molitvu, sv. Krunice. Kao što ste se u svibnju posvećivali Majci Božjoj tako se često posvećujte i u buduće: "O Gospodje moja, o Majko moja..."

Majka će još više učiniti. Kada je Isus izručio svoju majku Ivanu, on ju je primio kao svoju Gospu i Majku. Uzeo ju je k sebi. I vi, drage majke, učinite isto tako! Marija neka bude medju vama, u vašoj duši, u vašim mislima, u vašim obiteljima. Lako se radi kada nas gledaju majčine oči.

Dva pustinjaka čitala su pripovijest o izgubljenom sinu: "U ovoj priči nailazi se sve kao u obitelji. Tu je dobar otac, stariji pametniji sin i mladji koji je zalutao; ipak nešto manjka a to je majka." "Istina je" reče stariji pustinjak, no kad bi bila majka u toj onitelji, mladji sin se sigurno ne bi izgubio." - Da, drage majke! Ako će vaša djeca imati u životu majku, vas i Majku Mariju, nikada se ne će izgubiti. Ucijepite im ljubav do Marije, to neka bude vaša briga.

Bilo je to u mjesecu svibnju. Stari vojnik, inače bez vjere, šetao je vrtom. K njemu je dotrčala njegova kćerkica Bernarda: "Tata, molim te daj mi najljepšu ružu." "Zar ćeš je nositi na majčin grob?" "Ne ću ti kazati kamo ću je nositi." Otac otrgne ružu a kćerkica s njome pohiti u sobu. Otac je tiho pošao za njom. Ugledao je kako kleči u svojoj sobici pred Marijinom svibanjskom oltarićem. Ružu je već stavila u vazu i postavila je pred Mariju. Djevojčica moli: "O Marijo, primi

sve ovo cvijeće i sve moje molitve.Sve darujem tebi. Ti pak udjeli milost mome ocu da se obrati jer živi samo za ovaj svijet."Stari vojnik tiho se udalji. Ovaj dogadjaj duboko mu se usjekao u dušu i nije mogao zaboraviti na nj.Navečer reče kćerci:"Jutros si ti imala neku tajnu,sada imam i ja svoju tajnu.Saznat ćeš za nju prije nego mine svibanj."I doista, zadnji dan svibnja sazna djevojčica za očevu tajnu: Kod zajedniče sv.Pričesti bio je i otac nazočan.Zar mislite da je samo ova ruža izmolila očevo obraćanje?Bernar da je bila revna štovateljica Majke Božje, po primjeru svoje pokojne majke.Već je dugo molila Mariju.I Marija joj je udijelila s ružom veliku milost./Buetti/.

Marija je posrednica svih milosti.Danas je njezin blagdan.

U nekom cistercitskom samostanu,zvanom maslina, koji leži na obalama istočnog mora imali su redovnici svojevr nu kapelu.U njoj je bila umjetna maslina načinjena iz mjedi.Iz svih njezinih grana, cv..jetova i listova noć i dan rosila je u bezbrojnim kapljicama izvor voda. akvo je to značenje?Na vrhu masline postavljen je bio kip Marije Posrednice svih milost.Da,Marija,dragocjena maslina,neprestance sipa Božje milosti na zemlju,ta ona je Majka svih milosti.Još žadnji put sakupimo danas sve naše zajedničke molitve da bi kršćanske obotelji postale doista u punom smislu riječi svetišta,hramovi,gdje prebiva Bog i Marija a te molitve izručimo Posrednici da ih ponese pred božji prijesto..Skupimo svoje dobre odluke i dobre misli koje nam se rodiše u duši ovog mjeseca,pa ih danas,na zadnji dan svibnja, poklonimo na njezin oltar kao zadnji svibanjski dar.

Na svibanjskim oltarima dogorijevaju zadnja kandila.Prošao je divni mjesec svibanj sa svojim prelijepim pobožnostima,pjevanjem,cvijećem i svijećama. Svibanj odlazi i oprašta se od nas.A ti,Marijo,ostani u našoj sredini i dovedi nas u vječni raj."Zbogom!" govori nam danas Marija,i upućuje svoj zadnji pozdrav,"Zbogom,ljubezno vas pozdravljam!Za vas ću moliti koji ste me ljubili i lijepo me častili. Zbogom, predragi!"

K A Z A L O

1. U svetištu kršćanske savršenosti 1
2. Otac - svećenik u obiteljskom svetištu . . 5
3. Majka - srce obitelji 1o
4. Djeca 15
5. Odgoj djece 19
6. Odgoj volje 24
7. Odgoj srca 29
8. Odgoj riječi 34
9. Odgoj kreposti 38
1o. Odgoj dobrote 43
11. Odgoj i zahvalnost 48
12. Odgoj poslušnosti 52
13. Odgoj instineljubivosti 56
14. Odgoj blagosti 6o
15. Odgoj čistoće 65
16. Odgoj svećeničkih zvanja 7o
17. Primjer roditelja 75
18. Roditeljski blagoslov 8o
19. Škropionik i obiteljski oltarić 84
2o. Obitelj i molitva 89
21. Jutarnja i večernja molitva 94
22. Molitva prije i poslije jela 99
23. Andjeosko pozdravljenje 1o3
24. Sv.krunica 1o7
25. Blagoslov posvećenoga rada 112
26. Obitelj svetkuje nedjelju 116
27. Obitelj čita 121
28. Obitelj i kršćanski nauk 126
29. Obitelj i trpljenje 13o
3o. Obitelj i veselje 134
31. Obitelj i Marija 139